

T
18

ΝΕΟΤΙΧΛΑ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 21 (72)
24 ΦΕΒΡ. 1940 Ε'

Η Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου υπό 'Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου
προεδρευομένου υπό της Α.Ε. του 'Αρχηγού
της Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, δστις
καί εκπροσωπεί ταύτην, αναπληρούμενος υπό
του Κυβερνητικού 'Επιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
'Οδός Λεωχάρους 19 (Β' δροφος)
'Αριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
'Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικόν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
'Οδός Λεωχάρους 19

'Αρ. Τεύχ. 21-24 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διά πάσαν πληρωμήν πρέπει να λαμβάνετε από δεξίην φέρουσιν την υπογραφήν του Γεν. Γραμ-
ματέως της Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ Συναγματούχου έ. α. και την σφραγίδα της Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελών και μη
μαθητών μελών
ΕΤΗΣΙΑ ('Εσωτερικού) Δρ. 160 = 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 = 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 = 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αίρ. 'Αγγλίας 1
'Αμερικής Δολ. 6
Αιγυπτίου Αίρ. 1

Διά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και 'Ιδιω-
τικού Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) και
Σχολικάς 'Εφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
η ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ. Γεν. Γραμματέας Ε.Ο.Ν.

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Η απότισις φόρου τιμής εις την οικονομίαν και την αποταμίευσιν διά της καθιερωθείσης την 31ην 'Οκτωβρίου έορτής της παγκοσμίου ημέρας της αποταμιεύσεως δεν είχε μόνον θεωρητικήν σημασίαν, άλλ' απέδωκε και άριστα αποτελέσματα. Διότι έδωσε την ευχέρειαν εις όλους, και ιδίως εις την νεολαίαν, να νοιώσουν βαθύτερα την ωφελιμότητα και χρησιμότητα της οικονομίας και της αποταμιεύσεως. 'Αδιάψευστος δέ καθρέπτης της πλήρους κατανοήσεως της ιδέας της οικονομίας και της αποταμιεύσεως εκ μέρους της νεολαίας είναι αι ληφθείσαι εκθέσεις των μαθητών και μαθητριών εξ όλων των διαμερισμάτων της Χώρας εις τó Ταχυδρομικόν Ταμιευτήριο και ή εις αυτάς ένδελεχής διερεύνησις του πνεύματος της οικονομίας και της αποταμιεύσεως. Μερικαί μάλιστα εξ αυτών δημοσιεύονται εις διάφορα φύλλα της «Νεολαίας».

Τό Ταχυδρομικόν Ταμιευτήριο, εκτός των άλλων κατευθυντηρίων γραμμών που δίδει στο κεφάλαιον της οικονομίας και της αποταμιεύσεως, φροντίζει να ενισχύη όσον τó δυνατόν περισσότερο τόν διά του κουμπαρά τρόπον της καλλιέργειας του αποταμιευτικού πνεύματος, τόσοι εις τόν λαόν όσον και εις την νεολαίαν.

Τό σύστημα τούτο, ως απέδειχθη, είναι άρκετά έπιτυχές και αποδίδει άριστα αποτελέσματα.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

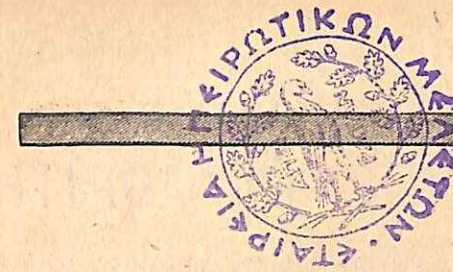
ΛΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

'Εσωτερικού από δραχ. 1 έως 100.000.—

'Εξωτερικού » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετών Δραχ. 3.760.000.000.—

Πάς κάτοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου δύναται να ένεργη καταθέσεις και αναλήψεις εις όλα τά Ταχυδρομεία του Κράτους και δι' όλων των άγροτικών διανομέων.—Οί τόκοι των αποταμιευομένων ποσών κεφαλαιοποιούνται κατ' έτος και ανατοκίζονται.—Τό 1/3 του ανωτάτου όριου των καταθέσεων, ήτοι δραχ. 33.500, δεν κατασχονται εις ούδεμίαν περίπτωση.—Διά την διευκόλυνσιν της οικονομίας και της αποταμιεύσεως τó Ταχυδρομικόν Ταμιευτήριο διαθέτει ειδικούς καλλιτεχνικούς κουμπαραδες, πωλουμένους εις όλα τó Ταχυδρομικά Γραφεία του Κράτους.—Όταν έχετε ένα κουμπαρά δύνασθε να έξυπηρετήσετε κατ' όν τον καλλίτερον τρόπον τας οικονομίας σας, διότι συνηθίζεται εύκολότερα στην αποταμίευσιν.

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Εις ιδιαιτέρας του ανακοινώσεως προς τόν λαόν ό 'Αρχηγός μας έδωσε, την περασμένη έβδομάδα, τά κυριώτερα σημεία της συμβάσεως, που έχουν υπογράψει από κοινού τό έλληνικόν δημόσιον και σοβαρώτατοι άμερικανικοί όμιλοι τεχνικών και κεφαλαιούχων, σχετικά με την αξιοποίησην των ύδατοπτώσεων του 'Αχελώου. 'Από τας ανακοινώσεις έκείνας και από την ανάπτυξιν των εις τά άρθρα του ήμερησιού τύπου ή έλληνική Κοινή Γνώμη έχει λάθει σαφή ιδέαν της μεγίστης σπουδαιότητος του νέου αυτού έργου της 'Εθνικής Κυβερνήσεως. Λέγομεν έργου και ίσως είπουν μερικοί ότι είναι πρόωρος ό χαρακτηρισμός και ότι άπομένει να περιμένωμεν την έκτέλεσιν της συμφωνίας. 'Αλλά την έκτέλεσιν της συμφωνίας την έγγυώνται ή απόφασις του 'Αρχηγού και ή σοβαρότης των αναδόχων.

Τά έργα, που συντόμως θ' αρχίσουν εις την περιοχήν του 'Αχελώου, είναι από τά σημαντικώτερα, είναι μάλλον τά πλέον σημαντικά από τεχνικής και από οικονομικής άπόψεως, μεταξύ όλων που έπραγματοποιήθησαν εις την 'Ελλάδα κατά την νεωτέραν μας ιστορίαν. Αυτό τό βλέπει ό καθείς και από τούς συνοπτικούς αριθμούς που έδωσεν ό 'Αρχηγός. Εις όλην την 'Ελλάδα σήμερα ή δύναμις της έν χρήσει ηλεκτρικής ένεργείας δεν υπερβαίνει τά 220 εκατομμύρια ώριαία χιλιόβαττα. Τά έργα, τά όποια θ' αρχίσουν συντόμως εις τόν 'Αχελών, όταν θά έχουν συμπληρωθή, θά μας δώσουν 840 εκατομμύρια ώριαία χιλιόβαττα. Εις τό πρώτον στάδιον μόλις θά έχη έκτελεσθή τό έν μόνον εκ των τριών έν όλω φραγμάτων, εις τά Κρεμαστά, τό όποιον σημειωτέον θά είναι από τά μεγαλύτερα του είδους του εις την Εύρώπην, θά δώσουν 229 εκατομμύρια ώριαία χιλιόβαττα ηλεκτρικού ρεύματος, δηλαδή κάτι περισσότερον από τό σύνολον της ηλεκτρικής δυνάμεως που χρησιμοποιεί σήμερα όλη ή 'Ελλάς εις τόν φωτισμόν, εις τας μεταφοράς και εις τας βιομηχανίας. Μόνον από τούς αριθμούς αυτούς αντίλαμπάναται ό καθείς ότι πρόκειται περί έργου άληθώς γιγαντιαίου. Τό ρεύμα που θά παραχθή θά χρησιμοποιηθή φυσικά, κατ' ένα μέρος, διά φωτισμόν και διά την κίνησιν γεωργικών μηχανημάτων. Συγχρόνως θά ρυθμισθή διά των έργων ό ρυθμός του 'Αχελώου και των παραποτάμων του και δι' αυτού και των έν συνεχεία έκτελεσθησομένων άρδευτικών έργων θά δημιουργηθούν νέαι έντελώς συνθηκαι προς γεωργικήν έκμετάλλευσιν εις όλην την νοτιοδυτικήν Στερεάν, την τόσοι καθυστερημένην γεωργικώς και όμως τόσοι εύφορον. 'Επειδή όμως αι ανάγκαι αύται είναι περιωρισμένοι, οι ανάδοχοι, διά να χρησιμοποιήσουν έπωφελώς την παραχθησομένην ένεργειαν, θά ιδρύσουν επί τόπου μεγάλας βιομηχανίας χημικάς και μεταλλουργικάς. Εις μερικάς δεκάδας εκατομμυρίων δολλαρίων ύπολογίζονται τά κεφάλαια, τά όποια θά καταβληθούν κατ' στάδια, διά την έφαρμογήν ολοκλήρου του συνθέτου προγράμματος ύδραυλικών και βιομηχανικών έργων, περί των οποίων προβλέπει ή σύμβασις.

Ούτω θά μας δοθή ή ευχέρεια να συμπληρώσωμεν τόν κύκλον της χημικής μας βιομηχανίας, ή όποια και σήμερα πρωτοπορεί εις όλην την 'Ανατολικήν Μεσόγειον. 'Όταν δέ λέγωμεν συμπλήρωσιν κύκλου, έννοούμεν τό άνωτάτον όριον δυνατής ανάπτυξεως, κάτι που θά φέρη την 'Ελλάδα, από άπόψεως χημικών βιομηχανικώς χωρών.

'Αλλά μεγαλειότερα άκόμη θά είναι διά την οικονομικήν και τεχνικήν της χώρας ανάπτυξιν ή επίδρασις των μεταλλουργικών βιομηχανιών, περί των οποίων προβλέπει ή σύμβασις και τό πρόγραμμα των έργων του 'Αχελώου. 'Αν ή έντατική έκμετάλλευσις κατά την αρχαιότητα έχη απογουνώσει τόν τόπον μας από τά λεγόμενα έγχρωμα μέταλλα (χρυσόν, άργυρον και χαλκόν), ή 'Ελλάς δεν έπαυσε να είναι χώρα μεταλλευτικής πλούσια. Τά τελευταία χρόνια, με την ευρύτεραν όλονέν χρήσιν που έλαβεν εις την βιομηχανίαν τό άλουμίνιον, οι βωξίται μας έκίνησαν ζωηρόν τό ένδιαφέρον των ξένων άγορών. 'Αλλά και

τά χρώμα και οι λευκόλιθοι μας και τά νικέλια και τά μαγγάνια είναι σπουδαιότατα, ένω γενικώς ή Χώρα μας, ήμπορεί να πη κανείς, είναι άκόμη μεταλλευτικώς άνεξερεύνητος. 'Η έκτέλεσις των ύδραυλικών έργων του 'Αχελώου θά μας δώση την ευθηνήν και επαρκή ένεργειαν, διά να κινήσωμεν βασικάς μεταλλουργικάς βιομηχανίας, αι όποιαί θά κατεργάζονται μεταλλεύματα ιδικά μας, τά όποια εξαγονται σήμεραν άκατέργαστα εις τό έξωτερικόν. 'Από την επί τόπου κατεργασίαν των βωξιτών θά έχωμεν άφθονον δι' άλλας περαιτέρω ποικίλας κατεργασίας, έξαιρετικώς πολύτιμον διά την έποχήν μας μέταλλον άλουμινίου.

'Όπως βλέπει ό άναγνώστης, πρόκειται περί μιās καθέτου θεμελιώσεως, ή όποια διανοίγει πλουσίαν δυνατότητα παραγωγικής δημιουργίας εις τόν τόπον και ή όποια θά πυκνώση έξαιρετικά την ζωήν και θ' άνωψώση άφαντάστως την στάθμην του ύλικού πολιτισμού εις μίαν περιοχήν της 'Ελλάδος γονιμοτάτην δημογραφικώς και της όποιας ό ανθρώπινος τύπος διακρίνεται διά τό άνόθευτον έθνικόν φρόνημα, τό άρρενωπόν ήθος και την γενναιότητα της ψυχής. Εύνόητον καθίσταται εξ όλων των άνωτέρω πόσον ή άνοδος της τεχνικής στάθμης του τόπου πρόκειται να προαχθή με την έκτέλεσιν της υπογραφείσης συμβάσεως. Τό γεγονός ότι τό έργοι θά έκτελεσθή υπό γνωστών άμερικανικών οίκων δεν είναι τό όλιγώτερον σημαντικό. 'Η άμερικανική τεχνική έπ' εσχάτων κατάρθωσε να υπερακοντίση εις πλείστους κλάδους την τεχνικήν της Εύρώπης. 'Εξ άλλου εκ της συνεργασίας των άμερικανικών κεφαλαίων και της άμερικανικής τεχνικής αποκλείεται άπολύτως κάθε κίνδυνος καλλιέργειας έπιρροών δυναμένων να θίξουν την πολιτικήν και οικονομικήν ανεξαρτησίαν της Χώρας.

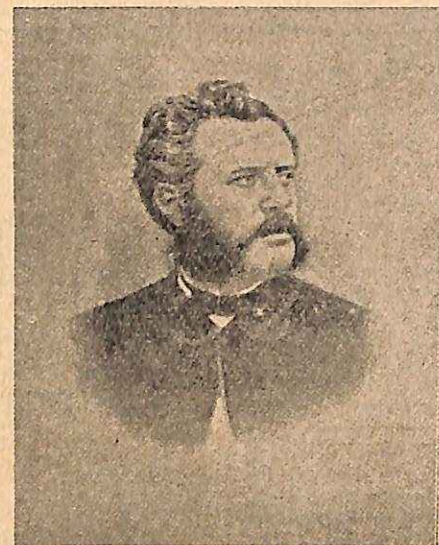
'Η έκτέλεσις των ύδραυλικών έργων του 'Αχελώου θ' αποτελέση σοβαράν άπαρχήν εις την λύσιν του όλου μεγάλου προβλήματος της έκμεταλλεύσεως της ύδραυλικής ένεργείας, της όποιας τελείως άνεκμετάλλευτοι παραμένουν αι πλούσιαι πηγαι εις την Μακεδονίαν, εις την Θράκην, εις την Πελοπόννησον. Με την έπιτυχή έκτέλεσιν και λειτουργίαν των έργων, τούτων θά πλουτισώμεν την πείραν μας και θ' αύξήσωμεν τούς πόρους μας, διά να συνεχίσωμεν γονίμως και εις άλλας περιοχάς της Χώρας τό έργοι της αξιοποίησεως του πλούτου των ύδατοπτώσεων, με τας όποιας ή φύσις μας επιτρέπει ν' αποχρηματώμεν εις σημαντικών βαθμών διά την στήρησιν του γαιάνθρακος και του πετρελαίου. 'Η γεωγραφία εξηπάλασεν εις την 'Ελλάδα, διά της επικαίρου θέσεως την όποιαν κατέχει εις τό κέντρον της Μεσογείου, έγγύτατα των μεγάλων θαλασσίων όδών και των πηγών των πρώτων ύλών, προνομίους δυνατότητας βιομηχανικής ανάπτυξεως. 'Η ιδιοφυία του Λαού μας, Λαού τεχνιτών, έμπόρων και ναυτίλων, έπ' αυξάνει άκόμη περισσότερο τας δυνατότητας αυτάς και μόνον ή έξάρτησις μας εις καυσίμους ύλας άπέτελει τό κάλυμα διά την γοργήν βιομηχανικήν μας πρόοδον. 'Η μεθοδική έκμετάλλευσις των ύδραυλικών δυναμένων μας άπέμεινεν ως μοναδικόν μέσον έξουδετερώσεως αυτού του μειονεκτήματος. Τό γεγονός ότι αι δυνάμεις αύται ήγνοούντο επί ένα όλόκληρον αιώνα και άφίνοντο άδέσμευτοι και άρρύθμιστοι, διά να κατεργάζονται καταστροφάς εις την ύπαίθρου, αντί ν' αποτελούν παράγοντα ευημερίας και πλούτου, θά μείνη ως μνημείον της στείρότητος και της καθρότητος με την όποιαν έκυβερνήθη εις τό παρελθόν ή Χώρα αυτή. 'Όπως, αντίθετως, τό γεγονός ότι από την επαύριον της άνοδου του εις την έξουσίαν, ό 'Ιωάννης Μεταξάς έπέληφθη άμέσως του ζητήματος των ύδατοπτώσεων διά να τό λύση, ως τό έλασε, με την κυρωθείσαν υπό της Α.Μ. του Βασιλέως την περασμένην έβδομάδα σύμβασιν, πιστοποιεί μόνον του πόσον βαθεία και ριζική είναι ή αλλαγή ή συντελεσθείσα την 4ην Αυγούστου του 1936 εις την 'Ελλάδα.

“Ο ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΣ,, ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

“Υστερα από την απελευθέρωση της Ελλάδας, ένας από κείνους που ζήτησαν τη συνέχισή του ήρωϊκού πνεύματος της επαναστάσεως, την εξακολούθησε της δημοτικής παραδόσεως και την δημιουργική εξέλιξη του πνεύματος του λαού μας υπήρξε κι’ ο ‘Αριστοτέλης Βαλαωρίτης. “Εβλεπε με θλίψη ποιά σύγχυση, ποιά κυκεώνα είχαν επιφέρει στη νεοελληνική ζωή οι Βαυαροί της πρώτης δυναστείας κι’ οι άλλοι μορφωμένοι, πουχαν σπουδάσει στην Εύρωπη κι’ ήθελαν να επιβάλουν τις απόψεις τους στο νέο κράτος, ξένοι προς το περιβάλλον και στην ψυχρότητα των κατοίκων. Για το αυτό από μικρός ώρθωσε ενάντια στην ξενολατρεία, ενάντια στην πολιτική και κοινωνική παραζάλη της εποχής του και ζήτησε να ξαναφέρει στην επιφάνεια, σε δρώσες αξίες, τις αξίες της επαναστάσεως, που μας ώδηγησαν στα καταπληκτικά κατορθώματα του 21. “Η βασική ιδέα, ο άξονας, που γύρω του στρέφεται, είναι η ανασύνδεση του πρόσφατου παρελθόντος με τη σύγχρονη ζωή, η επιστροφή στα πρότυπα των μεγάλων αγωνιστών, που μας λευτέρωσαν, το ζύπνημα τέλος της εθνικής συνειδήσεως των όμοιων του. “Η δημοτική παράδοσις δεν είχε πεθάνει, όπως νόμιζαν οι ξενοφερμένοι κι’ οι άερονάυτες του λογιοτατισμού. “Οχι, ο Βαλαωρίτης δεν ζούσε «μέσα σ’ ένα κόσμο νεκρών», όπως έγραφεν ο Ροΐδης, που δεν γνώριζε καλά τα νεοελληνικά πράγματα. Δεν έκαμε έργο τυμβωρύχου, πουψαχνε να βρῆ σκελετούς. «Δεν έταρίχευσα» λέγει ο ίδιος ο ποιητής, απαντώντας στο Ροΐδη. «Δεν έταρίχευσα τα λείψανα των κλεφτών διά ρωμαντικών άρωμάτων, όπως σώσω αυτά εκ της σήψεως. Τα εύρον ζώντα και λαχταριστά εις την ψυχήν του λαού». “Ο Βαλαωρίτης πίστευε πως το ήρωϊκό πνεύμα της φυλής, πως η Κλεφτουριά κι’ οι αξίες της Τουρκοκρατίας, που μας έφεραν στην απελευθέρωση, ζούσαν μέσα στα σπλάχνα του λαού, που παρέμειναν αδιάφοροι κι’ άγνους. Κατ’ αντίθεση προς το Ροΐδη, θεωρούσε πως η ύπαιθρος αποτελεί το έθνος κι’ όχι η Αθήνα, πουταν μιά πόλη ξενότροπη. Φυλή δεν ήταν τα μικρά ή μεγάλα κέντρα, όπου βασιλευε ο κομματισμός, που μόλυνε τον τόπο κι’ οι λίγοι μορφωμένοι, που γύριζαν από την Εύρωπη, μα οι άπλοι κι’ ήρωϊκοί βουνήσιοι, που θαύμαζε, οι αγρότες κι’ οι ναύτες των νησιών, όλοι αυτοί πουχαν διατηρήσει βαθιά μέσα τους την μεγάλη παράδοσι του 21. Οι συστηματικές μελέτες του γύρω στην Ιστορία της επαναστάσεως και της Τουρκοκρατίας, καθώς κι’ οι συνεχείς περιοδείες του στην ύπαιθρο, τον είχαν πείσει πως η δημοτική παράδοσι και το ήρωϊκό πνεύμα παρέμειναν ζωντανά, γιομάτα νιάτα και ρώμη μέσα στην ψυχή του λαού. Δεν ήταν νεκρά, όπως νομίζουν οι περισσότεροι, που προσπαθούσαν να κυκλοφορήσουν ξένα υπόδειγματα ή ν’ αναστήσουν τα ιδανικά του κλασι-

κού παρελθόντος ή να ξαναζωντανέψουν τη γλώσσα του Ξενοφώντος. “Ολα αυτά μέσα στη σκέψη του Βαλαωρίτη δεν ήταν παρά όνειρα μιάς καλοκαιριάτικης νύχτας, που ποτέ δεν έμελλαν να πραγματοποιηθούν.

Πολλές φορές ο Βαλαωρίτης εξώρρισε να σταματήσει η τακτική αυτή του κράτους και της κοινωνίας, που δεν ήξεραν τί ζητούσαν και που παράδερναν έδω κι’ εκεί άνεμάτια. Πολλές φορές βροντοφώνησε σε δημό-

“Ο ‘Αριστοτέλης Βαλαωρίτης.

σιες όμιλίες ή μέσα στη Βουλή πως έπρεπε ν’ αλλάξουν κατεθνοί και Κράτος και Κοινωνία και να στραφούν σ’ άλλα έλληνικότερα ιδανικά. Στην πιο κρίσιμη στιγμή της μεγάλης Κρητικής ‘Επανάστασεως του 1866 ειπε τα εξής στους διατακτικούς και κομματικούς πολιτικούς της μικρής ‘Ελλάδας: «Καί όμως, ο έλληνας λαός ζῆ, μα τους έν Κρήτη πίπτοντας και βασανιζομένους, ζῆ, μα τα πυρίκαυστα έρείπια του ‘Αρκαδίου. ‘Εμείς έθέσαμεν τό ότίον επί του άγροίκου, επί του πολυπαθούς στήθους του και ήκροάσθημεν και εύρομεν ότι ή καρδιά είναι ύγιής και τό αίμα του πλήρες θερμότητος και δημιουργικής δυνάμεως. ‘Επανελάβομεν την έρευναν και έπέισθημεν ότι οι βροντώδεις παλμοί του δεν είναι σύμπτωμα άσθενείας. Είναι αποτέλεσμα δυνάμεως. Λάβετε λοιπόν παρ’ αυτού ήρωϊκού λαού τά μέσα, αλλά ένεργήσατε. “Ας γεννηθῆ ή ζωή, ας άνανείλῃ τό μέλλον. Θάνατε πλέον τό παρελθόν. Συνεζήσαμεν πάρα πολύ, κύριοι, μετά των νεκρών και ή νάρκη των μνημείων μας άπεκοίμισε. “Ιδετε τί διαδραματίζεται έν Κρήτη. Σπεύσατε. Έν μιά ήμέρα δύναται σήμερα να κατάρτισθώσιν όλα κοσμογονία. “Ο ‘Αρματωλικός Μεσαίον υπήρξεν ή έγκυμοσύνη, ή εκατονταετηρίς αυτή είναι ο τοκετός. “Η άποκατάστασις της έλληνικής έθνότητος, ή άποκατάστα-

σις του ήρωϊκού πνεύματος, αυτή έσται από σήμερα ή σημαία της έλευθέρας ‘Ελλάδος».

“Ο Βαλαωρίτης έλαβεν ένεργότατον μέρος στην Κρητική ‘Επανάστασι του 1866, δίδοντας χρήματα κι’ έμπνέοντας τον άγώνα. Θέλοντας μάλιστα να τονώσει τό πεσιμένο φρόνημα του έθνους, κυκλοφόρησε τότε τό «Θανάση Διάκκο» του. Ζητούσε μ’ αυτόν να ξαναζωντανέψῃ τό ήρωϊκό πνεύμα της φυλής, φέρνοντας στη σκέψη των συγχρόνων του τις αξίες, που μας κληροδότησε ή επανάστασι, και που περιφρονούσαν οι άπόγονοι. “Ο «Θανάσης Διάκκος», άν κι’ αναφέρεται σε γεγονότα της επαναστάσεως, άν κι’ ή ψυχολογία του κι’ ή δράσι του διαγράφονται τοπικώς, όμως αποβλέπει σε σκοπούς σύγχρονους κι’ άνώτερους. “Ο ποιητής θέλει να μας υποβάλῃ την πεποίθησι πως οι αξίες που μας έφεραν στην απελευθέρωσι δεν πέθαναν. Κάθε φορά που ο ‘Ελληνισμός μάχεται ή στρέφεται σε μιάν άναγέννησι, οι αξίες του ήρωϊσμού, της αυτοθυσίας και της καρτερίας πρέπει να συνοδεύουν τη δράσι του. Κανένα έθνος δε λευτερώθηκε ίκετεύοντας κι’ αδρανώντας, όταν παιζόταν τό μέλλον του. Οι άγωνιστές του 21. κατέκτησαν τη λευτεριά τους. Την πήραν στην άκρη του σπαθιού τους, πολεμώντας έπτά χρόνια. “Ο Βαλαωρίτης στην κρίσιμη εκείνη στιγμή της εθνότητος, επικαλείται τό πρόσφατο παρελθόν για τη δημιουργία του μέλλοντος. “Οχι φωνάζει: «Τό ήρωϊκό πνεύμα της φυλής δεν είχε σβηστή. “Η μεγάλη επανάστασι ήταν άκόμη γεγονός χθεσινό κι’ ολοζώντανο». Κι’ ο «Θανάσης Διάκκος» βροντοφωνεί αυτή την πίστι του ποιητή στις πολεμικές άρετές της εθνότητος. “Ο Διάκκος είναι ο ιδανικός τύπος της Κλεφτουριάς, που μέσα του δεσπόζουν τα κυριώτερα στοιχεία, που διέσωσαν τον ‘Ελληνισμό κατά τά μακρά και σκοτεινά χρόνια της σκλαβιάς του. “Η Χριστιανική πίστι κι’ ή ήρωϊκή αυτοθυσία για τη λευτεριά. Είναι τό σεμνότερο σύμβολο της νεοελληνικής λεβεντιάς. Πανέμορφος στην ωραιότερη στιγμή της νιότητος του, γενναίος, κλείνοντας στην ψυχή του όλες τις λαχτάρες για την άνάστασι του έθνους. Στόν πρωτόγονο αυτό βουνήσιο υπήρχαν ένωμένα όσα ή νεοελληνική φαντασία θέλει για τον ήρωα: Νιάτα, λεβεντιά, θεληματικότητα κι’ αυτοθυσία, που φθάνει κι’ αποδέχεται τό μαρτύριο σάν τό ιερώτερο ιδανικό της ζωής του. “Ο Διάκκος είναι ο γυναιώτερος τύπος του ήρωϊσμού και της θυσίας, τό άγνώτερο παιδί του κάμπου και των βουνών, στόν όποιον έπρεπε να τείνουσε. “Αλλά τό ποίημα εκείνο, όπου στούς στίχους του αποτύπωσε τό ήρωϊκό πνεύμα της εθνότητος, μέσα σ’ άγέρωχη έξαρσι, υπήρξεν ο «‘Αστράπογιαννος», τό συμπλήρωμα του Διάκου, που τυπώθηκε μαζί μ’ εκείνον. Παιδί κι’ αυτός των βουνών, κλείνοντας στην ψυχή του όλες τις άστραπές της παλληκαριάς και της θυσίας, όλη την άρμα-

τωλική παράδοσι της Τουρκοκρατίας, έρχεται να διαλαλήσῃ στούς συγχρόνους του τις αιώνιες εκείνες αξίες, που φέρνουν τό έθνος στη μεγαλουργία. “Ο ‘Αστράπογιαννος, ο γέρω - κλέφτης, πουζήσε όλη του τη ζωή μέσα σε κινδύνους και περιπέτειες με τό γιαταγάνι στο χέρι και τό θάνατο μπρός στα μάτια του, τραυματίζεται επί τέλους άπάνω στη μάχη και τότε δείχνει τη μεγάλη του ψυχή: “Όλο τό πνεύμα της Κλεφτουριάς στην άνωτερη κι’ έκφραστικότερη μορφή του. Καλεί τον ψυχογιό του τό Λαμπέτη να τό πάρῃ τό κεφάλι άδίσταχτα, παρ’ά να τό προσβάλῃ κι’ άτιμιάση ο έχθρός. Δέχεται τό θάνατο γαλήνια και ψυχραιμα, χωρίς ένα δάκρυ να στάξῃ από τά μάτια του, χωρίς ένα παράπονο, περνώντας στόν άλλο κόσμο τραγουδώντας και πανηγυρίζοντας πως έπεσε πάνω στο χρέος, πάνω στο έθνικό καθήκον, σφραγίζοντας με την τελευταία πνοή του την ήρωϊκή παράδοσι των χρόνων του. Πριν του πάρῃ τό κεφάλι ο Λαμπέτης σκύβει και τον φιλεί κι’ έτσι μέσα σε μιάν ύπεροχη συμβολική πράξι μεταδίδει την παράδοσι εύχόμενος μαζί τον ίδιο θάνατο και στόν ψυχογιό του. Κλείνει τά μάτια του με την βεβαιότητα, με την ίδια ήρεμη ίκανοποίησι πως δεν πρόδωσε τό ιδανικό, που σ’ όλη του τη ζωή λάτρευε, τό ιδανικό της λευτεριάς και του καθήκοντος και πως τό ιδανικό αυτό τό διωχέτευσε στούς νεώτερους με την πεποίθησι πως θα τό συνεχίσουν, όπως κι’ εκείνος:

Λαμπέτη έδειλάσσα, τά σωθικά μου
άσπλανθο έβέρισε, βόλι πικρό,
νεκρά στο σκάνταλο τά δάκτυλά μου,
βλέψεις έπάγωσαν. Δός μου νερό...

Λαμπέτη εσθήσηκα! Όρα την ώρα
φεύγει άνυπόμονη, πετά ή ψυχή,
στά κρύα τά χείλη μου στέκεται τώρα
σκούφε και πιέτηνε μ’ ένα φιλή.

Λαμπέτη χόρτασε τη δύναμή μου.
Μέσα στα στήθια σου θέλω ναύρω
στερόν λιμέρι μου, θέλω ή πνοή μου
ναύρη στα σπλάχνα σου τον ούρανό.

Μόχα κι’ έπλάκωσαν, σάν άγριοι σκύλοι
για τό κεφάλι μου τί καρτερείς;
Φορτώσω τάρματα, τό καρποφύλλι,
κόψε με γρήγορα... μη μ’ άρνήθῃς...

Χτύπα Λαμπέτη μου... “Απλώσε, πιάσε,
σφίξε στα δάκτυλά τάρμακα μαλλιά,
Τά χέρια έσταύρωσα... Μη με φοβάσαι,
Κόψε με, πάρε με στην άγκαλιά».

“Ολόρθο έπέταξε τάξιο λεπίδι
τάγερν έξέσχισε, παίρνει φτερό,
άστραψε, έσφύριξε γοργό σάν φείδι
τό δένδρο έλύγισε στη γή νεκρό...

“Ο Λαμπέτης βάζει τό κεφάλι του ‘Αστράπογιαννου στο δισάκκι του και παίρνοντας τό σόμα του φεύγει προς τά βουνά, ενώ πίσω του τρέχουν οι έχθροί. “Ακολουθεί μιά δραματικώτατη και γιομάτη άγωνίες καταδιώξι μέσα από δάση, γκρεμούς και κλεισούρες, ως που τέλος ο Λαμπέτης φθάνει στο παληό λιμέρι κι’ αποθέτει τό πτώμα του σκοτωμένου. Βγάζει την κάρρα του και την πλένει στα γάρναρα νερά της πηγής. Χτενίζει την κόμη της. Στήνει τέλος τό λείψανο στη χλόη και τό στολίζει με τάρματα, όπως ήταν στη ζωή και για μία στιγμή ο γέρω - κλέφτης του φάνηκε ολοζώντανος σά νάστεκε σιμά του. “Ο Λαμπέτης βλέποντας έτσι τον ‘Αστράπογιαννο συνε-

παίρνεται κι’ άρχίζει ένα μοιρολόι, όχι σάν εκείνα των γυναικών μας, τά γιομάτα θλίψη κι’ άποκαρδίωσι, αλλά ένα μοιρολόι όλο ήρωισμό για τη ζωή του πεθαμένου, τη γιομάτη λεβεντιά, κινδύνους, θυσίες και παλληκαρίες. “Εξιστορεί την έθνική δράσι του καθ’ όλο τό βίο του, κι’ έτσι τό μοιρολόι κατατάει ένας ύμνος στο ήρωϊκό πνεύμα και στην Κλεφτουριά:

Ξύπνα, ‘Αστράπογιαννε, γλυκοχαράζει
γιατί κοιμήθηκες τόσο βαρεία;
Ξύπνα, ο Λαμπέτης σου γλυκά σε κράζει
να δῆς τά φράξα σου, τά κρύα νερά.

Τά μάτια σου άνοίξε ψυχοπατέρα
να δῆς που σ’ έφερα σε μιά βραδιά
Μέσ’ στο λιμέρι σου μ’ εύρηκε ή μέρα
τόχω ‘Ασπρόγιαννε, κρυφή χαρά.

Ξύπν’ ‘Αστράπογιαννε και κοιτάξέ με
φάγε με μένανε λίγο ψωμί,
φόρεσε τάρματα, χαιρέτησέ με
ξύπνα, ζωντάνεψε κι’ ήρθε ή αύγή.

“Εσύ πρωτόδινες ψηλά στο βράχο
τό καλημέριμα στόν άπτό,
σύ πρώτος έδειχνες σ’ έμέ, τό Ζάχο,
τό γλυκοχαράμα στόν ούρανό.

Τότε εξέφύτρωνες σάν κυπαρίσσι,
στά καταρράχια μας τρομαχτικό,
τόν ίσκιο σου έστέλνες να φοδέρση
κάτω στα Σάλωνα... και τώρα έδω...

“Ο Ζάχος έπεσε... κι’ ήταν γραμμένο
έγω, ‘Αστράπογιαννε, πάλι όρσανό
τό ευλοκρέβαστο για σε να γένω,
για σε πατέρα μου, γῆ να ζητά!»

“Αλλ’ οι έχθροί τον φθάνουν. “Ακούει την άντάρα τους. Και τότε ξαναπαίρνοντας τό κουφάρι του ‘Αστράπογιαννου φεύγει προς τις άπάτητες κορφές της Λιάκουρας. “Η καταδίωξι συνεχίζεται και πάλι τραγική, ως που στο τέλος ο Λαμπέτης ξεφεύγει όριστικά από τους έχθρους. “Αλλ’ ή κόουρασι

“Ενας ψυχογιός ύπερασπίζεται
τόν λαβωμένο του καπετάνιο.

τόν σωριάζει κάτω, σχεδόν νεκρό, κι’ άποκοιμείται. Τότε στόν ύπνο του προβάλλει τό όραμα του ‘Αστράπογιαννου όπως ήταν στη ζωή και τον ίκετεύει να τον θάψῃ πιά. “Αλλά πως; “Οχι σύμφωνα με τις χριστιανικές αντίλη-

ψεις, αλλά σύμφωνα με τό πνεύμα της Κλεφτουριάς και των άντρειωμένων, όλόρθο και μ’ όλα του τάρματα, έτοιμο κι’ εκεί στόν τάφο για να συνεχίσι την ήρωϊκή παράδοσι. Στέλνει τελευταίο χαιρετισμό στην Κλεφτουριά, που προτρέπει στην εξακολούθησι του πολέμου και προλέγει στόν Λαμπέτη τό τραγικό τέλος του σε λίγο:

«Λαμπέτη χάσε με με τάρματά μου
όλόρθο στήσε τα, δεξιά, ξερά,
Νάσαι στο μνήμά μου κεροδοσι μου,
πρωτοπαλληκάρη στην έρμιά».

Κι’ όταν, Λαμπέτη μου, με χωμάτισῃς,
έδω στο Τρίκορφο γοργά - γοργά
να πῆς πως σ’ έστειλα να πολεμήσῃς,
πές χαιρετισματα στην Κλεφτουριά».

Μη μου πικραίνεσαι κι’ είναι γραμμένο
μ’ έμένα γρήγορα ν’ άνταμαθῇς,
τρέχα πολέμησε και σε προσμένω
στο μνήμά μου άλυτος όσο ν’ άρῃς.

“Ο Λαμπέτης ξυπνάει, ο νοός του άνάφτει και τρέχει προς τά λαγυνάδια για να πολεμήσῃ με τους άδελφούς, που χτυπούν τον έχθρο στη Ρούμελη. Δυστυχώς τραυματίζεται και φεύγει μόλις σέρονοντας τά πόδια του κι’ έρχεται τέλος προς την κορφή, αϊμοσάζοντας, όπου είχαν αφήσει τον ‘Αστράπογιαννο. “Εκεί ψηλά στα κορφοβούνια της Λιάκουρας, όπου μονάχα οι άετοί φτερουγίζουν κι’ όπου διατηρήθηκε άγνό κι’ άλόβητο τό ήρωϊκό πνεύμα της φυλής, εκεί μέσα στα χιόνια βρίσκουν τάφο οι δυο άντρειωμένοι. “Όπως στη ζωή, έτσι και στο θάνατο σμίγουν άδελφωμένοι με την πεποίθησι στην ψυχή πως πραγματοποιήσαν τό ιδανικό τους, πως έζησαν και πέθαναν έχοντας τη σκέψη τους στραυμένη προς τη λευτεριά της πατρίδος τους, πως συνέχισαν την ήρωϊκή παράδοσι της εθνότητος, τη μόνη που μας έφερε στην άποκατάστασι, τη μόνη που σώζει λαούς κι’ ανθρώπους. Χωρίς τό ήρωϊκό πνεύμα, χωρίς την ιδέα της θυσίας για τά ιδανικά που πιστεύουμε τίποτε δεν μπορεί να γίνῃ στόν κόσμο. “Ο,τι μεγάλο και ύψηλό, ό,τι ύπεροχο κι’ άσύγκριτο έχει ή Ιστορία είναι άποτέλεσμα, είναι παιδί του ήρωϊκού πνεύματος. Κι’ ο Βαλαωρίτης σ’ όλόκληρη την άρματολική του ποίηση δεν έκανε τίποτε άλλο παρ’ά να επικαλήται τό πνεύμα αυτό, που στην εποχή του είχαν λησμονήσει οι άπόγονοι και προσπαθούσε να ξαναζωντανέψῃ, ναυρίζοντας πως μόνον αυτό θα μας έφανε συντομώτατα κι’ άσφαλέστερα στην ολοκλήρωσι των εθνικών πόθων. Τραγουδία σάν τον «‘Αστράπογιαννο» λίγες φιλολογίες έχουν να παρουσιάσουν κι’ είναι εύτόχημα πως είναι γραμμένο στη γλώσσα μας, στη γλώσσα του λαού και της Κλεφτουριάς, στη γλώσσα του Βλαχάβα και του Καραϊσκάκη. Στις σημερινές κρίσιμες στιγμές που περνάει ο κόσμος ή άνάγνωσι του «‘Αστράπογιαννου» αποτελεί έθνικόν καθήκον κι’ υιοθέτησι των ύψηλων αρχών του, κι’ ιδίως του ήρωϊκού πνεύματος που συμβολίζει, ως γίνη ή σημαία του μέλλοντος. Καμιά άναγέννησι, καμιά νέα προσπάθεια, καμιά καινούργια ζωή δεν μπορεί να βλαστήσῃ, άν δεν είναι ποτισμένη με τό ήρωϊκό πνεύμα, με τό πνεύμα του «‘Αστράπογιαννου» και του «Διάκου».

Φ. Μιχαλόπουλος

Σε' αφηγήριον

ΜΕΓΙΣΤΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΥΤΟΑΓΩΓΗ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θεσσαλονίκης μᾶς γράφει ὅτι «αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς κωμοπόλεως Λαχανᾶ εἰς τρεῖς συνεχεῖς συγκεντρώσεις τῆς 3ης, 10ης καὶ 17ης Ἰανουαρίου ἡσχολήθησαν εἰς τὸ παστάλιασμα καπνοῦ πτωχῶν χωρικῶν, οἵτινες δὲν εἶχον τὰ μέσα νὰ πληρώσουν ἐργάτας». Σημειοῦμεν μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν μικρὰν αὐτὴν εἰδησιν, ἡ ὁποία ἐνέχει μεγάλο νόημα. Διότι ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγιτισσῶν Λαχανᾶ δὲν δεικνύει μόνον τὸ πνεῦμα τῆς ὁμαδικῆς ἐργασίας καὶ τὸ αἰσθημα τῆς ἀλληλεγγύης, ποὺ εἶναι ἄλλως τε τόσον συχνὰ εἰς τὰς ἀτομικὰς καὶ ὁμαδικὰς ἐκδηλώσεις τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας. Δεικνύει συγχρόνως καὶ μίαν πολύτιμον τᾶσιν αὐτοαγωγὴν καὶ δι' γεωργικῆς αὐτοαγωγῆς, τῆς ὁποίας ἔχομεν ἰδιαιτέραν ἀνάγκην. Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς κωμοπόλεως Λαχανᾶ μὲ τὴν πράξιν τῶν αὐτῶν ἔδωσαν λαμπρὸν παράδειγμα τοῦ νέου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνεφύσησεν εἰς τὰ μέλη τῆς Ὀργάνωσης. Ἀξίζουν ἐπουμένως δόκλον τὸν θαυμασμόν καὶ τὰ συγχαρητήριά μας.

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΙΣΜΟΥ

Μετά τὴν οἰκοκυρικὴν σχολὴν Θεσσαλονίκης ἱδρύεται τώρα ἄλλῃ εἰς τὴν Κομοτηνὴν καὶ σιγὰ-σιγὰ αἱ σχολαὶ αὐταὶ θὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχιακὰς πόλεις. Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν τὴν αὐτονομήσαν σημασίαν τοῦ μέτρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μέρος καὶ συνέχειαν τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς Παιδείας μας ἐπὶ θετικῶν καὶ στερεωτέρων βάσεων. Σημειοῦμεν μόνον ὅτι κάθε νέα ἐπαγγελματικὴ σχολὴ ποὺ ἱδρύεται καταφέρει πλῆγμα ἐναντίον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ παρασιτισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀπομυζοῦν τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἱκμάδα τῶν νέων καὶ παραλύουν καὶ νεκρώνουν τὴν κοινωνικὴν ζωτικότητα καὶ δραστηριότητα.

Σε' αφηγήριον

Ἡ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τὸ θαυμάσιον μέτρον τῆς συστηματικῆς ἐξετάσεως καὶ παρακολούθησεως τῆς υγείας τῶν παιδίων τῆς Ὀργανώσεώς μας, ἐσωσχολικῶν καὶ ἐξωσχολικῶν, ἐτέθη ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 19ης τρέχοντος. Ἡ σχετικὴ ἐντολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν θερμὴν πατρικὴν στοργὴν τοῦ διὰ τὴν Νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐδείξεν ἐντελὸς ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἐπραγματοποιήθη μὲ δὴλν τὴν δυνατότητα καὶ ἡδὴ ἡ Ὀργάνωσίς μας, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ἐγκαινιάζει τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ σοβαρωτάτου καὶ χρησιμωτάτου αὐτοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν προστασίαν τῆς υγείας τῆς Νεότητος, δηλαδὴ εἰς τὴν προστασίαν τῆς υγείας τῆς φυλῆς μας. Χαιρετίζοντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἐναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ θεσμοῦ, ἐκφράζομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλοι οἱ σχετικοὶ παράγοντες, διδάσκαλοι, ἐργοδοταί, γονεῖς καὶ τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ θὰ βοηθήσουν προθύμως εἰς τὴν καλλιτέραν καὶ πληρεστέραν ἐφαρμογὴν τοῦ, διὰ τὸ ἴδιον ὅσο τὸ δυνατόν συντομώτερον τὰ προσδοκώμενα πολύτιμα ἀποτελέσματα.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὸ σημεῖωμα τοῦ προηγούμενου μας φύλλου σχετικῶς μὲ τὰς ἀποστολάς συντακτῶν τοῦ περιοδικοῦ μας πρὸς ἀμεσώτερον ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου, ἀνεγράφη ἐκ παραδρομῆς ἡ φράσις: «ἀπέστειλεν ἤδη εἰς Κρήτην τὸν ἐκ τῆς Συντάξεως κ. Γ. Καφφετζάκης», ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά ο. κ. Καφφετζάκης εἶναι ὁ ἑπόμενος τῆς Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Μία νέα ἐκ Τραπεζούντας μὲ τοπικὴν ἐνδυμασίαν.
Ἡ τελευταία: Ἀπὸ τὴν Ὑπαίθρον Ἑλλάδα, ἓνας δρομάκος στὴν Κρήτη.

ΔΙΑΒΗΚΕ ΤΟΝ ΠΡΟΥΘΟ!!!

Τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψηλάντου ἀνάμεσα στοὺς φιλικούς εἶχε πάρει μιὰ θέσι συνθήματος... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Ἀρχηγός, αὐτὸς ποὺ πρόσμεναν οἱ σκλάβοι γιὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τους... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Καλὸς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας — καὶ τότε ἔγραψαν αὐτὸ καλὰ οἱ προύχοντες στὴν Πελοπόννησο — μὰ ἦταν ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου, ἦταν ὁ στρατηγός, ποὺ ἔχασε, πολεμῶντας τοὺς Γάλλους, τὸ δεξιὸ τοῦ χερίου χάριν τοῦ Αὐτοκράτορος... Καὶ δὲν μπορούσε παρὰ ὁ Ὑψηλάντης νὰ ἔλθῃ μαζί του τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλεξάνδρου Β', τοῦ Ρώσου Αὐτοκράτορος, καὶ μαζί του τὴ Μεγάλῃ Χριστιανικῇ Δυνάμει ποὺ θὰ χάριζε στὴν Ἑλλάδα τὴν ἐλευθερίαν της.

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν πιά μέσα στὴν ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων! Ἦταν ἡ προσδοκία, ἦταν ἡ ἐλπίς, ἦταν ἡ ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας, ἦταν τῆς ἐλευθερίας ἡ ἐκπροσώπησις...

Οἱ ἀρματωλοὶ κι' οἱ κλέφτες τοῦ Μωρητῆ σ' ὄνομά του ὠρρίζοντοσαν.

Κι' ὁ Θεωράκης ὁ Κολοκοτρώνης, σὺν τῷ ἔγραφε, ἄφινε τὸ περὶ φανὸς ὕψος του, ἔπαυε νὰ εἶναι ὁ ἀγέρωχος ἀγωνιστὴς καὶ κατέβαζε τὸ κεφάλι μπροστὰ στοῦ Ὑψηλάντη τὴς ἐπιταγῆς!...

Ἀπὸ τὴς 29 Ἰανουαρίου ἀκόμη τοῦ 1821 — οὕτε ἓνα μῆνα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἡμέρα ποὺ σήκωσε Ἐπανάστασι — ὁ Ὑψηλάντης συμβόλυνε τὸν Κολοκοτρώνη γιὰ τὴν προπαρασκευὴ τοῦ ἀγῶνος...

Ἀγάπη, δμόνοια, ἀδελφότης, ἔνωσις καὶ σύμπνοια!

«Νὰ προσπαθήσετε, γράφει στὸν Κολοκοτρώνη, νὰ συνάξετε παλληκάρια, ἄρματα, μπαρουτὶ, βόλια καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ὅσο περισσότερα ἦελεν ἡμπορέσει ἕκαστος».

Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδινε χίλιες δυὸ συμβουλές, τελείωνε:

«Ἄν λοιπόν, φίλτατέ μου Κολοκοτρώνη, ἐναγκαλισθῇτε τὴν δμόνοιαν, ἐάν θυσιάσετε τὰ μερικὰ συμφέροντά σας καὶ λησμονήσετε ὅλως διόλου τὰ ἐναντία πάθη, καὶ τέλος πάντων ἀκολουθήσετε τοὺς ἀνωτέρω κανόνες, ἔστε βέβαιος ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Προστάτου τῆς Δικαιοσύνης θέλετε δυνῆσθαι νὰ συντρίψετε μὲ μεγάλῃ εὐκολίαν τὸν τυραννικὸν ἡμῶν ζυγόν, θέλετε στεφανώσι τὰς κεφαλὰς σας μὲ τοὺς ἀμαρτάνους στεφάνους τῆς δόξης, τὰ ὀνόματά σας θέλουσιν ἐγχαράσθῃ μὲ χρυσὰ γράμματα εἰς τὸν Νάον τῆς Ἀθανασίας καὶ θέλουσιν ἀξιοθῇ τοῦ αἰωνίου μακαρισμοῦ»...

Καὶ περιμέναν ἔτσι οἱ Ἕλληνες νάρθη ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ ξεσηκωθοῦν...

Καὶ ἦρθε... Τὸ σύνθημα ἦταν τὸ πέρασμα τοῦ Προῦθου...

— Ὁ Ὑψηλάντης διάβηκε τὸν Προῦθο!

Αὐτὸ ἦταν τὸ σύνθημα ποὺ ἀναπτέρωσε τὴς δυνάμεις, ποὺ ἠλέκτρισε τοὺς ἀγωνιστὰς, ποὺ ὥπλιζε τὰ χερία τους

καὶ τὸ χερί τοῦ Γερμανοῦ στὴν Ἀγία Λαύρα γιὰ νὰ εὐλογῇ τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα...

Ἡ 22 Φεβρουαρίου ἦταν ὁ πρόδρομος τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821.

Καὶ ἀληθινά!... Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του διαβαίνει τὸν Προῦθο, περνάει στὸ Ἰάσιο καὶ δίνει τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ.

Καὶ ἀρχίζει: «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος».

Καὶ συνεχίζει:

«Ἡ ὥρα ἦλθεν, ὦ Ἕλληνες! Πρὸ πολλοῦ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης πολεμοῦντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν, μᾶς ἐπροσκαλοῦν εἰς μίμησιν! Αὐτοί, ὁπσοῦν ἐλευθερίαν, ἐπροσπάθησαν ὁλοῦς δυνάμει νὰ ἀντισταθῶν τὴν ἐλευθερίαν καὶ δι' αὐτῆς πᾶσαν αὐτῶν τὴν εὐδαιμονίαν!».

Καὶ πάρα κάτω:

«Ἄς ἀντηχήσωσι λοιπὸν ὅλα τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῶν ἡχῶν τῆς πολεμικῆς μας σάλπιγγος. Καὶ αἱ κοιλίδες ἀπὸ τὴν τρομερὰν κλαγγὴν τῶν ἀρμάτων μας.

Ἡ μὲν Εὐρώπη θέλει θαυμάσει τὰς ἀνδραγαθίας μας, οἱ δὲ τυράννοι ἡμῶν, τρέμοντες καὶ ὠχροί, θέλουν σιφύγει ἀπ' ἐμπροσθέν μας». Καὶ δίνει καὶ μίαν ὑπόχρεσιν:

«Κινηθῆτε, ὦ ἄνθρωποι, καὶ θέλετε ἰδῇ μίαν κραταιὰν δύναμιν νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιώματά μας. Θέλετε ἴδει καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν μας πολλοὺς, οἵτινες παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν δικαίαν μας αἰτίαν, νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ἐνωθῶσι μὲ ὁμᾶς».

Αὕτῃ ἦταν — σὲ λίγα ἀποσπάσματα — ἡ προκήρυξις τοῦ Ὑψηλάντου ποὺ ἀνάψε τὴν πυρκαϊὰ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ποὺ πραγματικὰ ὄρη τοῦ Μωρητῆ ἀντήχησαν ἀπὸ τὴς πολεμικῆς σάλπιγγος...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτὴς τοῦ ἀγῶνος.

Βέβαια, ἡ ἐστία τῆς πυρκαϊᾶς σβήστηκε... τὸ κίνημα τοῦ Ὑψηλάντου ἦταν ἀτυχὲς στὴν Μολδαυία... Μπορεῖ βέβαια νὰ δοξάστηκε στὸ Δραγατσάνι ὁ ἡρωϊκὸς ἱερός Λόχος... Τὸ κίνημα ἦταν ἀτυχὸ. Τὰ ἀποτελέσματά του ἦταν ὅμως μεγάλα...

Τὸ κίνημα αὐτὸ ἔδωκε τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς Μονῆς τοῦ Σέκκου. Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος ὑπῆρξεν ἥρωας ποὺ ὁ ἡρωϊσμός του ἐνεψύχωσε τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα... Μὰ καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Ὑψηλάντου στὴς αὐστριακές φυλακὲς ἦταν ἄλλο τόσο ἐμψυχωτικὸ γιὰ τοὺς ἀγωνιστὰς Πελοποννήσου...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτής...

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δημήτριος ἐν ὀνόματι τοῦ κατεβαίνει στὴν Ἑλλάδα...

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ὑψηλάντου, ἐνῶ αὐτὸς βασανίζεται στὴ φυλακὴ, καθοδηγεῖ τὰ βήματά τῶν ἐπαναστατῶν...

Τὸ πέρασμα τοῦ Προῦθου ἦταν ἀληθινὰ ὁ πρόδρομος τῆς Ἑθνικῆς ἐξέγερσεως...

Ἀγγ. Μεταξᾶς

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΦΟΝ ΕΣ

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης.

4. (Συνέχεια)

ΙΟΚΑΣΤΗ
"Ας μη τὸ μάθαινε ποὺς εἶσαι, ἀλλοίμονο!
ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Νὰ πᾶν κάποιος νὰ μοῦ φέρῃ τὸ βοσκὸ
καὶ τούτῃ ἄς χαίρεται τὴν πλοῦσιαν τῆς γενιά.
ΙΟΚΑΣΤΗ
Δυστυχισμένε, ἀλλοίμονό σου, μοναχὰ
τούτα σοῦ λέω, καὶ δὲ θὰ μιλήσω πιά.

Καὶ πραγματικά μπαίνει στὸ πα-
λάτι μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, σκουντου-
φλώντας, σάν νὰ σηκώνῃ ἕνα φοβερό
βάρος στοὺς ὤμους τῆς. Οἱ πολῖτες
ποὺ τὴ βλέπουν ἔτσι ἀποροῦν, φοβοῦν-
ται καὶ κάνουν προσεχτικὸ τὸν Οἰδί-
ποδα:

Πόσο βαριά θλιμμένη πάει ἡ βασίλισσα!
Ἀθηνῶν, πολὺ φοβοῦμαι, Οἰδίποδα,
ἀπ' τὴ σιωπῇ τῆς μὴ ἐσομένη συμφορά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
"Ὡ! δὲ μὲ νοιάζει κ' ἄς ἐσπᾶσθ. Ταπεινὴ
γενιά κ' ἂν ἔγω θὰ τὸ ξέρω σήμερα.
Μὰ σὰ γυναῖκα αὐτὴ μεγαλοπνέεται.
καὶ γιὰ τοὺς πρόστυχους μου ντρέπεται γο-
νίους.

Καὶ τελειώνει μὲ τοῦτα τὰ λόγια,
ποὺ εἶναι γεμάτα ὑπερηφάνεια· εἶναι
φυσικὸ ὅμως ν' ἀνεβαίνουν στὰ χεῖλη
τῶν αὐτοδημιούργητων ἀνθρώπων πρὸ
πάντων, ὅταν νομίσουν πὼς κάποιος
περιφρονεῖ τὴν ταπεινὴ τους κατα-
γωγή:

Ἐγὼ τῆς καλῆς μοῖρας κρᾶζομαι παιδί
καὶ μὲ τέτοια ὑπέρτα δὲ ἄτιμαστώ.
Μικρὸ ἢ μεγάλο οἱ καιροὶ μ' ἀνάδειξαν
καὶ δὲ φοβοῦμαι τοὺς γονίους μου νὰ ζητῶ.
Ὅποιοι καὶ νῆσαι δὲ θ' ἀλλάξω ἐγὼ.

Ἡ στυγμὴ αὐτὴ ἔχει κατὰ τὴν
ἐπίσημη ἀνατριχιαστικὴ σιωπῇ ποὺ ἄ-
πλώνεται στὴ φύσι λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν
καταιγίδα. Τὰ σύννεφα μαύρα, βαριά
σκεπάζουν τὸν οὐρανόν... Μιά γαλή-
νη φαεινομενικὴ, γεμάτη ἄοριστη ἀνη-
συχία... Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης ἐπι-
στράτευσαν ὅλες τους τὶς δυνάμεις...
Παραμονεύουν κάπου, πίσω ἀπὸ τὰ
σκοτεινὰ βουνά, ποὺ πλασιώνουν τὸν
ὀρίζοντα κ' ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτὸ θὰ
ἐξαπολυθοῦν στὸν κάμπο ποὺ προσμέ-
νει μὲ ἀγωνία τὴ μοῖρα του.

Ὅμοια κ' ἔδω. Ἡ καρδιά σφίγ-
γεται γιὰτὶ καταλαβαίνει πιά καὶ
προαισθάνεται τὸ ἀνέιπωτο, ποὺ σὲ
λίγο θὰ φανερωθῇ ὁμῶς, ἀποκρουστικὸ
μπροστὰ στὰ μάτια ὄλων. Κ' ὅμως
καὶ τὴ στιγμή αὐτὴ ἀκόμα—τέτοια
εἶναι πάντα τῆς—τολμᾷ νὰ πλάσῃ ἕ-
να ὄνειρο.

Ὁ ἕνός ἀπὸ τὴν Κόρινθο μίλησε
γιὰ βουνά, βοσκές, πρόβατα· ἀνέβασε
στὴ θούμιν μιά εἰκόνα εἰδυλλιακὴ, ποὺ
οἱ τωρινὲς συμφορὲς εἶχον ξεθωριά-
σει. Στὰ γραφικὰ ἐκεῖνα τοπία περι-
διασβάζουν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νύμφες...
Ποῖος ξέρει ἂν ὁ Οἰδίπους, ὁ βασιλιάς
τούς, εἶναι ἀπόγονος κανενὸς θεοῦ...
τοῦ Ἀπόλλωνα ἴσως ἢ τοῦ Βάκχου ἢ
καὶ τοῦ Πάνα τοῦ τραγοπόδη;

Τὸ τραγοῦδι τοῦ χοροῦ μοιάζει σὰ
μιά στερνὴ ἀχτίδα τοῦ ἡλίου, ποὺ ξε-
φεύγει ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ πέφτοντας
λοεὰ δίνει μιά στερνὴ χαρούμενη λάμ-
ψι στὸν κάμπο. Εἶναι σάν ἀγεράκι
δροσερό, μυρωμένο ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ

βουνοῦ, ποὺ πνέει ξαφνικὰ σὲ μιά μο-
λυσμένη ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὴν ἀμαρ-
τία καὶ τὸ ἔγκλημα.

ΧΟΡΟΣ
"Ἄν ἴσως δύναμαι κ' ἐγὼ προφητικὴ μιὰ
[γνώμη]
μεγάλῃ Κιθαῖρῳ μου νὰ πῶ,
ἢ αὐριανὴ πανσέληνον προτοῦ νὰ λάμψῃ ἀκόμα
γιὰ χάρι σου θὰ στήσωμε χορὸ.
Καὶ θὰ σὲ τραγουδήσουμε μητέρα καὶ πατέρα
τοῦ πολυαγαμένου βασιλιά.
Καὶ νὰ σ' ἀρέσῃ, Φοῖδέ μου, τὴ συμφορὰ
[μου] πέρα
νὰ διώξῃς μὲ χαρούμενη καρδιά.

Μὰ ὁ τραγικὸς βασιλιάς δὲν προσέ-
χει σὲ τίποτα. Βάζει τὸ χεῖρ ἀντήλιο
καὶ κοιτάζει μὲ ἀγωνία κατὰ τὸ δρό-
μο. Περιμένει νάρθη ὁ παλιὸς δοῦλος
τοῦ Λαῖου. Θὰ ξεδιαλύνῃ τὸ μυστή-
ριο τοῦ παιδιοῦ; Ἀπὸ ποιὸν τὸ πήρε,
τίνος ἦταν καὶ γιὰτὶ τὸ καταδικάσαν
σὲ τέτοια καταφρόνια;

Ξαφνικὰ ὁ Οἰδίπους φωνάζει:
Γερόντοι, κ' ἂν δὲν τὸν συνάντησα ποτέ,
ὅμως βαρρὸ πῶς δὲ γεγέμαι, νὰ ὁ βοσκὸς
ἀπ' ὥρα ποὺ ζητοῦμε καὶ προσμένουμε.
Μαῦρα τὸν δέρνουν γερατειὰ τὸν ἄμοιρο.
Αὐτοὶ ποὺ ἔδω τὸν φέρνουν εἶναι δοῦλοι μου.
Μὰ ἐσεῖς ποῦ τὸν γνωρίζετε, κοιτάξετε.

ΧΟΡΟΣ
Ναί, ἦταν τοῦ Λαῖου βοσκὸς, τὸν γνώρισα,
κ' ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ ὀπίτερο πιστός.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Καὶ πρῶτα, πές μου, ἔξενε ἀπὸ τὴν Κόρινθο,
γιὰ τούτον πρὶν δὲ μούλεγε;

ΞΕΝΟΣ Γιὰ τούτον, ναί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
"Ἐλα κοντά μου, γέρο, κ' ἀποκρίσου μου
ὅ,τι θὰ σὲ ρωτήσω. Στὸ Λαῖο δούλεψες;

ΔΟΥΛΟΣ
Στὸ σπῖτι τοῦ ἔχω γεννηθῇ κ' ἀνατραφῇ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Καὶ τί δουλεῖα στὸ σπιτικό του ξέτρεχες;

ΔΟΥΛΟΣ
Τὴν πιότερη ζωὴ μου ἔβουκα πρόβατα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Σὲ ποιά βοσκῇ; Συχνότερα ποὺ πήγαινες;

ΔΟΥΛΟΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Τούτον τὸν ἀπάντησε ποτέ;

ΔΟΥΛΟΣ
Μπορεῖ, δὲν ἔρχεται στὴ θύμῃ μου εὐτύς.

ΞΕΝΟΣ

Κ' ὡς τόσο, ἀφέντη, μὴν παραξενεύεσαι.
Θὰ τοῦ θυμίσω αὐτὸ ποὺ ξέρει, μὰ ξεχνᾷ
στὸν Κιθαῖρῳ μὲ διπλὰ κοπάδια αὐτὸς
καὶ μ' ἕνα ἐγὼ συχνὰ πῶς ἀνταμόναμε,
ἀνοιξε, θέρο, τρία χρόνια ταχτικά.
Μὰ τὸ χειμῶνα τὰ δικά μου στὸ μαντρί
τραβοῦσα, αὐτὸς στοῦ Λαῖου τὶς βοσκές.
Γενῆκαν τούτα; Λέω ἀλήθεια, σύντροφε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ἀλήθεια λές, μὰ πέρασε τὸσους καιροὺς.

ΞΕΝΟΣ

Κ' ἕνα παιδάκι κάποτε ποὺ μούβουσε
νὰ τ' ἀναθρέψω, σὰ δικό μου, τὸ ξεχνᾷς;

ΔΟΥΛΟΣ

Μὰ γιὰ ποῖο λόγο ποῦ θυμίζεις ὅλ' αὐτά;

ΞΕΝΟΣ

"Ε! σύντροφέ μου, νὰ το, κείνο τὸ παιδί.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲ χάνεσαι καὶ δὲ σὲ κόβει πιά σκασμός!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

"Α! νὰ μὴ βρίζῃς, γέρο, τί μοῦ φαίνεται
πλέον ἀξιοκατάκριτος ὁ τρόπος σου.

ΔΟΥΛΟΣ

Καλέ μου κύριε, ἔσφαλα σὲ τίποτα;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Γιὰ τὸ παιδί ποῦ σὲ ρωτᾷ δὲν ἀπαντᾷς.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲν ξέρει τί λέει...

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Δὲ λές μὲ τὸ καλὸ, θὰ πῇς μὲ κλάματα.

ΔΟΥΛΟΣ

Τὸ γέρο, μὴ μὲ βασανίσῃς, γιὰ τὸ θεό.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τὰ χέρια τοῦ γυρίζετε πιστάγκωνα.

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὡ δυστυχία μου! Τί θέλεις; Τί ζητᾷς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τοῦδωσες τὸ παιδί ποῦ λέει; ἀπάντησε.

ΔΟΥΛΟΣ

Τδῶσα, ποῦ μακάρι εὐτύς νὰ πέβαινα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Μὰ θὰ τὸ πάθῃς τώρα ἂν δὲ μιλάς.

ΔΟΥΛΟΣ

Καὶ νὰ μιλήσω θὰ χάσω χειρότερα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τούτος μᾶς τρώει, καθὼς βλέπω, τὸν καιρὸ.

ΔΟΥΛΟΣ

Τάχα δὲν τόπα καθαρά; Ναί, τδῶσα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κ' ἦταν δικό σου ἢ μήπως ξένο τὸ παιδί;

ΔΟΥΛΟΣ

"Οχι δικό μου... μὰ κάποιος μοῦ τδῶσε...

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κ' ἀπὸ ποῖο σπῖτι κ' ἀπὸ τοὺς πολῖτες ποῖος;

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὡ! φτάνει, κύριε, γιὰ τὸ θεό, μὴν ξερωτᾷς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

"Ἄν σὲ ξαναρωτήσω, γέρο, χάθηκες.

ΔΟΥΛΟΣ

"Ε... ἦτανε λοιπὸν τοῦ Λαῖου τὸ παιδί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Δοῦλος τοῦ τάχα; Ἀπ' τὴ γενιά τοῦ ἀπόγονος;

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὡ! τώρα ἀλήθεια, θὰ πῶ τὸ φοβερό.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ θὰ τ' ἀκούσω ἐγὼ, μὰ πρέπει... λέγε το!

ΔΟΥΛΟΣ

Παιδί τοῦ λέγανε πῶς ἦταν, μὰ μπορεῖ
νὰ μαρτυρήσῃ πὶο καλὰ ἢ γυναῖκα τοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ἀλήθεια αὐτὴ σοῦ τδῶσε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ναί, βασιλιά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Κ' ὁ λόγος ποῖος;

ΔΟΥΛΟΣ

Νὰ τὸ σκοτώσω ἢ προσταγῇ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Μ' ἀφοῦ τὸ γέννησε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ποιὸς τάχα;

ΔΟΥΛΟΣ

Τοὺς γονίους τοῦ πῶς θὰ σκότωνε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Καὶ πῶς λοιπὸν στὸ γέρο τὸ παράδωσες;

ΔΟΥΛΟΣ

Λυπήθηκα, μὰ καὶ θαρροῦσα, βασιλιά,
θὰ πᾶν σ' ἄλλῃ χώρα, στὴν πατρίδα τοῦ.
Γιὰ συμφορὰ μεγάλη ἐκεῖνος τώσως.
Τὶ ἂν εἶσαι κείνο τὸ παιδί εἰσαι δυστυχής.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τὶ καθαρά ποῦ φανερώθηκαν, ὦιμέ!
Ἦλπε μου, νὰ, σὲ κοίταξα στερνὴν φορὰ.
Ποῦ μὲ γεννήσαν κείνοι ποῦ δὲν ἔπρεπε,
μ' αὐτὴν ὅπου δὲν ἔπρεπε κοιμήθηκα
κ' ἄπλωσα χεῖρ φονικὴ σ' ὅποιον δὲν ἔπρεπε!

Κρύβει μὲ τὸ χεῖρ τὰ μάτια νὰ μὴ
βλέπῃ καὶ νὰ μὴν τὸν βλέπουν ἂν εἶναι
δυνατόν. Χύνεται ἑξαλλος ὕστερα καὶ
χάνεται μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα
τοῦ παλατιοῦ.

"Ὅλοι μένουν σὰ χαμένοι κ' ἄλλη-
λοκοιτάζονται ἄφωνοι... Εἶναι τόσο
φοβερό κ' ἀναπάντεχο μαζὶ αὐτὸ ποῦ

ξεσκεπάστηκε μπροστὰ τους, ποῦ ἡ
καρδιά καὶ ὁ νοῦς ξαφνιάζονται κ'
ἀγανακτοῦν μπροστὰ στὴ βεβήλωσι
αὐτῇ τοῦ ἠθικοῦ νόμου ποὺ δίνει κάθε
ἄξια στὴ ζωὴ.

Ὡς τόσο ὕστερα ἀπὸ λίγο ἔνα συν-
αίσθημα κυριαρχεῖ μέσα τους, ὁ οἴ-
κτος, ὅχι πιά μόνο γιὰ τὸν Οἰδίποδα,
μὰ γενικότερα γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποῦ
εἶναι ἕνα παιχιδάκι στὰ χέρια τῆς
μοῖρας...

Τ' ἀνθρώπου δύστυχη γενιά
μοιάζει τὸ τίποτα ἢ ζωὴ σου.
Μόλις ἀπλώσῃς τὰ φτερά
κρημοστακίστῃς ἢ δύναμί σου...
Μὰ βλέποντας Οἰδίπου σένα
δὲ μακαρίζω πιά κανένα!

Μέσα ἀπὸ τὸ παλάτι ἀκούονται φω-
νὲς καὶ θρήνοι. Τί νὰ συμβαίνει ἄραγε;
"Ὅλοι προσπαθοῦν ν' ἀκούσουν. Ξα-
φνικὰ ἡχοῦν μέσα στὴ σιωπῇ τὰ βή-
ματα κάποιου ποῦ ἔρχεται τρέχοντας
ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ αὐλή. Νὰ τον, πα-
ρουσιαστικὴ κ' ὅλας στὴν πόρτα. Εἴ-
ναι ἕνας μαντατοφόρος, ἐξαγγελος, ὅ-
πως τὸν ἔλεγε.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

"Ὡ σεβαστοὶ τῆς χώρας τούτης ἄρχοντες,
τί μέλλετε νὰ ᾄτε καὶ ν' ἀκούσετε!
Πένθος βαρὺ σὰς βρῆκε ἂν ἴσως βέβαια
γιὰ τοῦ Λαδδάκου τὴ γενιά φροντίζετε.
Οὐδὲ ποτάμια θὰ μπορούσαν βαρρὸ
τὸ ἀμαρτωλὸ παλάτι νὰ ξεπλύνουνε...
Μὰ ὅσα σκεπάζει θὰ φανερωθοῦν στὸ φῶς.

Διηγεῖται λοιπὸν μὲ ἀνατριχιαστι-
κὲς λεπτομέρειες πῶς ἡ Ἰοκάστη κρε-
μάστηκε, πῶς ὁ Οἰδίπους μέσα στὴν
ἔξωσι ποὺ βρισκότανε, καθὼς ἀντί-
κρισε καὶ τὴν νέα τοῦτῃ δυστυχία, ἄρ-
παξε κάτι χρυσὲς περόνες ποὺ βρῆκε
μπροστὰ του καὶ μ' αὐτές, χτυπώντας
ἀλύπητα τὶς κόρες τῶν ματιῶν του,
τυφλώθηκε, γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ πιά, κα-
θὼς ἔλεγε, τὴ συμφορὰ ποὺ ἀθέλητὰ
τοῦ σκόρπισε.

Οἱ πολῖτες ζητοῦν περισσότερες
πληροφορίες. Τί κάνει τώρα; Μὰ πρὶν
ἀκόμα ὁ ἐξαγγελος ἀπάντησεν στὰ
ρωτήματά τους, οἱ βασιλικὲς πόρτες
ἀνοίγουν διάπλατες καὶ στὸ κεφαλό-
σκαλο παρουσιάζεται ὁ ἴδιος ὁ Οἰδί-
πους. Τὰ μάτια του εἶναι δυὸ φοβερὲς
πληγὲς ἀπ' ὅπου μαῦρο αἷμα τρέχει
καὶ πῆζει πάνω στὰ γένεια του.

"Ἐνα «ὦ!» φεύγει ἀπὸ τὰ στήθη ὅ-
λων, ποὺ γυρίζουν τὴν ὄψιν κατ' ἄλλου
νὰ μὴ βλέπουν τὸ φοβερό θέαμα.

Νὰ τονε βλέπεις φοβερό
τίποτα φοβερότερο δὲν εἶδα.
Ποιά μοῖρα, ὦιμέ, ποῖα βαραιομοῖρα
σὲ χτύπησε ἔτσι δυνατὰ.
Μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸν κοιτάξω κ' ἦθελα
πολλά νὰ τὸν ρωτήσω, νὰ μάθω καὶ νὰ πῶ
τέτοια τρομάρα ποῦ γεννᾷ.

Ἀρχίζει ὕστερα ἕνας ἀτέλειωτος
θρήνος ποὺ κόβεται συχνὰ ἀπὸ τοὺς
πολίτες ποὺ συμπνοῦν βλέποντας τὸν
ἄμοιρο τούτον ἄνθρωπο νὰ ὑποφέρει
ἔτσι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τί μ' ἀπομένει πιά νὰ δῶ
καὶ τί νὰ πεθυμῶ,
ποῖόν ν' ἀκούσω καὶ σὲ ποῖο
ἐγκάρδια νὰ μιλήσω;

ΧΟΡΟΣ

"Εἶναι εἶναι ἀλήθεια καθὼς λές.

Τοὺς παρακαλεῖ νὰ τὸν πᾶνε κάπου
μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλιν ἢ νὰ τὸν κατα-
χωριάσουν στὴ γῆς ἢ νὰ τὸν ρίξουν
στὴ θάλασσα.

ΧΟΡΟΣ

Αὐτὰ ποὺ θέλεις καὶ ζητᾷς, ὁ Κρέωντας νὰ
ἦρε νὰ τὰ ἐξαίρει καὶ ν' ἀποφασίσῃ.
Στὴ χώρα μόνος ἀπολείπεται ἄρχοντας.

Ὁ Κρέων, μ' ὅλο ποῦ τόσο ἄδικα

τοῦ φέρθηκε ὁ Οἰδίπους, δειγνεται με-
γαλόψυχος. Μὰ καὶ ποῖος μπορεῖ
μπροστὰ σὲ μιά τέτοια δυστυχία, ἂν
δὲν εἶναι θηρίο ἄγριο τοῦ λόγου, νὰ
κρατήσῃ κακία;

Στὸν Οἰδίποδα λοιπὸν λέει:

"Ὡ, δὲ γελᾷ στὴ συμφορὰ σου Οἰδίποδα
καὶ δὲ σὲ βρίζω γιὰ τὴν ἀδικία σου πρὶν

Καὶ στοὺς πολῖτες ὕστερα:

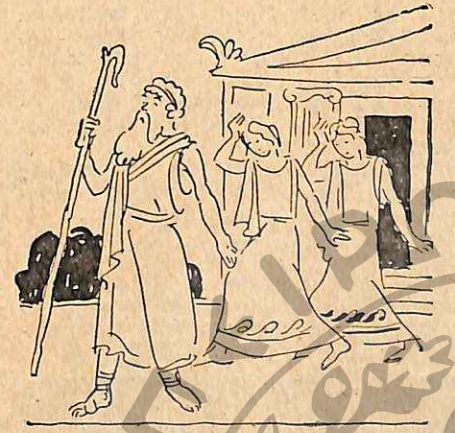
"Ἄν τοὺς θνητοὺς ἀλήθεια πιά δὲν ντρέπεστε
στὸ βασίλειόν τὸν ἥλιο πρέπει σεβασμός,
στὴ φλόγα ποὺ μᾶς τρέφει, μὴν ἀφίνετε
παρόμοια ν' ἀντικρύξῃ ἀνηκουστὴ ντροπῇ,
ποῦ μήτῃ ἢ γῇ, τὸ φῶς καὶ τοῦ θεοῦ ἢ βροχῇ
τὴ δέχεται. Στὸ σπῖτι μέσα γρήγορα
πηγαίνετε τον· μόνο οἱ συγγενεῖς μποροῦν
μὲ σεβασμό ν' ἀκούῃ ἢ καὶ νὰ βλέπουνε
τέτοιες συγγενικὲς σάν ἔρθουν συμφορές.

Ὁ Οἰδίπους ὡς τόσο παρακαλεῖ νὰ
τὸν διώξῃ μακριὰ, ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα
τῆς πολιτείας.

— Εἰμαι σύμφωνος, ἀπαντᾷ ὁ Κρέ-
ων, μὰ πρέπει πρῶτα νὰ ζητήσω τὴ
γνώμη τοῦ Θεοῦ.

— Τότε λοιπὸν ἄκουσε, σὲ παρακα-
λῶ, τίς στερνὲς μου παραγγελίες. Γιὰ
τὰ δυὸ μου ἀγόρια μὴ νοιαστῇς...
Σὰν ἄντρες ποὺ εἶναι, ὅπου κ' ἂν
βρισκόμαστε, δὲ θὰ δοκιμάσουν στερή-
σι... Μὰ γιὰ τὰ δυὸ μου κορίτσια τ'
ἄμοιρα, γ' αὐτὰ σὲ παρακαλῶ. Προ-
στατέψῃς τὰ... Κ' ἄφησε νὰ τ' ἀγγί-
ξω μὲ τὰ χέρια μου γιὰ στερνὴν φορὰ.

Πραγματικὰ τοῦ φέρνουν κοντὰ τὴν
Ἰσμήνη καὶ τὴν Ἀντιγόνη. Ὁ Οἰδί-
πους τίς ἀγκαλιάζει καὶ μὰ καὶ δὲν
μπορεῖ πιά νὰ ξεκρίνη τὴν ἀγαπημένη
ὄψιν τους, ψαχουλεύει μὲ τὰ χέρια τὸ

Ὁ χορὸς.

πρόσωπο, τὰ μαλλιά καὶ προσπαθεῖ ν'
ἀναπλάσῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν παι-
διῶν του, ποὺ ποτὲ πιά δὲ θ' ἀντικρύ-
σῃ μπροστὰ του.

Τὰ ὅσα λέει σπαραχτῶν ἀλήθεια τὴν
καρδιά ὄλων τριγύρω:
Δακρύζω τὴ ζωὴ σας καθὼς σκέπτομαι
τὸ τί ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους θὰ ὑποέρεπε
Μὲ πο

3. (Συνέχεια)

Ο Νέαρχος τινάχτηκε. Πέταξε τη χλαμύδα του, με μιά δρασκελιά έφτασε το άλλογο, το άρπαξε από το χαλινάρι. Μά ο Βουκεφάλας σηκώθηκε άγριοις στά πσινα του πόδια.

— Τό νού σου, Νέαρχε! τοφ φώναξε ο Φίλιππος.

Μά ο Νέαρχος δέν άκουγε. Τραβούσε με φοβερή δύναμη το χαλινάρι, πήδηξε, άρπαξε το άλλογο από τη χαιτή, κρεμάστηκε από το λαιμό του. Ο Βουκεφάλας άνασηκώθηκε πάλι όρθος και μ' ένα βίαιο τίναγμα τοφ λαιμού έφριξε καταγής τόν Νέαρχο.

Οί στρατηγοί έτρεξαν άνήσυχoi γύρω του.

— Δέν έπαθα τίποτα, είπε ο Νέαρχος. Ντροπιάστηκε μονάχα, ντροπιάστηκε πού δέν μπόρεσα νά τό καθαλίρω. Μά δέν είναι άλλογο, είναι θειό.

Οί δυο Πέρσες χαμογελοφσαν κρυφά, εύχαριστημένοι.

— Δέν ξέρουν μήτε νά καθαλλήσουν ένα άλλογο, ψιθύρισε ο Άροίτης.

— Στέφανε, τόν δεύτερο κληρο! διέταξεν ο Φίλιππος.

— Σιτάλκης! φώναξε ο Στέφανος, ξετυλίγοντας τόν δεύτερο κληρο.

— Έμπρός, είπε ο βασιλιάς.

Ο Σιτάλκης μ' ένα πήδημα βρέθηκε δίπλα στο Βουκεφάλα. Τόν άρπαξε από τό στόμα δυνατό. Τά χέρια του έσφιγγαν σά σιδερένια τανάλια. Τό άλλογο πόνεσε, προσπάτησε νά σηκωθεί πάλι όρθιο και νά ξεφύγη, μά τό μπράτσο τοφ Σιτάλκη έπεσε τώρα στον ιδρωμένο τράχηλο τοφ Βουκεφάλα και δέν τόν άφινε νά κουνήσει. Τά μάτια τοφ άλλογου κοκκίνισαν.

— Μήν τό τυραννάς τό άλλογο! φώναξε ο Φίλιππος. Πήδα άπάνω του, καθάλα.

Ο βάρβαρος άρχηγός πήδηξε όλοι κρατοφσαν τήν άναπνοή τους. Μιά στιγμή κάθισε στη ράχη τοφ άλλογου, μά ο Βουκεφάλας ξεφρενιασμένος τινάχτηκε κι' ο Σιτάλκης γκρεμίστηκε κάτω και βρόντηξε σάν ασκί. Τά αίματα άρχισαν νά τρέχουν από τό στόμα του. Ο γιατρός ο Φίλιππος έτρεξε, γονάτισε δίπλα του, τόν εξέτασε.

— Δέν είναι τίποτε, είπε. Μονάχα δυο-τρία δόντια μπροστινά έσπασαν.

— Τό καταραμένο! μούγκρισε μανιασμένος ο βάρβαρος άρχηγός. Δέ θά μοφ γλυτώσι! Όχι! Όχι!

Τινάχτηκε άπάνω και χύθηκε στο Βουκεφάλα.

Μά ο βασιλιάς θύμωσε.

— Φτάνει! Φύγε!, φώναξε. Άλλος τώρα άς δοκιμάσει. Στέφανε, τούς κληρους!

Ο Άντίγονος ο Κύκλωπας βγήκε τώρα έπειτα ο Κάλας ο Κένταυρος. Κι' οί δυο πάλεψαν παλληκαρίσια με τό άλλογο, μά κι' οί δυο νικήθηκαν.

— Κανένας δέ θά μporέσι νά τό καθαλλήσι ποτέ! είπε ο Κάλας, καταντροπιασμένος. Κανένας! Μήτε έσύ, μεγάλε βασιλιά.

Τό είπε έπίτηδες γιά νά προκαλέσι το Φίλιππο νά παλέψι κι' αυτός με τό Βουκεφάλα, νά νικήθι και νά μη μporή πιά νά τούς περιπαλίζι. Μά ο πονηρός Φίλιππος γέλασε.

— Όχι, είπε δέ δοκιμάζω δέ θέλω νά σάς ντροπιάσω!

Στράφηκε στους τρεις άντρες πού είχαν φέρε το άλλογο:

— Πάρτε το άλλογο σας και φύγετε γρήγορα! είπε. Νά μήν τό δω πιά στά μάτια μου. Νίκησε όλους τούς στρατηγούς μου!

Οί τρεις άντρες έπιασαν το άλλογο από το χαλινάρι κι' ετοιμάζονταν νά φύγουν.

— Κρίμα νά χάσουμε τέτοιο άλλογο!

— Έγώ θά τό καθαλλήσω! άκούστηκε τότε μιά φωνή δυνατή. Όλοι στράφηκαν.

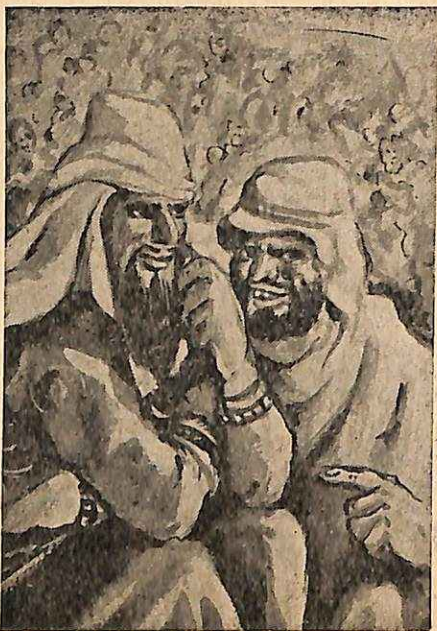
Ο Άλέξανδρος είχε προχωρήσει πέρα από τούς συντρόφους του και σηκωνε ψηλά το κεφάλι με ύπερηφάνεια.

— Καλύτεροι από σένα δέν μπόρεσαν! τοφ είπε ο Φίλιππος με άυστηρότητα. Πώς τολμάς νά λές τέτοια λόγια;

— Δέ λέω λόγια, είπε ο Άλέξανδρος και τά μάγουλά του έγιναν κατακόκκινα. Δέ λέω λόγια, κάνω έργα.

— Έμπρός! είπε ο Φίλιππος. Θά δοφμε!

Οί φίλοι τώρα τοφ Άλέξανδρου είχαν τρέξει και τόν περικύκλωναν. Ο Ήφαιστίων είχε άγκαλιάσει τόν Άλέξανδρο από τη μέση.

Οί δύο Πέρσαι χαμογελοφσαν.

— Μή! Μή! τοφ ψιθύριζε. Θά σέ σκοτώσι!

Ο Άλέξανδρος πέταξε από πάνω του το μανδύα κι' έμεινε όλόνυμνος. Τό σώμα του λιγνό, δυνατό, κάτασπρο, έλαμπε στον ήλιο. Φούχτωσε το χαλινάρι, γύρισε το άλλογο προς το μέρος τοφ ήλιου. Έτσι ο ίσκιος του έπεφτε προς τά πίσω και δέν τόν έβλεπε. Γιατί ο Άλέξανδρος δέν είχε μονάχα μεγάλη γενναιότητα, είχε και μεγάλη έξυπνάδα! είχε παρατηρήσει πως το άλλογο έβλεπε τόν ίσκιο του και τρώμαζε.

Ο Βουκεφάλας πήρε δρόμο, ο Άλέξανδρος τόν άκολουθοφσε τρέχοντας κι' αυτός κάπου-κάπου άπλωνε το χέρι και χαιδεφτε το λαιμό τοφ άγριου ζφου. Άξαφνα, χωρίς το άλλογο νά τό περιμένι, το νεαρό βασιλόπουλο μ' ένα πήδημα τινάχτηκε και πιάστηκε άπάνω στη ράχη τοφ Βουκεφάλα. Ωρθώθηκε πάλι το άλλογο νά τόν ρίξει, μά ο Άλέξανδρος είχε άρπάξει με τή χαιτή, κόλλησε με τό σώμα τοφ άλλογου, γίνηκε ένα μαζί του. Άρχισε ο Βουκεφάλας νά τρέχη μανιασμένος κι' ο Άλέξανδρος τοφ μιλούσε χαιδευτικά, κολλημένος άπάνω του. Δέν τόν μαστίγωνε, κρατοφσε μονάχα σφιχτά το χαλινάρι.

Ο Βουκεφάλας έξακολουθοφσε νά τρέχη μανιασμένος, βγήκε έξω από το γυμναστήριο, μήκη στα χωράφια. Ο Φίλιππος κι' οί γέροι στρατηγοί από τη μιά μεριά, οί νεαροί φίλοι τοφ Άλέξανδρου από τήν άλλη, παρακολουθοφσαν με άγωνία. Κανένας δέ μιλούσε! ο βασιλιάς ο Φίλιππος έσφιγγε τά χείλια του τρουμαγμένος.

«Αν σκοτωθι ο Άλέξανδρος, συλλογίζονταν, αν σκοτωθι, ποίος θά καθίσι στο θρόνο της Μακεδονίας, ποίος θά έκτελέσι τά μεγάλα σχέδιά μου;»

Κι' ο Ήφαιστίων κοίταζε πέρα μακριά στα πράσινα χωράφια, όπου είχε έξαφανισθι ο τολμηρός καθαλλάρης, και τά δάκρυα έτρεχαν από τά βελουδένια μάτια του:

«Αν πάθι τίποτα ο άγαπημένος μου, συλλογίζονταν, αν πάθι τίποτα θά πεθάνω!»

Κι' οί δυο Πέρσες χαμογελοφσαν πάλι κρυφά:

«Μακάρι νά σκοτωθι, συλλογίζονταν, μακάρι!»

Πόση ώρα πέρασε; Κανένας δέν ξέρει. Κάθε λεφτό φαίνονταν όλόκληρος χρόνος. Όλα τά μάτια ήταν προσηλωμένα προς το μέρος όπου είχε έξαφανισθι ο Βουκεφάλας με τόν καθαλλάρη του! όλα τά χείλια έμεναν κλεισμένα. Ο Στέφανος έτρεμε.

Ο όρμητικός Κλείτος δέν μporοφσε πιά νά κρατηθι. «Ωρμησε και με μεγάλες δρασκελιές άνέβηκε δυο-δυο τά σκαλοπάτια τοφ άμφιθεάτρου. Πίσω

του ώρμησαν κι' οί έπίλοιποι φίλοι τοφ Άλέξανδρου. Μονάχα ο Ήφαιστίων έμεινε κάτω, γιατί τά γονατά του έτρεμαν από τη συγκίνησι και δέν μporοφσε νά τρέξει.

Στάθηκαν οί φίλοι τοφ Άλέξανδρου στα πιο ψηλά σκαλοπάτια, στο διάζωμα τοφ γυμναστηρίου. Κοίταξαν πέρα κανένας! Η πεδιάδα άπλώνονταν καταπράσινη, ήταν άνοιξι, οί λευκες είχαν βγάλε τα νέα χνουδωτά τους φύλλα, μερικά χωράφια ήταν κατακόκκινα από τίς παπαρούνες. Ένα κοπάδι κάτασπρα περιστέρια πέταξαν πάνω από τά κεφάλια τών φίλων μας.

— Κανένας! Κανένας! ψιθύρισε ο Περδίκας.

— Μη φοβάστε, άδέρφια! είπε ο Κλείτος με τη βαρεία βραχνή φωνή του! ο Άλέξανδρος δέν παθαίνει τίποτα!

Πέντε λεφτά ακόμα πέρασαν, μεγάλη, βαριά, σάν πέντε χρόνια. Άξαφνα άπ' όλα τά νεανικά στήθη τινάχτηκε μιά χαρούμενη φωνή:

— Έρχεται! Έρχεται!

Οί γέροι στρατηγοί κάτω σήκωσαν τά κεφάλια.

— Τί λέν; Τί λέν; ρωτάει ο Φίλιππος.

— Έρχεται! Έρχεται! άποκρίθηκε ο Στέφανος, πού είχε καλά άκούσει τήν κραυγή.

— Έρχεται; φώναξε χαρούμενος ο Ήφαιστίων. Έρχεται; Κι' άρχισε νά τρέχη στην εισοδο τοφ γυμναστηρίου νά υποδεχθι το φίλο του.

Ο Άλέξανδρος είχε φανι κάτω από τίς λευκες κι' έλαμπε στον ήλιο γυμνός άπάνω στον κατάρυμο Βουκεφάλα. Δέν ήταν πιά πεσμένος άπάνω στο άλλογο. Ο κορμός του στέκονταν όρθιος, με τό ένα χέρι κρατοφσε πάντα σφιχτά το χαλινάρι, με τό άλλο κάπου-κάπου έσκυβε και χαιδεφτε το λαιμό τοφ άλλογου. Ένοιωθες πως ζφω κι' ανθρωπος είχαν πιά συμφιλιωθι, το άγριο ζφω άναγνώρισε τήν ύπεροχή τοφ Άλέξανδρου κι' είχε υποταχθι. Οί δυο Πέρσες κοίταξαν ο ένας τόν άλλο! δέν είπαν τίποτα, μά τά μάτια τους ήταν γεμάτα τρόμο.

Οί φίλοι κατηφόριζαν τά σκαλοπάτια τοφ άμφιθεάτρου! ο Άλέξανδρος έμπαινε στο γυμναστήριο. Στράφηκε, κοίταξε τόν Ήφαιστίωνα και χαμογέλασε. Τράβηξε με δύναμη το χαλινάρι, σταμάτησε μπροστά από τόν πατέρα του και τούς γέρους στρατηγούς. Μ' ένα πήδημα πέζεψε και σφούγγισε τόν ιδρώτα τοφ προσώπου του. Όλο του το σώμα είχε σκεπασθι από έλαφριά πάχνη ιδρώτα. Ο Ήφαιστίων έτρεξε κι' έφριξε άπάνω του το μαντύα νά μην κρυφισ. Ο Άλέξανδρος κοίταζε τόν πατέρα του και δέν είπε τίποτα. Άνάνησε ήσυχα και χαρούμενα.

— Ζήτω ο Άλέξανδρος μας! Ζήτω! φώναξαν οί φίλοι του αλαλίζοντας. Μά αυτός σοδάρος, άμιλητος, κοίταξε τόν πατέρα του.

Κι' ο Φίλιππος σφούγγιξε γρήγορα ένα δάκρυ χαράς, άνοιξε τήν άγκαλιά του κι' είπε:

— Παιδί μου, ζήτησε βασιλείο μεγαλύτερο! η Μακεδονία δέ σέ χωρά.

Κ ε φ 5.

Ο Στέφανος έτρεξε νά βρθι τήν Άλκα και νά της διηγηθι το μεγάλο κατορθωμα τοφ βασιλόπουλου. Κι' ο

Άλέξανδρος, κυκλωμένος από τούς φίλους του, γύρισε στο παλάτι, μήκη στο λουτρό, έπλυνε το ιδρωμένο του σώμα, άλειφτηκε με λάδι, έδεσε μιά γαλαζία κορδέλλα στα μαλλιά του και μήκη βιαστικός στην αβουσα, όπου τόν περίμενε ο δάσκαλός του, ο μεγαλύτερος τότε φιλόσοφος της Έλλάδος, ο Άριστοτέλης.

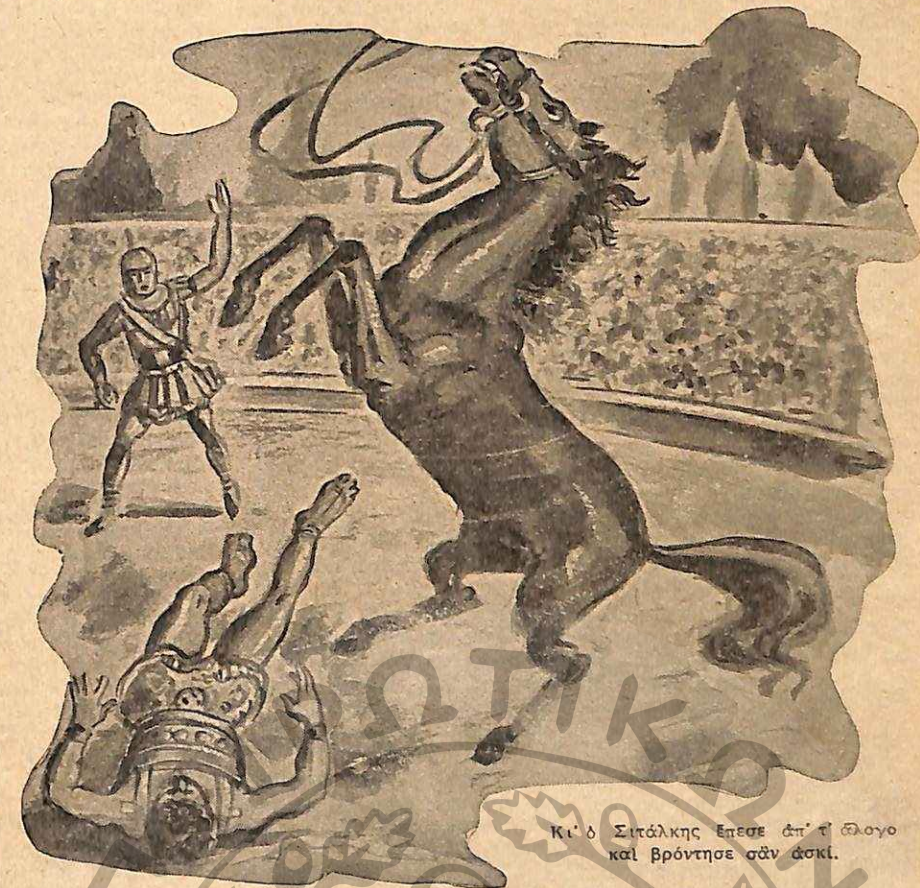
Όταν γεννήθηκε ο Άλέξανδρος, ο πατέρας του ο Φίλιππος έγραψε στον Άριστοτέλη, πού ήταν ακόμα στην πατρίδα του, στη μικρή μακεδονική πόλι, τά Στάγειρα.

«Μάθε, ο Άριστοτέλη, πως άποκτησα γυιό! μεγάλη χρωστώ εύγνωμοσύ-

Τόν γόμεναζε κάθε μέρα όρες πολλές. Τόν έμαθε νά παλεύει, νά ρίχνι το κοντάρι, νά σκαρφαλώνι στα βουνά. Όταν πεινούσε δέν τόν άφινε νά φάι γιά ν' άντέχη στην πείνα. Όταν διψοφσε δέν τόν άφινε νά πιθι γιά ν' άντέχη στη δίψα. Δέν τόν άφινε νά κοιμηθι παρά λίγες ώρες! δέν τόν άφινε νά τρώη πολυτελή φαγητά και νά βάνι πλούσια ρούχα.

— Νά εισαι λιτός, τοφ έλεγε, νά υποτάξις το σώμα σου όπως υποτάζουμε ένα άγριο άλογο. Μήν τό λυπάσαι!

Τόν έμαθε νάναι άπλός κι' οίκονόμος. Κάποτε πού ο Άλέξανδρος έφρι-

Κι' ο Σιτάλκης έπεσε άπ' τό άλλογο και βρόντησε σάν ασκί.

νη στους θεούς, όχι τόσο πού έκαια γυιό, όσο γιατί γεννήθηκε στην εποχή σου. Άμα μεγαλώσι έσύ θά τόν άναθρέψις, γιά νά γίνι άξιος νά με διαδεχθι στο θρόνο».

Κι' ο Άριστοτέλης τοφ άποκρίθηκε: «Ω βασιλιά Φίλιππε, παράδωκε το γυιό σου άμα μεγαλώσι λίγο σ' ένα γυμναστή νά το σκληραγυγήσι το σώμα κι' έπειτα θάρρω έγώ ν' άναλάθω τήν ψυχή του».

Ο Άλέξανδρος βύζαζε το γάλα της Έλπιτικής, της μητέρας τοφ Στέφανου, μεγάλωσε κι' όταν έγινε πέντε χρονών ο πατέρας του τόν παρέδωσε σ' έναν άυστηρό δάσκαλο από τήν Ηπειρο, τόν Λεωνίδα.

— Πάρε τον, τοφ είπε ο Φίλιππος, και νά μοφ τόν κάμης σιδερένιο. Θέλω το σώμα του ν' άντέχη στην πείνα, στη δίψα, στην κούρασι, στην άρώσσεια. Γιατί, ποίος ξέρει τί τοφχει γραμμένο η μοίρα.

— Μείνε ήσυχος, ο βασιλιά, είπε ο Λεωνίδας. Θά γίνι σιδερένιος.

(Άκολουθεί)

Κατά τούτους τούς καιρούς καὶ ἄλλο ἀρχοντόπουλο — πιθανότατα κι' αὐτό ἀπὸ τὸν σερβικό βασιλικὸ οἶκο — ὁ Ἀντώνιος Καντακουζηνός, χτίστη τὸ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ ἀμέσως κατόπιν ὁ ἀναδειχθεὶς σὲ καθηγούμενο μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀθανασίου (1383) μοναχὸς Ἰωάσαφ, ἀνακαίνιζε καὶ μεγαλύνει τὸ Ναὸ τῆς Μεταμορφώσεως, κατὰ τοῦ μᾶς μαρτυροῦντες μέχρι σήμερα ἐπιγραφές του. Ὁ Ἰσυντελεὶ καὶ στὴν προαγωγή τῆς κατένευ ἀπάνω σὲ δυσπρόσιτα βράχια, χτισμένι λοτέρως.

Οἱ ταραγμένοι τοῦτοι καιροί, ὅπου Βυζαντινοί, Φράγ-
κοι, Σέρβοι, Ἄλβανοί καὶ ἀργότερα Τοῦρκοι μάχονται
γὰρ τὴν κατοχὴ τῆς Ἑπειροθεσσαλίας, συντείνουν ὥστε
πολλοὶ νὰ συρρέουν εἰς τοὺς κατὰκλημους καὶ ἄβυσσους
τούτους τόπους, γὰρ νὰ μονάσουν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν
ὀριστικὴν πιά κατάρκτησιν τοῦ τόπου ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἡ
μοναστικὴ τοῦτη πολιτεία, ἐπιτυγχάνοντας, ὅπως καὶ ἡ
τοῦ Ἁθῶ, ἀπὸ τοὺς νέους τῆς κυριάρχους τὸν σεῦσμά
τῶν προνομίων πὺ καὶ πρὶν ἀπολάμβανε, ἐσυνέχισε
ἀπρόσκοπτα τὴν πρόδόν της.

Κατὸ τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα χτίζονται ἀκόμα δυὸ μεγάλα μοναστήρια, τοῦ Βαρλαάμ καὶ τοῦ Ρουσάνου, καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα, ὥστε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους νὰ φτάνουν νὰ μνημονεύονται 17 ἐν ὧν μοναστήρια.

Κατά τὸν 12' αἰῶνα χτίζονται ἄλλα 14 μικρομοναστήρια καὶ κελλιὰ, ἔτσι, πὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ 11' αἰῶνα ν' ἀριθμῶνται σὲ τριάντα καὶ περισσότερους οἱ μοναστικοὶ οἰκισμοὶ τῶν Μετεώρων.

Μία μικρή ιδέα της άκμης της περίφημης κατά τούς χρόνους τούτου μοναστικής αὐτῆς πολιτείας μᾶς δίδει μία παλαιὰ χαλκογραφία της, καμωμένη κατὰ τὸ δεύτερο ἡμῖς τοῦ ΙΗ΄ αἵωνα.

Ἀπὸ τότε περίπου καὶ μετέπειτα ἐπέρχεται σιγὰ-σιγὰ ἡ παρακμὴ τοῦ μοναστικοῦ τους βίου, ἔτσι πού σήμερα νὰ μὴν ὑπάρχουν πιά παρὰ τέσσερα μονάχα ἀπὸ τὰ κα-
πὸντο περιλήπτρα μοναστήρια τους, τὸ τὸ Μετεώρων, τοῦ Βαρλαάμ, τῆς Ἀγ. Τριάδος καὶ τοῦ Ἀγ. Στεφάνου.

Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Μετεώρων, σήμερα, γίνεται ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀθληροδρομικὴν διακλάδωσι Λαρίσης—Καλαμπάκας. Ἀφ’οὗ ἀνέλθῃ κανεῖς εἰς τὴν δευδρόφυττον αὐτὴν κωμόπολιν—ἀκράϊο σταθμὸν τῆς μικρῆς τοπικῆς ἀμαξοστοιχίας—κι’ ἐπίσκεψθῇ πρῶτα τὴν βυζαντινὴν ἐκκλησίαν της, ὅπου φυλάσσεται αἱμασίσις, παλαιωτάτου βυζαντινοῦ τύπου, μαρμαρινὸς ἄμβων, ἀξιολογώτατες τοιχογραφίες καθὼς καὶ λαμπρὰ εἰς τὰ σκευοφυλάκια εἰκονίσματα καὶ κεμήλια, βγαίνοντας ἀπὸ ἀριστερὰ καὶ ἀφ’ἑνὸς πύου τοῦ κατὰ φύτον ἀγροῦς καὶ ἀμπελώνος, ἀναρριχάται στοὺς μαυρωποῦς φαλακροὺς βράχους τῆς πρώτης ἀπὸ τὴν κωμόπολιν Μονῆς τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, μπροστὰ στὴν ὁποία φθάνει κατόπιν ἀπὸ ὠριαία περίπου πορεία.

Τὸ μοναστήρι μὲ τὸ παλινδωρὸ περιμαζευμένον ἐξωτερικὸν τοῦ χαινίει μπροστὰ σὲ στενὸ ἀλλὰ βαθὺ βάραθρον, ζευγνυμένον μὲ πέτρινον γιοφύρι, ποῦ κατὰ τοὺς περασμένους σκοτεινοὺς χρόνους ἦταν φορητὸ καὶ σηκώνουνταν μὲ σιδερένια τροχαλία κι' ἀπομόνωνε τὴ Μονή. Ἀπ' ἐκεῖ μπαίνει κανεὶς, περνώντας τὴν εἴσοδον, ἴσα σὺν μικρῇ λιθόκτιστῃ αὐλῇ τὴν τόσο ἰδιόρρυθμην, ὅπως ὅλων τῶν βυζαντινῶν μοναστηριῶν, μὲ τὴν γύρω διατάξιν τῶν κελιῶν καὶ τὴν τοποθέτησιν στῇ μέσῃ τοῦ καθολικοῦ των. Αὐτὸ, ἀνακαινισμένον σήμερα, δὲν παρέχει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, κοντὰ τοῦ ὅμως βρίσκεται τὸ παλαιὸ παρεκκλήσι τοῦ Ἁγ. Σεφάνου, κατακόσμητον μὲ πολυτιμώτατες τοιχογραφίας, καμωμένες κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΔ' ἢ τὶς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνα.

Τὸ μοναστήρι αὐτό, ποὺ εἶναι τὸ πλουσιώτερο σήμερα, χρησιμεύει καὶ ὡς ἀναπαυτικὸς ξενῶνας εἰς τοὺς ἐπισκέπτες τῶν Μετεώρων, ὅπου ἐπιτρέπεται νὰ παραμεινουν, ἐξαιρετικῶς μόνον σ' αὐτές, καὶ γυναῖκες. Ἀπὸ τὴν λαμπρὴ

МЕТЕОРА

καί ηλιόβλουστη αἶθουσα τῆς ὑποδοχῆς
τῆς βλέπει κανεὶς κάτω χλοάζουσα τῆ-
θεσσαλικῇ πεδιάδι, ὅπου σπιθίζει δια-
σχιζόντων τὴν φειδωτὰ ὁ Πηνειὸς. Ἡ
πράσινη φυλλάδεις τοῦ κατέναντι μυ-
χοῦ βρίσκονται σὲ χαρωπὴ ἀντίθεσι με-
τὶς κόκκινες στέγες τῶν σπιτιῶν τῆς
Καλαμπάκας, ἐνῷ πέρα στὴ μέση τοῦ
ἀπέραντου κάμπου ἀπλώνεται λευκὰ-
ζουσα ἡ πόλις τῶν Τρικκάλων. Ὅταν

τὴν ἐγκαταλείπει τὸ μάτι καὶ ἀρχίζει ν' ἀνέρχεται σκηνογραφικὴ ποικιλία ἀπὸ βουνώδεις λόφους, πρῶτα ἀπὸ πράσινες δασώδεις κλιτύες, ἔπειτα ἡ πευκοφύτη σειρά τοῦ Κοτσιάκα, μὲ λευκὰ γραμμῆς χιονιοῦ στὶς κορφές της, καὶ τέλος ὁρεινεῖς ἐπὶ ὁρεινῶν ἀπ' ὅπου οὐδὲ βάθος ὁ Τυμφρηστός ὑψώνει τὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀπ' τὴ Βοριά πάλι ἡ μεγάλῃ σειρά τῆς Πίνδου σμίγει τὰ χιόνια της μὲ τὰ χιονόχρα σύννεφα.

Ἀφίνοντας τὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγ. Στεφάνου, ἀπὸ δυαλὸ μονοπάτι, ποῦ φέρνει βόλτα τὸ γκερνιὸ, καὶ κάποτε θά-
ναι ὡς τὰ χεῖλη του, ἀπ' ὅπου ἀντικρύζει κανεὶς μὲ χαρὰ
τὴν Καλαμπάκα νὰ λευκάζη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς μαυρω-
ποὺς βράχους της, θάναι τὸ δεύτερο ἀπὸ τὴν κοινοπολι-
μοναστήρι καὶ πρῶτο οὐρανοδόστη τῶν Μετεώρων - τῆς
Ἁγίας Τριάδος - ὅπου ἀνέρχεται μὲ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ
γιά ὅλα τ' ἀπὸ δῶ καὶ πέρα μοναστήρια μέσα, τίς ἀρπά-
γες καὶ τίς ἀνευρόσκαλες καὶ, εὐτυχῶς, ἀπὸ τινος καὶ
τίς βατέες κλίμακες τους. Τὸ Μοναστήρι τοῦτο, ἀντιθετὰ
μὲ τὸ πρῶτο, τοῦ Ἁγ. Στεφάνου, εἶναι τὸ φτωχότερο
μοναστήρι τῶν Μετεώρων, χτισμένο κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα
ἀπὸ ἀγνωστο κτήτορα. Στὴ μέση του διατηρεῖ μικρὸ ναί-
σκο τρουλλοτὸ μὲ πλούσια κεράμωσι. Κτίσμα τοῦ 1476.

Κατεβαίνοντας κανείς πάλι από δω και συνεχίζοντας
 το ίδιο μονοπάτι, φθάνει σε λίγο στο Μοναστήρι του Βαρ-
 λαάμ, το χαριεστόρο από τα μοναστήρια τών Μετεώρων.
 Με την διορμη προς κάθε σημείο προσβλέπουσα θέα, με
 τα κυπαρίσσια της και τα μικρά κρεμαστά κηπάρια της,
 γεμάτα ελχόρα άνηθ, λαχανικά και όπωροφόρα δένδρα,
 άποτελεί μία μικρή όασι μέσα στην αγέλαστη αυτή έρημο,
 και μάλιστα κατά τις λαμπρές σεληνοφώτιστες νύχτες της.

Το Μοναστήρι είναι χτισμένο κατά το 1511, από τους αδελφούς Νεκτάριον και Θεοφάνη, της ηπειρωτικής οικογένειας των Ψαράδων, άπαντο σε παλαιότερο του παλαιού ίδρυτο του μοναχού Βαρλαάμ, από τον οποίο πήρε και το όνομά του. Έχει καθολικό ναό του 1548 κατακόσμητο με τοιχογραφίες του 1566. Στο σκευοφυλάκιό του φυλάσσεται άρκετά χρυσοϋφанта και εικονισμάτια καθώς και 269 χειρογράφους κώδικες.

Από τὸ Μοναστήρι τοῦ Βαρλαάμ, πέφτοντας πλέον μέσα σὲ βαθὺ καὶ μεγαλόπεπο φαράγγι, φτάνεις στὴ μόλις ἀπὸ τοῦτο ἀπέχουσα Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ κυριῶς Μετεώρου. Οἱ καιροὶ ποὺ περιμένεις ν' κατεβῇ τὸ δίκτυο ν' ἀνεβῇ πέρασαν. Τώρα μπορεῖς ν' ἀρχίσεις ἀμέσως τὴν ἀνάβασι ἀπὸ τὶς χιτιστὲς σκάλες του. Καὶ ὅμως πόση συγκίνησι ὑπῆρχε εἰς τὴν παλαιὰ ἐκείνη διαδικασίᾳ.

Έπρεπε να συναχθούν πρώτα με το χεροσήμαντρο οι γαλανόχροι, να πάρουν θέσι στο μάγγανο του γύριζε την πελωρία άνεμη, απ' όπου σιγά-σιγά κατέβαινε ο κάλως με το πλεματί' μόλις έφτανε απλώνονταν κατά γης. Ένα προσκέφαλο προσκοιμίζονταν από κάπου και τοποθετούνταν πάνω του, όπου βολεύονταν σταυροπόδι ο έμφοβος έπικόπτης, κατόπιν οι τέσσερες γωνιές από το δίχτυ μαζεύονταν πάνω απ' το κεφάλι του και περνούσαν στο δόντι της σιδερένιας άρπάγης, τό σημείο διδούνταν, όποτε σαν ψάρι πασιμένο σ' άποχή, άνέβαινε χορεύοντας στον χάντρα, καθώς στριφογύριζε και κάποτε χτυπούσε άπάνω στους βράχους. Όταν έφτανε, τέλος, λιτόψυχος στο τέρμα της άνόδου, που βασιτούσε 2 δόλοκληρα λεπτά της ώρας, αναπράζονταν από το χάος από δυο μοναχούς, που καρδοκοίονταν στην άκρη, αποβιβάζοντας σαν δέμα πάνω στην ξύλινη προεξοχή του έξώστου και κατρακυλούσε στο πάτωμα.

Τους παλαιούς αυτούς τρόπους με τις άρπάγες και τις τρομακτικώτερες ακόμη άνεμόσκαλες δέν τούς μεταχειρίζονται πιά σήμερα παρά μόνο για να άνεβοκατεβά-

(Συνέχεια στη σελίδα 672)

Εἶπεν ὁ Κύριος: "Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀγγέλοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ. Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐξωνύμων. Τότε εἰρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπεινάσα γάρ, καὶ ἐδωκάτε μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με. Γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετέ πρὸς με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς εἰρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε εἰρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐξωνύμων πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταπραεμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπεινάσα γάρ, καὶ οὐκ ἐδωκάτε μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με. Ξένος ἦμην, καὶ οὐκ συναγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενῆ καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονησάμεν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπέλθουσιν οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μετὰ τὴν ἀπέναντι περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ μᾶς μεταβιβάζει τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοσθρῶπου περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως πάντων τῶν ἀνθρώπων ὑπ' αὐτοῦ. Εἰς τὴν φράσιν τοῦ Σωτῆρος: «Καὶ ἀπελευσύνται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον» προλέγει ὅτι ὅταν θὰ ξανάρθῃ στὸν Κόσμον διὰ δευτέραν φοράν, δὲν θὰ εἶναι ὅπως στὸν πρῶτὸ τὸν ἐρχομὸ ταπεινός, ἀλλὰ θὰ παρουσιασθῇ μετὰ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ὡς δικαστὴς ἀκριβοδίκαιος καὶ παντοδύναμος. Θὰ καθήσῃ στὸ λαμπρὸ θρόνον τοῦ καὶ θὰ συναβροῖσθουν μπροστά του ὡς ὑποδικοί τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔζησαν ὡς τότε καὶ θὰ ζοῦν, ἄλλοι μὲν μετὰ χαρὰς καὶ ἐλπίδας, ἄλλοι δὲ μετὰ ἀγωνίας καὶ ὀδὸν περμιένοντας τὴν δίκαια ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τὸν καθέναν θὰ ἐκδοθῇ ἀμέσως καὶ θὰ εἶναι τελεσιδικός. Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν μᾶς φαίνονται ἀπὸ ἀπίστευται. Ποῖος θὰ τὰ ἐπίστευε ἂν δὲν τὰ ἔλεγε αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος μᾶς τὰ βεβαιώνει καὶ δι' αὐτὸ καμμιὰ πρόφασιν δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἀπὸ κανένα γιὰ δικαιολογία.

Ἄφου ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὴν πρώτην φοράν ἦρθε στὸν κόσμον γιὰ νὰ κηρύξῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ σὺ σὺν τὸν ἄνθρωπον ἀπ' τὴν ἁμαρτίαν, ἀφου μᾶς ἐξείδε τὸν ἑαυτὸ του ὡς τέλειον παράδειγμα τελειότητος καὶ ἀγιότητος, καὶ ἀφου πρὸς χάριν μας ὑπέφερε τὰ βασανιστήρια τοῦ σταυρικοῦ θανάτου, μᾶς προλέγει δι' τὴν ἄρᾳ καὶ γιὰ δευτέρην φοράν στὸν κόσμον, δι' ὧν καὶ τὸν σῶμα καὶ πάλιν ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν δικάσῃ. Πότε δι' ὧν ἄρᾳ; Αὐτὸ δὲν μᾶς τὸ εἶπε, θέλοντας νὰ κἀνὼν τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι ἑτοιμοὶ σὲ κάθε στιγμή γιὰ νὰ κριθοῦν ἀπ' αὐτόν, θέλοντας νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ξέρουμε ὅτι διὰ τὰς πράξεις μας, καλὰς ἢ κακὰς, θὰ ἔρῃ μιὰ μέρα νὰ δώσουμε λόγον.

Μπροστά στο δίκαιο δικαστήριό του θα δικασθούν όλοι οι άνθρωποι, όλων των εποχών και όλων των αιώνων, άνδρες και γυναίκες, δίκαιοι και αμαρτωλοί. Έπειδή δε όλοι βέβαια δεν είναι καλοί, αλλά και ούτε όλοι κακοί, δι' αυτό ο δίκαιος αυτός δικαστής θα τους χωρίση εις δύο, όπως οι τσοπάνοι χωρίζουν τα αρνιά από τα κατσίκια. Στό ένα μέρος θα βάλη εκείνους που στην ζωή των έζησαν σάν τέλειοι μαθητάι του, πιστοί τηρητάι της διδασκαλίας του, και στο άλλο εκείνους που είχαν ξεχάσει τον δρόμο της αρετής κι' ακολούθησαν την κακία. Κι' όταν γίνουν αυτά τότε θα βροντοφωνήση με την σάλπιγγα την Δευτέρας Παρουσίας την μεγάλην του απόφαση, συμφωνών με τα έργα του καθενός.

“Εχόντες λοιπόν στο νου μας τὸ φοβερὸ αὐτὸ δικαστήριο, μπροστὰ στο ὁποῖο θάρρη μιὰ μέρα νὰ δώσουμε λόγο γιὰ κάθε μας πράξι, ἄς φροντίζουμε νὰ παρουσιασθοῦμε μπροστὰ τὸν ἔτοιμοι, μὲ ἥσυχη τὴ συνειδήσι μας. Ἄς φροντίζουμε νὰ μὴ ἀπομακρυνώμαστε ἀπ’ τὸ Θεό, ἄς ἐργαζώμεθα διὰ τὴν ἀρετὴ, ἄς εἰμεθα γεμάτοι ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον μας, γιὰ νὰ λάβωμε τὸν στέφανο τῆς δόξης καὶ κληρονομήσωμε τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Πολύ κολακευτικά βέβαια γιὰ τὰ παιδιά είναι ὅσα ἐγράψαμε σὲ προηγούμενα ἀρθροῦ, σχετικῶς μετὴν ἀγάπῃ καὶ τῇ συμπάθειᾳ ποὺ ἐδείξετε ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὰ παιδιά, Ὁ Χριστὸς τὰ παιδιά τὰ θέλει κοντὰ του. Διδασκόντες σὲ χωριουδάκια τῆς Παλαιστίνης εὐχαριστεῖται μὲν ταχὺ λόγου ἄνω, εὐλαδίστους ἀκροῦστές μαζί με τοὺς μεγάλους, καὶ βαδίζοντας πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὅπου τὸν περιμένει ὁ Σαυῆρος, αἰσθάνεται βαθεῖα συγκίνησι βλεπώντας ἀνὰρσιθι μικρὰ χερσὶν καὶ ὠφθαλμοὺς βάρια καὶ κλαδιά σὲ προὔπαντῃ του, κ' ἀκούοντας ὑμῳόστομῃ παιδικῇ φωνῇ ποὺ του κράζει «Ὡσαννά!». Διαικρινεὶ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πῶς τὰ παιδιά ἀνίηκε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ λείπει στους μεγάλους πῶς, ἂν δὲν στρέψουν πῶς καὶ δὲν γίνουν κ' αὐτοὶ σὰν τὰ παιδιά, δὲν θὰ μπούνε στὴ βασιλεία Του.

Τὶ ἦταν ὁμῶς ἐκείνο ποὺ ἔκανε τὸν Ἰησοῦ νὰ δείχνῃ τὴν προτίμησιν αὐτῇ τὰ παιδιά; Τὶ τὸ ἐξαιρετικὸ καὶ τὶ τὸ ἰδιαίτερο εἶδε μέσα στὶς ψυχὰς τῶν παιδιῶν ποὺ δὲν τὸχουν ὁ μεγάλος

και που δεν τ'όχαν αντιληφθῇ
πρωτητερα ολ λαοι κι' ολ σοφοι
τους; Πρώτα - πρώτα, την αλώ-
σητα που ακτινοβολει τόσο γλυ-
κά στην παιδικήν ηλικίαν. Τά
παιδιά είναι άθωα. 'Η κοκία του
κόσμου, τα ελαττώματα κι' η έμ-
πάθεια που σαν λίθας καυτός έμ-
ραίνουν κι' ερρημωούν πολύ συ-
χνά τις ψυχές τών μεγάλων, δεν
βρθηκαν ακόμη εισόδο στην ψυ-
χή του παιδιού. 'Εκείνο βλέπει
το πράγμα με το πρῶτο της α-
θώας ψυχῆς του, άπλοο, άπρη-
ρευτα, άγνοο, έγκάθε, τίς σκε-
ψές, γνώσεις και καθαρές, ό-
πως τις νοιώθει, χωρίς ύπερο-
βουλίες και πλάγιους σκοπούς
που βολώνουν και νοθεύουν τὸς
συχνά δυστυχῶς τὰ λόγια και τὰ
αίσθηματα τών μεγάλων.

Ἀκόμη, τὸ παιδί εἶναι εὐχάρι-
στο καὶ δεχέται εὐκόλα τὴ δια-
παιδαγωγίαν τῶν ἄλλων. Ἡ ψυ-
χή του εἶναι μαλακὴ σάν τὸ λυ-
μένο κέρι πού του δίνουν, ὅτι σχή-
μα θέλουν. Ἀπορροφᾷ σάν διψα-
σμένον σφουγγάρι κάθε πνευματι-
κὴ τροφὴ πού αὐτὸ του δώσουν. Καί
σ' αὐτὸ τὸ βοηθεῖ πολὺ ἡ ἐμφυ-
πνίστις. Γιατί τὸ παιδί πιστεύει.
Πιστεύει μὲ ὅλη τὴν ἀπλότητα

της αβύσσου καρδιάς του. Στα γονατά της μάνας του παίρνει τις πρώτες γνώσεις, τα πρώτα μαθήματα για πρόσωπα και πράγματα του γύρω κόσμου, και πιστεύει το κάθε τι, χωρίς αμφιταλάντευσι και δισταγμό, γιατί ακόμη το άδολο πνεύμα του είναι έλευθερο απ' το μικρόβιο της αμφιβολίας.

Αἱ ὕστερα, τὰ παιδιὰ ἀγόστη.
Ἀγαπᾶ μ' ἐμνηται καὶ θερμῶς ἀγάπη τους γονεῖς του καὶ τους δίκους του. Ἀγαπᾶ καὶ ἄλλους τοὺς ἄλλους. Κι εἶναι καταδέξαιτο καὶ πνευματικῶς. Τὰ μισθὰ δὲν μαραινοῦν ἀκόμη τὴν δόξοσόν τοῦτο βλαστὸν τῆς ψυχῆς του. τὴν ἀγάπην. Οἱ ἀντιπάσεις δὲν ἔχουν διασφραγίσαι καὶ δὲν ἔχουν μαρναί τὴν καθαρότητα καὶ ἑσώσασιν τῶν σιδημάτων του. Οὕτε ἤρθε δόκησιν ὁ χορτὸς καὶ ἀκλήρης καὶ βάνουσος ἐγώσισιν καὶ τοῦ κῆρυ καὶ σπέρην περιφρονητικά τα βλεμὰτα ἀπ' τοῦ πτωχὸ καὶ τοῦ συνηγομενὸ καὶ να κλεισθὴ τὴν καρδίαν του μπροστὰ στον πόνο καὶ στὴ θλῖπιν τῶν ἄλλων.

Νὰ λοιπὸν τὶ μεγάλες ἀρετὲς
καὶ τὶ ζήλευτὰ προτερήματα διέ-
κρινε στὴν παιδικὴ ψυχὴ τὸ θεῖο
τοῦ Ἰησοῦ μάτι. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ
συμπάσῃς τόσο τὰ παιδιά, γι'
αὐτὸ ὤψωσε τὴ θέσι τους ἀνάμ-
σα στὶς κοινωνίες, γι' αὐτὸ δῆλ-

κωσε ψηλά τὸ παιδί στὰ μάτια
ὅλων τῶν ἀνθρώπων κάθε γε-
νιάς, καὶ τοὺς εἶπε πῶς μόνο
σάν μοιάσουν με αὐτὸ θὰ ὑψωθῇ
ἡ ἀνθρωπότης ὡς τὸν οὐρανό.

Προσέειπε λοιπόν, ἀγαπᾶτε τὰ παῖδιά, τὸν μεγάλον αὐτὸν ὁσπασμὸν τῆς ψυχῆς σας. Ὡ, καὶ νὰ ξέρατε τὴ πολυτέλεια εἶναι ὁ ὁσπασμὸς αὐτὸς! Εἴστε μικροὶ ἰσως ἀκόμη καὶ δὲν εἶναι εύκολο νὰ καταλάβετε πόσο βαθὺς εἶναι ὁ σπαραγμὸς τῶν ψυχῶν ποὺ στερήθηκαν τὴν ἀσώτητα, τὴν ἀπλοότητα, τῆς καρδίας, τῆ θροσῆς τῆς πίστεως, τοῦ θαλάσος τῆς ἀγάπης. Ἔσετε ποὺ κατέχετε τὴν ἀνεκτίμητα τοῦτα πνευματικὰ ὁσπασμὰτα, κρατηθῆτε τὰ ἐληότοπα, φυλάχτε τὰ καλά. Μὲ σὸρ- τῆ καὶ φροντίδα. Εἶναι ἡ εὐ- χρία σας. Εὐτυχία ποὺ τὴν ζηλεῖ- ούν τόσο μεγάλοι. Τόσοι ποὺ νο- σταλγοῦν τὴν δική σας ἡλικία, τὴν ἀγνὴ κι' ἀῶσα, τὴν ἀπλὴ καὶ πιστὴ παιδικὴν ἡλικία. Τό- σοι ποὺ νοιώθουν καλά πᾶς ἡ λύσις τοῦ δράματος ποὺ σπαρα- χεῖ τὴν ψυχὴ τους καὶ τὴν ἀν- θρωπότητα ὁλόκληρη, βρισκεται μόνο μέσα στὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ Θεανθρώπου: «Ἐάν μὴ στραφῇ- τε καὶ γένησθε ὡς τὰ παῖδιά, οὐ μὴ εἰσελθῆτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν!»

«Η μητέρα είναι ο στύλος του σπιτιού. Από αυτήν εξαρτάται το μέλλον του Έθνους».
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

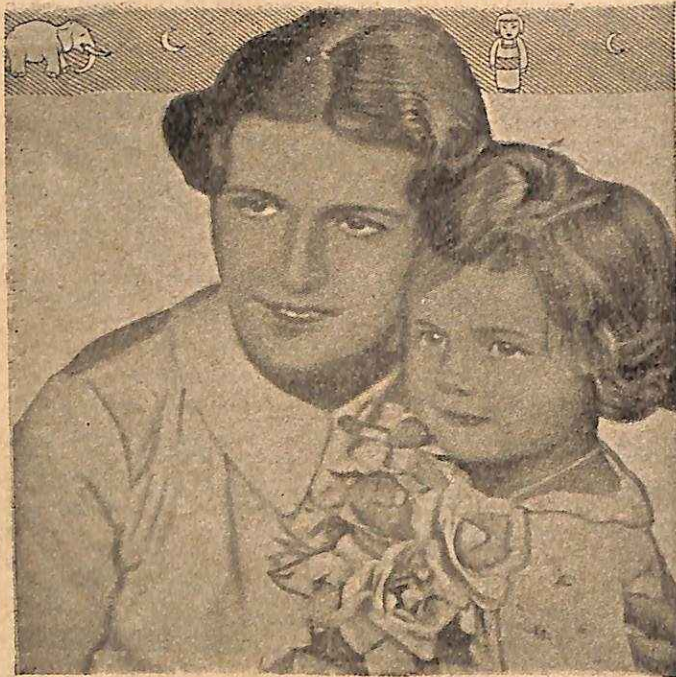
Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Νέο κορίτσι,

Αγαπητή μου Φαλαγγίτισσα

Στις δύο του μηνός Φεβρουαρίου ήτανε μια μεγάλη μέρα για μας όλες μας, μικρές και μεγάλες, έστω κι' αν μέσα στη βία και στον άγωνα της καθημερινής ζωής πέρασε χωρίς ίσως και να την ακούσουν μερικά από μας. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει πως δεν πλημμυρίζουν την καρδιά μας τρυφερά στοργής συναισθήματα για τη μητέρα μας. "Οχι!" Ισως μόνο δεν νοιώσαμε ακόμα καλά την έννοια του καθορισμού της μέρας αυτής, που είναι και πρέπει να είναι ένα σύμβολο στη ζωή όχι του καθενός μας ως ατόμου, αλλά στη ζωή όλων μας μαζί ως λαού. Γι' αυτό ως ποίμε δυο λόγια απαραίτητα για την κατανόηση της έννοιας αυτής, της βασικής και πιο βαθιάς από όλες τις άλλες στην ανθρώπινη ζωή.

Η Μητέρα, η Γη είναι τα στοιχεία, που αποκαλύπτουν κατά τας έρευνες τα θεμέλια της αρχαίας ελληνικής ζωής. Από την Έτρουρία μέσω Κρήτης ως βαθιά προς την Μικρασία κυριαρχεί κάτω από πολλές μορφές η μορφή της μητέρας σε έθιμο και σε δίκαιο. "Ετσι γεννήθηκαν και όλα τα αρχαία μυστήρια τα ένωμένα με το πνεύμα της Γης. Μέσα στην ελληνική μυθολογία και στην πρώτη ελληνική ιστορία παρουσιάζονται οι μητέρες κάθε μια

Η ΜΙΜΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έχετε προσέξει ποτέ τα πολύ μικρά αδελφάκια σας, ή άλλα μικρά παιδιά;

"Αν πλησιάσετε περισσότερο, θα παρατηρήσετε πως ό,τι κάνουνε και πολλές φορές ό,τι λέτε το αποτυπώνουν, θα έλεγε κανείς, και το επαναλαμβάνουν με μεγάλη ευκολία.

Το παιδί είναι ένα μιμητικό όν. "Αν θέλω να μιλήσουμε πιο απλά, μπορούμε να πούμε πως μοιάζει με μια πλάκα φωνογράφου. "Όπως εκεί αποτυπώνεται κάθε τι, έτσι και στην ψυχή του παιδιού γράφεται, δυστυχώς, πολύ συχνά ανεξίτηλα, κάθε τι που θα ακούσει ή θα δει. Κι' επειδή δεν είναι σε θέση να κρίνει και τι του άρσκει, άσκει επάνω του μια ιδιαίτερη και πολύ έλκυστική έμπροση κάθε παράδειγμα που θα προσβάλει την ορμή

του ή την άκοή του. "Εκεί που έμεις οι άλλοι μιλούμε ελεύθερα μπροστά του, η προβαίνουμε σε διάφορες πράξεις, με την βεβαιότητα και την εσφαλμένη αντίληψη ότι αυτό δεν ψυχούλα του αποτυπώνεται κάθε κίνηση και λόγος μας. Τα ματάκια του μας κυττάζουν με περιέργεια, και όμως άσυνείδητος μέσα στο θαυμάσιο βάθος του εσωτερικού του κόσμου γίνεται μια μεταβολή. Κι' αν ό,τι ακούσει και είδε ήταν καλό σύμφωνα με την φύση του, τότε η μεταβολή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την μόρφωσή του, την τελειοποίησή του. "Αν όμως είναι κάτι κακό, μέσα στη λευκότητα του σχηματίζεται μια κηλίδα, που, προσεγγιστά το, πολύ δύσκολα φεύγει. Κάθε τι που το παιδί κάνει και που ως επί το πλείστον το

έκτελει παίζοντας, το ζή, δίνει κάτι από την ψυχή του, το είναι του...

Είναι ανάγκη λοιπόν να κατανοήσουμε βαθιά ότι έμεις είμαστε τα πρότυπα που οι απλές Φαλαγγίτισσες και Σκαπανίσσες ατενίζουν ως τέλει, και που φιλοδοξούν να φθάσουν. Στα παιδικά μάτια τους φαίνεται σπουδαία πρόσωπα, μη λημονούμε άλλωστε την ψυχολογία των. Για να το νοιώσουμε καλύτερα, δεν έχουμε παρά να αναλογισθούμε τις δικές μας σκέψεις, που μας ενέπνευσε σπουδαία. "Να τον φθάσω. Να γίνω ίδιος με κείνον, έτσι καλός. Να κάνω αυτά κι' εγώ". Νά τι λόγια φθάνουν διαρκώς στα χείλη μας. "Ο,τι κάνουνε κείνοι προσπαθούμε να το μιμηθούμε ακριβώς γιατί είμαστε βέβαιες ότι είναι σωστό.

Μά ως σκεφθούμε και κάτι άλλο! Πόσο μάς ήταν και είναι δύσκολο να εκτελέσουμε κάτι

ΤΗΝ ΨΟΡΕΥΣΗ

★ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΕΛΟΝΑΣ ★

Σήμερα, αγαπητά μου κορίτσια, θα σας διηγηθώ την ιστορία μου. Είμαι βέβαιη πως δεν την ξέρετε καθόλου, μα καθόλου. "Εμένα όμως με ξέρετε πολύ καλά. Σας είμαι τόσο απαραίτητη, ώστε με χρησιμοποιείτε σχεδόν καθημερινά. Χωρίς μένα, και το λέω αυτό δίχως να μεγαλοπαινούμαι, δεν θα ήταν δυνατόν να παρουσιάζεστε τόσο κομψές. Είμαι βέβαια ένα τόσο δά λεπτό πραγματάκι, που όταν ξεφύγω από τα χέρια σας, ψαχουλεύετε πολλή ώρα για να μ' ανακαλύψετε. Αυτό όμως δεν σημαίνει. Το άναστημα και ο γόγκος δεν έχει καμιά σχέση με την χρησιμότητα. "Ακόμα πρέπει να με προσέχετε πολύ, γιατί δεν είμαι διόλου ακίνδυνη. Δεν είμαι κακιά. "Ωστόσο πολλές φορές γίνεται κανείς κακός και δίχως να το θέλει. "Ετσι όταν έλστε άπροσχετες, εγώ είναι δυνατόν να σας κεντήσω και να κατακαλώ τα όρατά σας δακτυλάκια. Αυτό με λυπεί πάντα πολύ, αλλά δεν πταίω εγώ. "Αντίθετα, όταν με κρατούν επιτηδεια χεράκια, χαίρομαι πολύ κι' εργάζομαι χωρίς να κάνω καθόλου κακό. Τώρα, θα καταλάβατε βέβαια ποιά είμαι. Είμαι η μικροσκοπική και λεπτοκαμωμένη βελόνη.

"Υποτιμώμαι πως πολλές θα γελάσετε και θα σκεφθήτε. "Ορίστε τώρα που ξεφύτρωσε και η βελόνη στη μέση, με αξιώσεις... Ιστορικό της. "Όσες το σκεφθήτε αυτό, σημαίνει πως δεν έχετε ιδέα από ιστορία. Δεν ξέρετε δηλαδή πώς τα πιά όλα πραγματάκια, που χρειαζόμαστε στην καθημερινή σας ζωή, έχουν πολλές φορές μια αξιοθαύμαστη, πολύ ενδιαφέρουσα και διδαχτική ιστορία.

Για να σας το βεβαιώσω αυτό, δεν έχω ανάγκη να σας αναφέρω πολλά παραδείγματα. Μου αρκεί η δικιά μου ιστορία, που είναι τόσο παλιά, όσον σχεδόν και ο άνθρωπος πάνω στη γη.

"Από την ιστορία θα ξέρετε βέβαια πως ο άνθρωπος, την πολύ παλιά εκείνη εποχή, πενούσε πάρα πολύ σκληρή ζωή. Από την ήμερα, που οι προπάτορές σας, ο Αδάμ και η Εύα, αμαρτίσαν απέναντι του καλού Θεού και διαχτηκαν γι' αυτό από τον παράδεισο, οι άνθρωποι ήταν υποχρεωμένοι να φροντίζουν μόνοι τους για την τροφή και την κατοικία τους.

Πού μόνον μ'ας είπα, δηλαδή να μετατρέψουμε τα λόγια σε έργα. "Ο,τι βλέπουμε γίνεται εύκολα, όχι όμως και ό,τι ακούμε! "Έχοντας αυτά υπ' όψιν μας, πρέπει να χρειαζόμαστε στην εργασία μας έναν ανάλογο δρόμο. Θα είπαμε στα παιδιά μας ότι πρέπει να είμαστε δίκαιοι, έλεημονες, ευσεβείς, υπάκουοι. "Ας προσέξουμε όμως! Δεν θα το πούμε μόνον αλλά θα το αποδείξουμε. "Εμείς πρώτοι θα δαπανούμε το δίκαιον, θα αγαπούμε και θα βοηθούμε τον πλησίον μας, θα υπακούουμε άγονγύτως σε κάθε διαταγή, θα λατρεύουμε το θεόν. Θα γίνουμε δηλ. το παράδειγμα. Παρουσιάζεται όμως και εδώ μια δυσκολία. Θα τα κάνουμε όλα αυτά, αλλά πως; "Οχι βεβαιά, δίνοντας την εντύπωση πως έχουμε μια άγνοια να φέρουμε εις πέρας. Προσοχή! Κάθε κι-νησι και κάθε λόγο μας είναι ολάνοιχτες τό-σες και τόσες παιδικές ψυχές να δεχθούν και να κρύψουν στα βάθη τους. Το παιδί δεν το γελοίο εύκολα! Μάταια θα προσπαθήσουμε να το κινήσουμε την προσοχή και το ενδιαφέρον για κάτι που σε μας είναι αδιάφορον, που δεν μάς συγκινεί. "Ολη του η εμπιστοσύνη κλονίζεται και το είδαλο που ύψωνει γίνεται συντριμμάκι. Γι' αυτό είναι ανάγκη να νονάσουμε πρώτα έμεις καλά, να χήσουμε κάθε τι που θέλουμε να διδάξουμε, και τότε το έργο μας είναι πολύ εύκολο.

Το παράδειγμα μας θα το ακολουθούν αυθόρμητα τα παιδιά, και χωρίς σχεδόν να το καταλαβαίνουν, θα τελειοποιούνται, θα γίνονται πραγματικές Φαλαγγίτισσες και Σκαπανίσσες, όπως ακριβώς το θέλει ο Αρχηγός μας.

"Όταν έχουμε υπ' όψιν μας πως από μας εξαρτάται να γίνουν τα παιδιά μας καλά ή κακά, όταν αναλογισθούμε την μεγάλη αποστολή που μάς ώρισε ο Μεγάλος Αρχηγός μας, θα είμαστε πραγματικά καταλλήλως στον ρόλο μας.

Κ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

κία τους. Κυνηγοίσαν λοιπόν άγρια ζώα, ή μάζευαν άγριους καρπούς και ζούσαν μέσα σε σπηλιές. "Επρεπε όμως να καλύψουν και το σώμα τους για να μην κρυώνη. Τότες δεν ήξεραν ακόμη να ύφαινον όπως και πολλά άλλα πράγματα και για ρούχα έχρησιμο-ποιούσαν τα δέρματα των ζώων. "Επρεπε όμως και να τα ράψουν. Λοιπόν τα έρραβαν κατά πρωτόγονο τρόπο. "Ανοιγαν τρύπες πάνω σ' αυτά με ακάνθες και μέσα σ' αυτές περνούσαν ξεραμένες ίνες που προμηθεύονταν από τους φλοιούς των δένδρων ή χορδές από τα σπλάχνα των ζώων. Αυτή η ακάνθη ήταν ή μεγάλη-μεγάλη γιαγιά μου. Οι ακάνθες όμως αυτές σπούσαν πολύ εύκολα και οι άνθρωποι που το μυαλό τους όλοένα δούλευε, ανέκαλυψαν πως μπορούσαν να κάνουν ακάνθες από κόκκαλα ή πέτρες, που ήσαν στερεώτερες. "Αργότερα κάποιος ή και κά-ποιοι σκέφθηκαν και έκαμαν στο ένα άκρο της κοκκαλίνης ή πέτρινης αυτής ακάνθης μια τρύπα, στην όποιαν περνούσαν την πρωτό-γονη κλωστή για εύκολια. Αυτή ήταν πια μια πραγματική βελόνη. "Ηταν βέβαια χονδροκα-μωμένη μα πάντα ήταν βελόνη. Αυτή ήταν ή γιαγιά μου.

Σκεφθήτε όμως πόσα χρόνια πέρασαν από τότε που οι άνθρωποι χρησιμοποίησαν τις ζύ-λινες ακάνθες ως την εποχή που κατασκεύα-ζαν πέτρινες τέτοιες. Πολλές εκατοντάδες χρόνια. Και πόσο κόπο χρειαζόντουσαν να τις κατασκευάσουν, χωρίς εργασία κι' εργο-στάσια. "Ετρίβαν την μια πέτρα πάνω στην άλλη, κι' έτσι κατάρθωναν να τις λεπτύνουν και να κατασκευάζουν τις βελόνες των. Κα-τασκεύαζαν όμως και βελόνες από κόκκαλα και μάλιστα κόκκαλα ψαριών που πολλές φορές είχαν παράξενα σχήματα. Τέτοια πρω-τόγονα βελόνια θα βρήτε σ' όλα τα αρχαιο-λογικά μουσεια.

Αργότερα, όταν άρχισαν να μεταχειρίζων-ται τα μέταλλα και πρώτα απ' όλα το χαλκό, οι άνθρωποι κατασκεύαζαν στερεώτερες κι' εύκολωτερα τις βελόνες από μέταλλο. "Η-σαν όμως χονδρές και άκοιμες.

Μονάχα στα 1552 μια πολύ έξυπνη και νοι-κοκυρά άρχοντοπούλα ή Μαρία Έντορ, άνε-

καλύψε στην Ισπανία τον τρόπο της κατα-σκευής της σημερινής βελόνης. "Εκείνη μετέ-φερε τον τρόπο αυτό στην Αγγλία και αμέ-σως στο κράτος αυτό ιδρύθησαν μεγάλα έρ-γοστάσια, τα όποια κατεσκεύαζαν εκατομμύ-ρια κομψές και λεπτότατες βελόνες. "Από την Αγγλία εισήχθησαν τα όρατα αυτά βελόνια στο Βέλγιο, στην Γερμανία και Αυστρία και οι χώρες αυτές άρχισαν αμέσως την κα-τασκευήν τέτοιων βελονιών. Τέλος το 1789 ιδρύθησαν όμοια εργοστάσια στη Γαλλία κι' από τότες τα βελόνια με το σημερινό τους σχήμα, κυκλοφορούν σ' όλη την όψηλη. Βλέ-πετε λοιπόν αγαπητές μου αναγνώστριες, πως ή ιστορία μου δεν είναι καθόλου χωρίς ενδια-φέρον, όπως και όλων των μικροαντικειμένων που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Καθένα απ' αυτά, πέρασαν χιλιάδες χρόνια για να πάρη τη σημερινή του μορφή. Οι άνθρωποι κοπιά-σαν πολύ για να τα τελειοποιήσουν και γενεές ολόκληρες βασανίστηκαν ως ότου επιτύχουν αυτό το κοινό πραγματάκι που έσεις χρησι-μοποιείτε σήμερα, με τόσο ευχέρεια και χω-ρίς να πολυσκοτίζεστε που θα το προμηθεύ-ητε, αφού με ελάχιστα λεπτά το βρίσκετε στο πρώτο κατάστημα.

ΤΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ

Είναι το σπουδαιότερον είδος ζυμα-ρικών.

Χώρα κατ' έξοχην παραγωγής αυ-τών είναι ή Ιταλία. Παρασκευάζονται όπως όλα τα ζυμαρικά από σιτάλευ-ρον και άναλόγως του σχήματος έ-χουν διάφορα όνόματα.

"Η διαδίκασία της παρασκευής αυ-τών είναι απλή. Τα άλευρα γίνονται

πολτός με νερό μέσα σε ζυμωτήριο, χωρίς προζύμι. "Όταν ό πολλός ζυμωθή τοποθετείται σε πιεστήρια, τα όποια έχουν καλούπια και έτσι λαμβάνουν διάφορα σχήματα. Κατόπιν μπαίνουν σε ξηραντήρια, όπου φεύγει το νερό και στερεοποιούνται, έτοιμα πια για το έμποριο.

"Η κυριώτερα παραγωγική χώρα είναι, όπως είπαμε, ή Ιταλία, που εξαγει ετησίως 20.000 τόννους ζυμαρι-κών. "Αξιόλογα όμως μακαρόνια ύ-πάρχουν και στη Γαλλία, Βέλγιο, Ισπανία. "Αλλά και στην Ελλάδα ή μακαρονοποιία έλαβε μεγάλην ανά-πτυξιν, το πρόσον των παραγόμενων ζυμαρικών έπαρκεί εις τας ανάγκας του τόπου.

Μακαρόνια με τυρί. "Όλες ξέρουμε πως φκιάνεται μια μακαρο-νάδα. Κι' όμως μπορεί κάποτε και να αποτύχουμε. "Εγεί κι' αυτή τα μυστι-κά της. Βράζετε τα μακαρόνια πάντα σε άφθονο νερό άλατισμένο για να μη λασπώνουν. "Όταν βράσουν στραγγί-ξετέ τα στο τρυπητό και άσθετε λίγο κρύο νερό να τρέξει από πάνω τους. Κατόπιν τα στοιβάετε σε μια πλατέα ρίχνοντας σε κάθε στρώμα τυρί και περιχύνοντας τα με βούτυρο καμένο. Αυτό είναι το πιο άπλο είδος παρα-σκευής μακαρονιών.

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπό: Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Τὰ ξέρω ὅλα, ἀπάντησε ἐκεῖνη. Καί ξέρω ἀκόμα καί κάτι ἄλλο πού δέν τό ξέρετε σεις... Ἔφτασε τώρα δά κι' ἄλλος ἀποσταλμένος ἀπό τὸ Δομέστικο. Ὁ Γρηγόρης πρέπει νά κατεβῇ τὸ ταχύτερο στό λιμάνι.

— Πού εἶναι; ρώτησε βιαστικά ὁ Δημήτρης.

— Ἐφυγε.

— Πῶς εἰπαγε; Χωρίς νά πάρῃ ἀπόκριση;

— Τοῦ ἔδωσα ἐγὼ τὴν ἀπόκριση. Εἶπα πῶς εἶναι ἔτοιμος καί πῶς εἰς λίγο θά βρίσκεται ἐκεῖ.

— Σ' εὐχαριστῶ, Νανώ, εἶπε ὁ Γρηγόρης, πού κατάλαβε πολύ περισσότερο βέβαια ἀπὸ τοὺς δύο τοῦ φίλου γιατί ἡ Νανώ πήρε τὴν εὐθύνη καί τὴν πρωτοβουλία ν' ἀπαντήσῃ γιὰ λογαριασμό του.

Στέκονταν ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο καί κοιτάζονταν κατὰματα σὰ δύο τίμιοι ἄνθρωποι πού δίνουνε τὸ γέρι ὡς τὸ θάνατο νά δουλέψουν τὸν ἴδιο σκοπὸ... μὰ καί καί περισσότερο ἀκόμα... καί περισσότερο καί βαθύτερο πού γέμιζε ἀπὸ γλύκα τὴν καρδιά καί πού ὁ Γρηγόρης πρώτη φορά τὸ ἔνοιωθε καί δέν μποροῦσε νά ξεκαθαρίσῃ.

— Πότε θά ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη; ρώτησε ἡ Νανώ.

Πότε; Αὐτὸ τὸ πότε δέν τῷχε σκεφτῇ. Ἄλλες θάλασσες, ἄλλος ἄερας... Γνωρίζεις καὶνούργιες... μιά ἐκστρατεία ὕστερα μ' ὅλα τ' ἀναπάντεχα πού μπορεῖ ἕνα τέτοιο γεγονός νά φέρῃ... Σωρεύονται τὰ ἄν τὸ ἕνα πῶς ἀπὸ τ' ἄλλο, ἀράδα ἀτέλειωτη... ἀρχίζουν ἀπὸ δῶ καί φαίνονται ὡς ἐκεῖ πού φτάνει τὸ μάτι σου... καί πὶο πέρα, ποῖος ξέρει πόσα ἄλλα ἀκόμα... Θά μπορέσῃ ἡ σάϊτα τῆς θέλησῃ νά χυθῇ σφυρίζοντας καί νά τὰ περάσῃ ὅλα; «Θά μ' ὀρέσῃ» εἶπε μιά φωνὴ μέσα του. Τὸ ἀντίθετο ἡ καρδιά δὲ θέλει οὔτε νά διαλογιστῇ.

Τὸ πλάσμα τοῦτο μὲ τὸ λιγνὸ κομψὸ ἀνάστημα, τίς μαῦρες μπούκλες πού ἔπεφταν πλοῦσια ὀλοῦθε, τὸ εὐγενικὸ πρόσωπο καί πῖοτερο τὰ μάτια, μὲ τὴν ἐξέχωρη λάμψη... τὸ πλάσμα τοῦτο μιλῶν, θαρρεῖς, ὅπως ξέρεται νά μιλᾷ ἡ φίλια καί ἡ στοργὴ τῆς μάνας, πού δὲ γνῶρισε πότε του, καί τῆς ἀδερφότητος ἡ ἀγάπη... μὰ καί τὸ χρέος ἀκόμα καί ἡ πατρίδα...

Τί παράξενο ἀλήθεια! Πῶς μπόρεσε νά φωντῶσῃ μέσα του τέτοιο αἶσθημα; Θά πῇ πῶς ἦταν κρυμμένο ἀπὸ καιρὸ ἀθώρητο καί περιμένο... ἔτσι καθὼς περιμένει τὸ λουλούδι νά ζεστάνη ὁ καιρὸς γιὰ νά ξεπεταχθῇ ἀπὸ τὸ

χῶμα τόσο ξαφνικά καί γρήγορα πού ν' ἀπορῇ.

Στὴν πολιτεία τούτῃ τῇ μεγάλῃ, πού ἦρθε μιά μέρα ἀγνωστος καί κατατρεγμένος, στέριωσε θαρρεῖς κι' ἔριξε κλαδιά καί ρίζες... πού τὸν πονοῦσε τώρα τὸ ξεσῆκωμα... Νά ξεχάσῃ τὴν Θεσσαλονίκην, τοὺς φίλους του, τὴ Νανώ; Μὰ θάταν σὰ νά ξεχάσῃ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του.

— Πότε θά ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη; Ἡ Νανώ μὲ τὸ ἴδιο σοβαρὸ ὕφος, πού ἔμοιαζε μὰ τὴν ἀλήθεια μεγάλη κοπέλλα, δευτέρωσε τὸ ρωτήμα της.

— Θά ξαναδωθοῦμε! ἀπάντησε κείνος τονίζοντας μιὰ-μὴ τις συλλαβὲς καί τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι.

Χαμογέλασε καί ἑαστέρωσε εὐτὺς τὸ πρόσωπό της.

Ἐβγαλε τὸ μικρὸ σμαλτωμένο σταυρὸ τῆς ὕστερα, ποῦταν κρεμασμένος σὲ χρυσὴ ἀλυσίδα, ἔργο χρυσικοῦ ἀπὸ τὴ βασιλεύουσα... Τῆς τὸν εἶχε χαρίσει ἡ θεὰ τῆς ἡ Χρυσοθέρας γαίνα καί δέν τὸν ἀποχωρίζονταν ποτέ...

— Γιά νά σέ βοηθήσῃ καί νά σέ φωτίσῃ ἡ χάρις Του, εἶπε.

Πλησίασε, ὕψωθηκε στίς μύτες τῶν ποδιῶν γιὰ νά τὸν φτάσῃ καί τοῦ τὸν πέρασε στὸ λαιμὸ.

Τὸν ξανακοίταξε ἄλλη μιά φορά μὲ τρυφερότητα κλινώντας γλυκά τὸ κεφάλι πρὸς τὸν ἑαυτὸ καί χωρὶς νά προσθέσῃ οὔτε μιά λέξη πιά ἔφυγε τρέχοντας, τόσο γρήγορα κι' ἀθόρυβα σάν ἕνα πουλάκι.

Εἶναι μερικὲς εἰκόνες στὴ θύμησή μας πού δὲ σβήθουν ποτέ... Ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν πάντα ἀνεβαίνουν τὸ ἴδιο ζωηρὸς... σὰ νά τις φροντίζῃ ἐκεῖ μέσα κάποιο σπουδαχτικὸ χέρι καί ξανακαινουργιῶναι τὰ βερνίκια τοὺς ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σὲ τρόπο πού τὰ χρώματα κρατᾶνε πάν-

Δίπλα του περπατοῦσε ἕνας ψηλὸς ξεραγκιανὸς καλὸς γηρός.

τὰ τὴ λάμψη τὴν πρώτη καί θαρρεῖς πῶς βγήκανε τούτῃ τὴν ὥρα ἀπὸ τ' ἀργαστήρι τοῦ ζωγράφου. Καί τώρα μέσα στὸ σάλαγο τῆς τοικουρίας, μὰ δίχως ἄλλο καί πῖο ὕστερα, οὔτε ἡ χαρά, οὔτε ἡ λύπη θά μπορέσουν ποτέ νά ξεχωρίσουν τὴν εἰκόνα τῆς Νανῶς ἔτσι καθὼς τὸν κοίταζε κλινοντας τὸ χαριτωμένο κεφάλι της πρὸς τὸν ἑαυτὸ του...

Στὸ λιμάνι ἦτανε μεγάλη κίνηση. Στὴν ἀποβάθρα ὀλόγυρα καμιά εἰκοσαριά στρατιῶτες εἶχανε κάνει τετράγωνο γιὰ νά κρατοῦν σὲ ἀπόστασι τὸν κόσμο. Ὅταν οἱ τρεῖς φίλοι θέλησαν νά περάσουν, ἕνας δέκαρχος τοὺς εἶπε ἀπότομα:

— Ἀπαγορεύεται.

— Ἀκόλουθος τοῦ Δομέστικου, εἶπε ὁ Γρηγόρης.

— Ὁ δέκαρχος στάθηκε προσοχή.

— Πέραστε! εἶπε.

Ὁ Φωκάς δέν εἶχε κατεβῇ ἀκόμη.

Ὅλοι περιμέναν νὰ φτάσῃ καθ' ἑαυτοῦ μετὰ ἀκολουθία καθὼς ταίριαζε στὸ ἀξίωμα του... μὰ ἦρθε πεζός. Δίπλα του περπατοῦσε ἕνας πολὺ ἀψηλὸς ξεραγκιανὸς καλὸς γηρός. Ἡ ὕψη του ἦταν κιτρινωμένη, ἀποσκελεθρωμένη. Πήγαινε σκυφτός μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα μπροστὰ στὸ στήθος. Καθὼς προχωροῦσε σκοντάφτοντας σὲ κάθε βῆμα, σοῦκανε τὴν ἐντύπωση πῶς ἦταν ἕνα ἀγρίμι... ἕνα ἀγρίμι πού κατέβασαν ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀθελὰ του.

— Ὡ! δίχως ἄλλο αὐτὸς θάταν ὁ μυστηριώδης καλὸς γηρός, σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης καί τὸν κοίταξε μὲ φόβο καί περιέργεια.

Εἶναι φτωχὸς σάν ἕνα πουλὶ τοῦ δάσους καί ἀδύνατος πού, ἔτσι νά τὸν σπρώξῃ, θά σωροβολιστῇ σάν ἕνα σακκὶ γιομάτο κόκκαλα, κι' ὅμως μπροστὰ του γονατίζουν οἱ πῖο μεγάλοι ἄρχοντες τῆς αὐτοκρατορίας. Ὡ! ὑπάρχουν δίχως ἄλλο πολλὰ μυστήρια στὴ ζωὴ καί ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σκοτεινότερα...

— Πέρασε, ἅγιε πάτερ, εἶπε ὁ Φωκάς μὲ σεβασμὸ ἀνοίγοντας τόπο ἀνάμεσα στοὺς στρατιώτες.

Τὸν ὡδήγησε ὡς τὴ βάρκα πού περιμένο. Ὑστερα στράφηκε σὰ νά ζητοῦσε κάποιον. Ὁ Γρηγόρης πλησίασε.

— Ἀ! ἐδῶ εἶσαι, Κομιτᾶ; Ἐμπρός, δέν ἔχουμε νά χάνουμε καιρὸ.

Ὁ Γρηγόρης ἔτρεξε νά χαιρετήσῃ τοὺς φίλους του. Τοὺς ἔσφιξε τὰ χέρια, τοὺς φίλησε. Ἦθελε τὴν τελευταία κίνησι στιγμὴ νά τοὺς βεβαιώσῃ γιὰ τὴν φίλια του, νὰ πῇ τὴν φράση τῆς συμφωνημένη: «δυνατὴ σάν τὴν ἀγάπη πού χρωστάμε στὴν πατρίδα καί τὸν αὐτοκράτορα», μὰ ἦτανε τόσο συγκινημένος πού δὲ θά τὰ κατάφερνε... Σήκωσε μονάχα τὸ χέρι κι' ἔδειξε τὸ σιδερένιο δαχτυλίδι πού φοροῦσε πάντα στὸ μεσαῖο του δάχτυλο...

Ὁ Φωκάς πλησίασε...

— Γρήγορα θά σὰς καλέσω στὴ βασιλεύουσα, εἶπε καί τοὺς ἔσφιξε τὸ χέρι.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου, Λέων Φωκά! φώναξε ὁ Μιχαήλ.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου! ἀντιλάλησε τὸ μαζεμένο πλῆθος πού περίμενε θαρρεῖς τούτῃ τὴν ἀφορμὴ γιὰ νά ξεσπάσῃ...

Ἀπὸ στόμα σὲ στόμα μεταδόθηκε ἡ κραυγὴ κι' ἔφερε κύκλο ὀλόκληρη τὴν προκυμαία κι' ἔφτασε ὡς τίς ἀποθήκες καί τοὺς ἐμβόλους ἔτσι πού οἱ διαβάτες σταμάτησαν καί κοίταξαν κατὰ τὸ λιμάνι καί οἱ πραγματευτὰδες πού ἀνοίγαν πρωτὶ-πρωτὶ τὰ μαγαζιά τους κι' ἔβραζαν σὲ τάξη τίς πραμάτειες, βγήκανε νά ρωτήσουν τί συμβαίνει.

«Ὁ Φωκάς». Τὸ ὄνομα τῆς μεγάλης αὐτῆς οἰκογένειας πού τώρα κι' ἑκατὸ χρόνια δέθηκε μὲ τὴ στρατιωτικὴ ἱστορία τῆς αὐτοκρατορίας καί τοὺς ἀνδῶνες τῆς, ἀναθε θαρρεῖς τὴν καρδιά τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Κι' αὐτὸ πού συνέβη τότε, δέν τῷξερε βέβαια ὁ Γρηγόρης, γιὰτὶ ὁ δρόμους ἔκαμε ἀμέσως πανιά μόλις ὁ Δομέστικος μὲ τὴν ἀκολουθία του ἀνέβηκε, ἦταν ὁμοῦ τόσο χαρακτηριστικὸς γιὰ τὴν περίστασι, πού ἐμεῖς ἐδῶ ἔτσι ἐν παρὲνθεσιν, ἂς ποῦμε, θά τὸ ἀναφέρουμε.

«Ὁ Φωκάς!», «Ὁ Φωκάς!» ἔλεγε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο σὰ νά ἦταν ἀρκετὸ αὐτὸ τὸ ὄνομα γιὰ νά ἐξηγήσῃ τίς ἀναπάντεχες πρωτὶνές ζητωκραυγές. Κάποιος τότες ἔπλασε μὲ τὴ φαντασία του μιά ἱστορία, ἄλλος ξαναλέγοντάς τὴν πρόσθεσε κάτι καί στὸ τέλος, κατὰ τὸ βραδάκι, διαδόθηκε, σάν κάτι βέβαιο πού δὲ σήκωνε ἀντιλογία, πῶς τὰ Νικηφόρος Φωκάς στὴ βασιλεύουσα ἀνακηρύχθηκε συναυτοκράτορας μὲ τὸ Ρωμανό, μιά καί ὁ τελευταῖος τοῦτος ἦταν πολὺ νέος καί ἀπειρος ἀκόμα γιὰ νά βασιλέψῃ μόνος του.

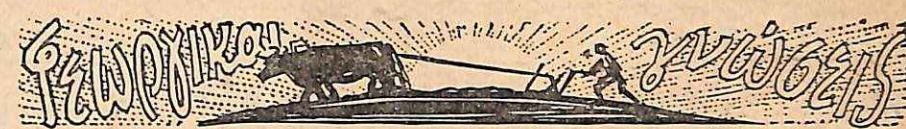
Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει πιά καί πάνω ἀπὸ τὴν ἀπέραντη θάλασσα ἀρχισε ν' ἀπλώνεται τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας... Ὑστερα ἀπὸ λίγο οἱ γραμμὲς ἀρχισαν νά φαίνονται πῖο ἀνάριες, νά συγχίζονται ἡ μιά μὲ τὴν ἄλλη, νά σβήθουν τελειωτικά... Ὁ Γρηγόρης ἀποκοιμήθηκε...

...Εἶχε τὴν αἴσθησι πῶς πετοῦσε πάνω ἀπὸ μιά σκοτεινὴ ἄβυσσος... τόσο ἀνάλαφρα σὰ νά εἶχε τεράστια φτερά. Ἐνα πέταγμα ὡς τόσο παράξενο! μιά ἀνέβαινε μιά κατέβαινε... Καί κάτωθε φωνὲς ἄριες σάν οὐρλιάσματα ἀπὸ ὀλόκληρα κοπάδια λύκων πενιμαμένων πού τρέχουν μὲ τὴν κόκκινη μακριὰ γλώσσα ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα, μὲ τὰ μάτια ἀναμμένα. Δὲ θ' ἀποστάσουν; Ὁχι, ὄχι. Τὰ οὐρλιάσματά τους καί τὸ ποδοβολᾶν, σὰ νά ἔμπνοον ἀπὸ τὸ λήθαργο ἄλλα κοπάδια λύκων πού ἦσαν κρυμμένα στίς σπηλιές καί τὰ σὺνδεντρα τῆς σκοτεινῆς λαγκαδιάς, κι' ἔτσι τὸ κύμα ξανακαινούργιωνε πάντα καί μεγαλώνει, ὅσο πήγαινε καί περισσότερο...

— Πού βρίσκουμαι; Πού πάω; ἀναρωτήθηκε ὁ Γρηγόρης...

Μὰ καμιά ἀπόκρισι δέν τοῦστελε τὸ μαῦρο χάος ὀλόγυρα.

(Ἀκολουθεῖ)

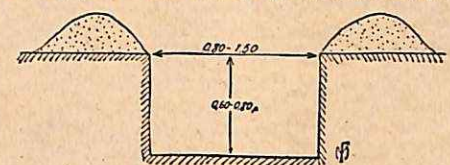
Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Τὸ ἔδαφος στὸ ὁποῖο θά φυτεύουμε τὰ δένδρα πρέπει νά ἔχῃ ὀργωθῇ ὅσο τὸ δυνατόν πῖο βαθιά καί τοῦλάχιστον 1-2 μῆνες πρὸ τοῦ φυτεύματος.

Ἐάν πρόκειται νά κάμωμε ἕνα συστηματικὸ δεινρόκηπο ἀπὸ ροδακηνιές, βερυκοκκιές, κερασιές, δαμασκηνιές, ἀχλαδιές, μηλιές, κυδωνιές, λωτούς, φουτικιές, μουσμουλιές, εἶναι ἀπαραίτητο νά καλλιεργήσωμε τὸ ἔδαφος σὲ βάθος 40-80 πόντων.

Ὅσο πῖο πυκνά φυτεύονται τὰ δένδρα ἡ ὅσο πῖο σφικτὰ καί βαρὺ ἡ πετρώδες εἶναι τὸ ἔδαφος τόσο καί πῖο βαθιά τὸ καλλιεργούμε.

Ἡ βαθεῖα αὕτη καλλίεργεια, πού σὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεται «κύλισμα», «στρεμμάτισμα», «μινάρισμα», «γέργισμα», γίνεται ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως μὲ

Εἰκ. 1. Ἀνοίγμα λάκκου φυτεύματος.

εἰδικὰ μηχανοκίνητα ἀροτρά ἢ μὲ τὸ χέρι. Στοιχίζει πολὺ, πάντως ὅμως εἶναι μιά ἐργασία πού πρέπει νά γίνεται ὅταν διαθέτουμε τὰ μέσα, καί πρὸ παντὸς μάλιστα ὅταν φυτεύωμε δένδρα εὐγενῆ ἢ δένδρα πού μπαίνουν σὲ σχετικῶς μικρὴ ἀποστάσις τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, (ροδακηνιές, φουτικιές, κτλ.).

Ὅταν δὲν διαθέτουμε τὰ μέσα γιὰ βαθεῖα καλλίεργεια ἢ ὅταν τὸ ἔδαφος δέν μᾶς ἐπιτρέπῃ, λόγω τῆς κλίσεως του ἢ τῶν βράγμων καί ἐμποδίων πού παρουσιάζει, μιά τέτοια ἐργασία ἢ ὅταν φυτεύωμε δένδρα πού μπαίνουν σὲ μεγάλες ἀποστάσεις ἢ ὀλιγοτέρας ἀπαιτητικά καί εὐαίσθητα (ἐλῆς, ἀμυγδαλιές, καστανιές, κερασιές), ἀρκούμεθα σὲ ἕνα ἢ δύο καλὰ ὀργώματα ἢ σκαψίματα καί σὲ μεγάλους λάκκους φυτεύματος.

Οἱ μεγάλοι λάκκοι φυτεύματος ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ μιά βαθεῖα καλλίεργεια, πού κάνομε εἰς τὰ σημεῖα μόνον πού πρόκειται νά φυτεύωμε τὰ δένδρα.

ΕΠΟΧΗ ΦΥΤΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Τὰ φυλλοβόλα δένδρα φυτεύονται ἀπὸ τὴν στιγμὴ πού θά ρίξουν τὰ φύλλα των (Ὀκτώβριο—Νοέμβριο) μέχρι τῆς στιγμῆς πού θ' ἀρχίσουν νά κυκλοφοροῦν οἱ χυμοὶ των (Μάρτιος), ὅποτε φουσκώνουν καί ἀνοίγουν τὰ μπουμπούκια των.

Τὰ πυρηνόκαρπα (ἀμυγδαλιές, ροδακηνιές, βερυκοκκιές, δαμασκηνιές, κερασιές) φυτεύονται καί ἀρχὴν ἐνωρίτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα δένδρα.

Εἰς τὰ ξηρά, τὰ στραγγερὰ καί θερμὰ ἔδαφη φυτεύομε πρῶτα, ἐνὶ στή ὕδα, συνεκτικά καί ψυχρὰ ἢ πολὺ ὀρεῖα ἔδαφη φυτεύομε ὀψίμα.

Τὰ ἀειθαλῆ δένδρα (ἐσπεριδοειδῆ, μουσμουλιές, ἐλῆς) φυτεύονται σὲ δύο ἐποχές, τὸ φθινόπωρο (Ὀκτώβριο—Νοέμβριο) καί τὴν ἀνοιξί (Φεβρουάριο—Ἀπρίλιο).

ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΛΑΚΚΩΝ ΤΟΥ ΦΥΤΕΥΜΑΤΟΣ

Ὅταν τὸ ἔδαφος στὸ ὁποῖο πρόκειται νά φυτεύωμε τὰ δένδρα ἔχῃ ὀργωθῇ βαθύτερα ἀπὸ 50 πόντους, δέν ἔχομε παρὰ νά ἀνοίξωμε κατὰ τὴν στιγμὴ τοῦ φυτεύματος ἢ λίγο ἐνωρίτερα μικροὺς λάκκους 40-50 πόντων πλάτους καί βάθους, μέσα εἰς τοὺς ὁποῖους νά χωροῦν ἴσα-ἴσα τὰ δένδρα, ἡ κοπριά καί τὸ λίπασμα.

Ὅταν ὁμοῦς πρόκειται νά φυτεύωμε δένδρα σὲ ἔδαφος πού καλλιεργήθηκε ἀνάσθα ἢ πού δὲν καλλιεργήθηκε διόλου πρέπει νά ἀνοίξωμε λάκκους ὅσο τὸ δυνατόν πῖο μεγάλους, δηλαδὴ πλάτους 80 πόντων μέχρι 1.50 μ. καί βάθους 60 ἕως 80 πόντους τοῦλάχιστον (εἰκ. 1).

Ὅσο πῖο ἀκαλλίεργητο καί σφικτὸ ἡ πετρώδες καί κακῆς ποιότητος εἶναι τὸ ἔδαφος, τόσο καί μεγαλυτέρους λάκκους πρέπει ν' ἀνοίγωμε.

Ποτὲ μὴν ἀνοίγετε λάκκους μικροτέρους ἀπὸ 60-70 πόντους βάθους καί πλάτους.

Οἱ λάκκοι τοῦ φυτεύματος εἶναι καλὸν ν' ἀ-

νοίγουνται τοῦλάχιστον 1-2 μῆνες πρὸ τοῦ φυτεύματος γιὰ ν' ἀερίζεται καί ζωογονητῇ τὸ ἔδαφος.

Τὸ χῶμα πού βγάδωμε μέσα ἀπὸ τοὺς λάκκους τὸ τοποθετοῦμε γύρω ἀπὸ κάθε λάκκο ἀπλωμένο.

ΠΩΣ ΦΥΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ

Τὸ νεαρὸ δεινρόλλιο πρέπει κατὰ τὸ φύτευμα νά χωθῇ μέσα στὴ γῆ 5-15 πόντους πρὸς βάθος ἀπὸ ὅ,τι ἦταν χωμένο στὸ φυτώριο. Ἐάν εἶναι ἐμβολιασμένο στὴ βάσι του προσέχουμε τὸ μπόλι νά βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν γῆ ἢ τὸ πολὺ ἴσα μὲ τὴν γῆ. Κατὰ τὸ φύτευμα πρέπει νά ἔχωμεν ὅτι ὅμι μᾶς δὲν ὀπωσθήποτε ἀργότερα τὸ χῶμα τοῦ λάκκου θά καθίσῃ καί ἐπομένως θά συμπαρασύρῃ ἀκόμη βαθύτερα τὸ δένδρο, γι' αὐτὸ δέν πρέπει νά ὑπερβαίνομε τὸ βάθος πού ἀναγράφει παραπάνω.

Στὰ ὕδα ἔδαφη τὰ σφικτὰ φυτεύομε ἀνάσθα, ἐνὶ στή ξηρὰ καί στραγγερὰ βαθυτέρα. Στὰ ξηρὰ ἔδαφη εἶναι καλὸν νά ἀφήνωμε γύρω ἀπὸ τὸ δεινρόλλιο μιά γούρνα ἀνοικτὴ βάθους 5-10 πόντους γιὰ νά μαζεύωνται τὰ νερά τῆς βροχῆς.

Οἱ λάκκοι τοῦ φυτεύματος εἶπαμε δὲ ἔχουν βάθος ἀπὸ 60-80 πόντους, γι' αὐτὸ ὅταν φυτεύωμε τὰ δένδρα τοὺς ἀναγείζομε μὲ χῶμα ἀνακατεμένο μὲ κοπριά καί λίπασμα μέχρι τέτοιου σημείου, ὥστε τοποθετούμενο τὸ δένδρο νά εὐρίσκεται ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἔδαφους 5-15 πόντους βαθύτερα ἀπὸ ὅτι ἦτο στὸ φυτώριο (εἰκ. 2).

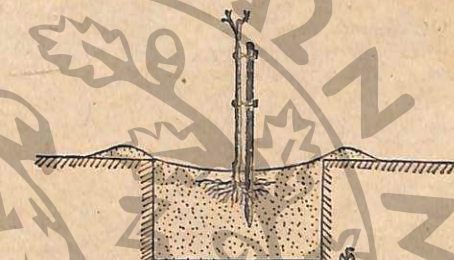
Βεβαίως ὅταν ἀφήνωμε γούρνα γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου, τοὺς 5-15 πόντους τοὺς ὀλογοίζομε ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γούρνας καί κάτω.

Καί στὸ ἀναγείμισμα τῶν λάκκων χρησιμοποιοῦμε τὸ χῶμα πού εἴχαμε βγάλει ἀνοίγοντάς τοὺς ὡς καί χῶμα καλὸ πού παίρνουμε ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ χωραφιοῦ.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις πρέπει νά ἀνακατεῖναι τὸ χῶμα πού χρησιμοποιοῦμε γιὰ τὸ ἀναγείμισμα τῶν λάκκων μὲ 10-20 ὀκ. κοπριά καί 1-2 ὀκ. λίπασμα 6-8 ἢ 0-16 ὀκ. Προτοῦ τοποθετήσῃ τὸ δένδρο μέσα στὸν λάκκο ρίχνωμε ἕνα στρώμα 5-6 δακτύλων καθαροῦ χῶμα, πάνω στὸ ὁποῖο θά ἀκουμπήσωμε τίς ρίζες.

Ἐπίσης καρφώνωμε ἕνα πᾶσσαλο εἰς τὸ κέντρο τοῦ λάκκου γιὰ τὴν πρόσδεσι τοῦ δένδρου.

Ἐνὰς ἐργάτης τοποθετεῖ τὸ δένδρο στὸ λάκκο δίπλα στὸν πᾶσσαλο καί ἕνας ἄλλος σκεπάζει σιγά-σιγά τίς ρίζες του μὲ ψιλὸ καί καλῆς ποιότητος χῶμα. Γιὰ νά διεσπύσῃ τὸ χῶμα καλύτερα μεταξὺ τῶν ριζῶν ὁ ἐργάτης πού κρατεῖ τὸ δένδρο τὸ κινεῖ ἐλαφρὰ ἐκ τῶν

Εἰκ. 2 Δένδρο φυτευμένο σὲ κανονικὸ βάθος.

κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὁ δὲ ἄλλος μὲ τὰ δακτύλα του τακτοποιεῖ κατὰ τὴν ἰσχύος τίς ρίζες.

Ὅταν σκεπασθοῦν τελείως οἱ ρίζες μὲ σκέτο χῶμα πατάμε δύο-τρεις φορές, ὥστε νά φέρωμε εἰς καλὴν ἐπὶ τῆς ρίζης μὲ τὸ ἔδαφος καί συμπληρώνωμε τὸ γέμισμα τοῦ λάκκου μὲ χῶμα ἀνακατεμένο μὲ κοπριά. Ὅσο πῖο ὕδα εἶναι τὸ χῶμα τόσο καί λιγώτερο τὸ πιέζομε.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐποχῆς πού φυτεύομε, καλὸν εἶναι ἀμέσως μετὰ τὸ φύτευμα νά κάνομε ἕνα πότισμα τοῦ δένδρου, πράγμα τὸ ὁποῖον θέλει εἰς ἀνακατεμένο μὲ κοπριά μὲ τὸ χῶμα.

Μετὰ τὸ φύτευμα, ἡ καλύτερα μετὰ 2-3 ἑβδομάδες, δένομε τὸ δένδρο σὸν πᾶσσαλο. Τὴν ἀνοιξί στὰ ξηρὰ καί δένδρα γεμίζομε τὴν γούρνα πού ἀφήσαμε γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸν καὶ δένδρου μὲ χῶμα ἢ ἀχυροκοπριά ἢ κομμένα φυτὰ γιὰ τὴν

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

«Ακόμα βροντούσε τὸ κανόνι. Οἱ ἀπειρες μάζες τοῦ κατακτητοῦ ἐτοιμάζονταν τώρα νὰ δώσουν τὸ τελικὸ κτύπημα στὰ ἀσύντακτα παλληκάρια ποὺ τόλμησαν νὰ ὀρθώσουν τὸ κορμὶ τους καὶ νὰ σηκώσουν ψηλά τὸ κεφάλι...»

Βρισκόμαστε στὰ 1824. Ἡ πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου εἶχε λυθῇ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχὶ καὶ τοῦ Ὁμέρ Βρυῶνι ἔφυγαν ἀπ' τὴν Στερεὰ Ἑλλάδα. Οἱ Ἕλληνες ἐμψυχώνονται. Τὸ Μεσολόγγι πανηγυρίζει τὴ νίκη του.

Μιά ζωὴ ἐλευθερὴ καὶ εἰρηνικὴ καρτερεῖ τώρα ὅλους τοὺς Ἕλληνες. Μιά ζωὴ ποὺ εἶχαν ποθῆσει καὶ ποὺ γι' αὐτὴν ἀγωνίζονταν τόσο καιρό.

Στὴ θάλασσα ὁ Μιαούλης μὲ τὸν Κανάρη εἶχαν καταστρέψει τὸν ὀθωμανικὸ στόλο καὶ παντοῦ ἔνα σάλπιγμα προσκαλοῦσε τοὺς Ἕλληνες νὰ πανηγυρίζουν τὴ νίκη.

Ὁ Ἀνδρούτσος ἀπ' τὸ Ἀστὸς στέλνει ἐπιστολὴν στὸ Νικόλαο Βάμβα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας διδάσκαλος τοῦ σχολείου ποὺ πρόκειται σὲ λίγο νὰ ἱδρυθῇ. Ὁ Βάμβας δὲν δέχεται, γιατί θεωροῦσε τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἀνδρουτσίου ὡς ἐπαναστατικὴ ἢ καλύτερα ὡς κοιμιστικὴ.

Τοῦ ἔγραψε λοιπὸν μίαν ἐπιστολὴν, τὴν ὁποῖαν ἐδημοσίευσαν τὰ Ἑλληνικά Χρονικά ποὺ ἐξέδιδεν ὁ Μάγερ στὸ Μεσολόγγι, στὸ φύλλο τῆς 3 Μαΐου τοῦ 1824. Ἀπὸ καὶ παρ'νοῦμε ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα:

«Ἀπορῶ, λοιπόν, πῶς ἐνῶ τὸ Ἀνατολικὸν εἶναι μέρος τῆς ὅλης ἐλευθερίας Ἑλλάδος καὶ ἔχομεν μίαν καὶ ἀδιαίρετον ἑλληνικὴν Διοίκησιν, ἀπορῶ πῶς τὸ Ἀνατολικὸν ζητεῖ, διὰ τῆς γενναϊότητός σου, διδάσκαλον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν ἐξέδωκε καμμίαν διαταγὴν ἀποθλέπουσαν τὴν σύστασιν τῶν Σχολείων ἢ τυυλάχιστον δὲν ἐψήφισεν ἕναν ἔφορον τῆς Παιδείας τοῦ ἔθνους...»

Ἔτσι λοιπὸν τὸ σχέδιο τοῦ Ἀνδρουτσίου ἀποτυγχάνει.

Λίγες μέρες ὕστερα, τὴν 8ην Μαΐου, ὁ Δημήτριος Παῦλος, ἀφοῦ προηγουμένως στέλνει ἕνα γράμμα γεμάτο πατριωτικὰ αἰσθήματα πρὸς τὸν Κοραῖ, ποὺ βρισκόταν στὸ Παρίσι, βγάζει μιά προκήρυξι πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ ἰδέα περὶ τῆς ἱδρύσεως σχολείου στὴν πόλιν, ποὺ πάλαιψαν κι' ἀγωνίστηκαν κατὰστηθα μὲ τὸ θάνατο, ἕνα χρόνον ἀργότερα, οἱ ἐλευθεροὶ πολιορκημένοι, ἔχει γίνῃ πιά ἀπόφασις. Τὰ Ἑλληνόπαιδα, σκορπισμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὰ μοναστήρια καὶ στὶς κατὰκοῦδες, ἔπρεπε νὰ συνταχθοῦν ὅλα μαζί κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγῃ γιὰ νὰ διδασχθοῦν «τὰ ἑλληνικὰ γράμματα».

Ἔτσι γράφει ὁ Παῦλος στὸν Κοραῖ. Εἰς τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ ἐδιδάσκετο ἀκόμη καὶ μίαν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν: ἡ γαλλικὴ.

Ἀλλὰ πῶς θὰ διωργανώνονταν ἕνα σχολεῖο τῇ στιγμῇ ποὺ ὁ ἑλληνικὸς

λαὸς πολεμοῦσε ἀκόμα; Μὲ τί μέσα; Ὁ Παῦλος ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Κοραῖ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τοῦ ἔγραψε νὰ τοῦ στείλῃ τὰ πρῶτα βιβλία καὶ τὰ ἄλλα θὰ τὰ κανόνιζε μόνος του.

Εἶναι ἀλήθεια συγκινητικὴ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ πρὸς τὸν Κοραῖ. Μέσα στ' ἄλλα λέει:

«...Ἀλλὰ τὸ Μεσολόγγι, περίφημον ἤδη διὰ τὰ μεγάλα τῶν Ἑλλήνων ἀνδραγαθήματα, γνωστὸν διὰ τὴν εἰς Μεσολογγίτην πολιτογράφειαν τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας ἀοιδίμου Λόρδου Βύρωνος, πρῶτον αὐτὸ συσταίνει σχολεῖον διὰ τὰ τέκνα τῶν καταμαχομένων τοὺς βαρβάρους Ἑλλήνων...»

Τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ εἶχε, καθὼς ἔλεγε ἡ προκήρυξις, δύο τάξεις. Ἡ μία θὰ ὀνομάζονταν: τάξις τῆς Γραμματικῆς. Σ' αὐτὴν θὰ πήγαιναν ὅσοι ἀπ' τοὺς νέους δὲν ἐγνώριζαν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ἡ ἄλλη λέγονταν: τάξις ἀνωτέρα. Ἡ προκήρυξις ἐξηγοῦσα πῶς σ' αὐτὴν θὰ φοιτοῦσαν ὅσοι νέοι ἐγνώριζαν τοὐλάχιστον τὴν ἐξήγησιν ἐνὸς συγγραφέως.

Τὸ μάθημα τῆς γαλλικῆς γλώσσας ἦταν ἐντελῶς ξεχωριστό. Ἦταν ὅμως καὶ ἀπαραίτητο, γιατί οἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρώπῃ ὅσο πηγαιναν καὶ γίνονταν στενότεραι. Μέσα στ' ἄλλα ἡ προκήρυξις ἔλεγε:

«... Παρακαλοῦνται ὅλοι οἱ φιλόμουσοι νέοι Μεσολογγίου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος νὰ τρέξουνι πρόθυμοι εἰς τὸ νέον τοῦτο στάδιον τῶν ἀγώνων τοῦ πνεύματος...»

Ὁ λαὸς τοῦ Μεσολογγίου δέχτηκε μὲ συγκίνησιν τὴν εὐγενικὴ αὐτὴ ἑλληνικὴ φωνὴ τοῦ Παύλου.

Ἡ ἐφημερίς «Ἑλληνικά Χρονικά» ἐδημοσίευσεν τὴν προκήρυξι ὁλόκληρη, καθὼς καὶ τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ὁποῖαν ἔστειλε ὁ Παῦλος στὸν Κοραῖ.

Ἀμέσως ἐξερέυθη μιά οἰκία, τοῦ Μήτσου, ἀντίκρου στὸ ἄλλοτε Γαλλικὸ Κονσολάτο, καὶ αἱ ἐγγραφαὶ ἤρχισαν. Ἀλλοίμονο ὅμως. Τὰ μαθήματα καὶ ἡ συμπαινετικὴ φωνὴ τοῦ ξεχωριστοῦ αὐτοῦ λογίου σῆστηκαν πάλι κάτω ἀπ' τὶς φλόγες τοῦ πολέμου καὶ τὸν κρότο τῶν κανονιῶν.

Ἔτσι ἡ ὀραία ἰδέα δὲν πῆρε τὸ τέλος της, γιατί σὲ λίγο τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχὶ ἔξωσαν καὶ πάλιν τὴν πόλιν ἀπ' τὴν ξηρὰ. Ἐνὰ ὁλόκληρο χρόνο μάχονταν οἱ Μεσολογγίται μ' ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὥσπου ἔγινεν ἡ ἥρωϊκὴ ἐξοδος ποὺ ἐξύψωσε τὴν ἑλληνικὴ φυλὴ κι' ἔκαμε νὰ λάμψῃ γιὰ πάντα τὸ θαῦμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Παῦλος Βέργας

Οἱ καμπάνες τῆς Ἀγίας Λαύρας (φωτογραφία Κ.Ε.Ν.),

Ἀπὸ τίς ἑλληνικὲς ὁμορφίες. Στὸ λιμάνι τῶν Χανίων τῆς Κρήτης.

«Τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο», ὁ περίφημος πίναξ τοῦ Γκούζη.

1. 'Από την τελετή των
έγκαινίων του εστιατο-
ρίου Δημ. 'Υπαλλήλων.
2. 'Ο Σκαπανεύς "Άγγε-
λος Δήμου εκ Θεσσαλο-
νίκης.
3. Φαλαγγτίζσαι Θεσσα-
λονίκης εργαζόμενοι
διὰ την φανέλλαν του
Στρατιώτου.
4. Οι λαβόντες μέρος εις
τον άγώνα άνωμάλου
δρόμου της Ε.Ο.Ν.
5. 'Από την έκδρομην της
'Υποδιοικήσεως 'Αρρέ-
ων πρωτεύουσας εις
Πεντέλην.
6. Σκαπανείς παρακολου-
θούντες τον άγώνα των
5ου και 1'ου 'Υποτομέ-
ων εις τό Γήπεδον του
Παναθηναϊκού.

Χωρικοί Λεωνιδίου χορεύοντες υπό τούς ήχους πίπιζας.

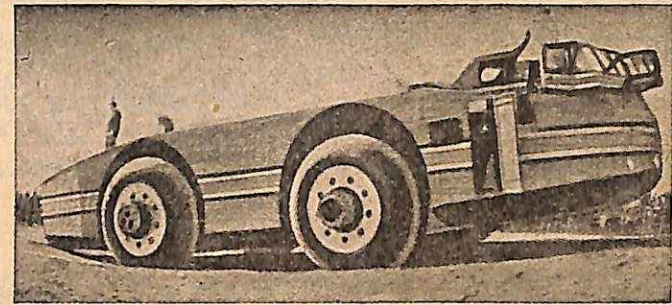

Σκιαθίτισσες με τις γραφικές ένδυμασιές τους χορεύοντας ελληνικούς χορούς.

Την 14ην παρελθόντος Νοεμβρίου ανέχθησαν από την Βοστώνη δια τον Νότιον Πόλον το «Αστρον του Βορρά», το δ ποίου επέβαιναν δ διάσημος Αμερικανός εξερευνητής ναύαρχος Μπέρντ, πού μεταβαίνει εις την Ανταρκτικήν δια να εξακριβώση κατά πόσον είναι δυνατόν να εγκαταστασθώσιν εκεί άνθρωποι αποφασισμένοι να ζήσουν εις τα ψυχρότατα αυτά κλίματα. Πρόκειται δηλαδή να δοθή εις ανθρωπίνην εργασίαν και η απομεινωμένη εκείνη χώρα, το υπέδαφος της οποίας είναι αλυσιτωτάτων εις παντός είδους μεταλλεύματα, από του χρυσού και του άνθρακος μέχρι του σιδήρου και του πετρελαίου.

Σήμερον δ μεγαλύτερος πλοῦτος της Ανταρκτικής αποτελείται από την αλιείαν της φαλαίνης και άλλων κητών. Εις την αλιείαν αυτήν ασχολούνται στολίσκοι ειδίκων πλοισρίων, κατά το πλείστον άγγλικών και νορβηγικών. Η αλιεία αυτή είναι πολύ επικερδής, διότι φέρνει ένα έτησιον κέρδος εκατόν περίπου εκατομμυρίων δολλαρίων, άφου το λάδι της φαλαίνης είναι περιζήτητον, δια την κατασκευήν μαργαρίνης, γλυκερίνης και άλλων χημικών προϊόντων.

Διά το ταξίδι του αυτό εις την Ανταρκτικήν, ο ναύαρχος Μπέρντ έναυπήγησε ένα ειδικόν σκάφος, εξαιρετικής άνωχής, ώστε να ήμπορ ή να παραμείνη μερικους μήνες εις τούς πάγους χωρίς να πάθ η καμμίαν άβερρίαν.

ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

Το «Αστρον του Βορρά» μεταφέρει άφθονα τρόφιμα και παντός είδους ύλικα, τρία αεροπλάνα και ένα γιγαντιαίον φορτηγόν αυτοκίνητον. Πράγματι, δ Αμερικανός επιστήμων σκοπεύει να εξερευνηση μίαν πολύ έκτεταμένην ζώνην, περί τα τρία εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα. Τα αεροπλάνα λοιπόν του είναι άσφαίτητα, όπως απέδειξε μία προηγουμένη εξερεύνησις, την οποίαν έκαμε μία γερμανική άποστολή. Επίσης όμως άσφαίτητον θα είναι το τεράστιον φορτηγόν αυτοκίνητον πού έχει μαζί του δ Μπέρντ.

Είναι τώσον μεγάλο το αυτοκίνητο αυτό, ώστε τά μέλη της

άποστολής το έδάπτισαν «Καταδρομικόν του Πόλου». Έχει μήκος 20 μέτρων, πλάτος 5 και βάρος 27 τόννων. Οι τροχοί του έχουν διάμετρον τριών μέτρων και ήμπορεί να διανύση έπτά χιλιάδες χιλιόμετρα χωρίς ν' αναφοδιασθή εις καύσιμον ύλην. Τέλος, προχωρεί με την ίδίαν εύκολίαν εις ένα δρόμον, εις την άμμοι ή εις το χιόνι, με μέσην ταχύτητα 25 έως 30 χιλιομέτρων την ώραν.

Εις την έσωτερικήν διαρρύθμισιν, το γιγαντιαίον αυτοκίνητον όμοιάζει με πλοίον. Επί πλέον έχει εις την στέγην του ένα αεροπλάνο με λυμένας τάς πτέρυγας. Το αυτοκίνητον αυτό

έχει κατασκευασθή εις το Σικάγον και έστοίχισεν 150 χιλιάδες δολλαρίων.

Μετά παρέλευσιν όλίγων έβδομάδων, δ «Πηγκούνος», όπως έβάπτισε δ Μπέρντ το «Καταδρομικόν του Πόλου», θα άρχισή το ταξίδι του εις τά χιόνια της Ανταρκτικής. Έν τω μεταξύ έπροκάλεσε το ένδιαφέρον όλου του κόσμου. Έκτός όμως από την δικαιολογημένη περιέργειαν πού προκαλεί η εμφάνισις του, έδημιούργησε αρκετόν θόρυβον με διάφορα άτυχήματα πού έγιναν κατά την διάρκειαν της πορείας του από το Σικάγον εις την Βοστώνη.

Πράγματι, την 28ην Οκτωβρίου, εις το Κολούμπους Σίτυ το φορτηγόν αυτό συνεκρούσθη με ένα άλλο πολύ μικρότερον, την 28ην έκρήμισε μίαν γέφυραν και την επομένη έδυθήσθη εις ένα έλος. Αργότερα, ενώ έπήγαινε προς την Ν. Υόρκην έπαθε βλάβην η μηχανή του και έμεινε επί πολλας ήμέρας ακίνητον εις το μέσον του δρόμου. Μετά την επιδιόρθωσιν της βλάβης κατέρριψε περί τούς δέκα τηλεγραφικούς στύλους, τέλος δε έφθασε εις την Βοστώνη, όπου μία μικρά βλάβη της μηχανής του έκλεισε τόν δρόμον, έσταμάτησε την συγκοινωνίαν και απέκλεισε περί τάς 7000 αυτοκίνητα.

Η άποστολή του ναύαρχου Μπέρντ εις τόν Νότιον Πόλον θα διαρκέση περί τάς τρία έτη.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ Γ'.

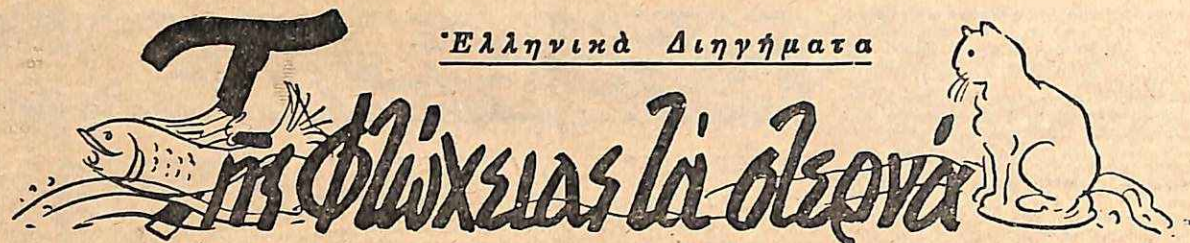
Η πλευρίτις, όπως είπαμε και στα προηγούμενα δύο άρθρα μας, είναι άρρώστεια σοβαρά και λόγω της φυματιώδους φύσεώς της και λόγω της έντοπείσεως αυτής εις τά πλευρά. Γίνεται δέ ακόμη πιο σοβαρά όταν αναπτυχθή στο άριστερό ή μηθωράκιο, τότε, αν ύπάρχη πολύ υγρό, πιέζει την καρδιά και την άδυνατίζει ή την μετατοπίζει τελείως δεξιά. Εις την περίπτωση αυτήν, εκτός της καρδιακής έξαντλήσεως, εάν δέν επέμψωμεν εγκαίρως δια παρακεντήσεων, διατρέχουμε τόν κίνδυνον, ιδίως εις τά μικρά παιδιά, να παραμείνη ή καρδιά κολλημένη με συμφύσεις δεξιά (δεξιοκαρδία), όποτε οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι. Επίσης κατά τόν άριστεράν πλευρίτιδα ύπάρχει φόβος να αναπτυχθή και περικαρδίτις, δηλ. υγρό γύρω από την καρδιά με φοβερές συνέπειες για τόν άρρωστο. "Επειτα η πλευρίτις είναι ακόμη σοβαρώτερα άρρώστεια όταν συνυπάρχη με περιτονίτιδα ή όταν είναι διπλή, δηλ. δεξιά και άριστερά, όποτε η διάρκεια της νόσου είναι μεγαλύτερα και άνάλογοι οι κίνδυνοι δια την ζωήν του άρρώστου. Γενικώς δέ η πλευρίτις, υγρά ή ξηρά, πρέπει να θεωρηται σοβαρά και επικίνδυνος άρρώστεια, εφόσον είναι μία μεγάλη φυματιώδης επεξεργασία στο υπεζώκος και μεγάλης διαρκείας. Ταύτα γράφονται δια τούς νέους ή δια τούς γονείς πού παίρνουν άψηφιστα την άρρώστεια, ίσως από άγνοια ή από άμέλεια και από άδιαφορία για την ζωήν των και όχι δια τούς

φοηταρήςδες ή δια τούς ένδιαφερομένους δια την ύγειαν των, διότι αυτοί γιατρεύονται άσφαλώς και ταχέως. Πρέπει να έννοήσουν οι πρώτοι, οι άνόητοι νέοι, ότι δια της άδιαφορίας των και του ώχαδερφισμού των δέν βλέπουν μόνον τόν έαυτόν των και την οικογένειαν των αλλά και την κοινωνίαν όλόκληρον, διότι δι' αὐτὼν κυρίως μεταδίδεται η νόσος σε άλλους. Αυτοί γίνονται αίτια να ξεκληρίζονται οικογένειες ολόκληρες, αυτοί φέρουν τις οικογένειές των σε οικονομικά γάλια. Τέτοια παραδείγματα νέων χωρίς μυαλό, πού με πλευρίτιδα ή με άρρωμένη φυματίωσι εξακολουθού την ίδια σπατάλη και άσφατη ζωή των, με αποτέλεσμα την οικονομικήν έξάντλησιν της οικογενείας των, την μετάδοσιν της νόσου των σε άλλα μέλη της οικογενείας των ή και σε ξένους ακόμη και τέλος το σύγυρο θάνατό τους, έχουμε άτυχώς πολλά. Για να γιατρευτή λοιπόν η πλευρίτις, ξηρά ή υγρά, βαρεία ή έλαφρά άδιάφορον, χρειάζονται δύο πράγματα, πρώτον να θέλη δ άρρωστος να γιατρευτή και δεύτερον να έχη δ γιατρός ένδιαφέρον μεγάλο και να κάνη τά άδύνατα δυνατό, ώστε να πείση τούς άδιαφορούντας γονείς ή άρρώστους να κάνουν δτι πρέπει για τη σωτηρία των. Τη θεραπεία της πλευρίτιδος θα διακρίσωμεν εις τρία κεφάλαια: πρώτον την υγιεινοδιαιτητικήν, δεύτερον την Ιατρικήν, δηλ. τάς άπαραίτητους Ιατρικάς έπεμβάσεις, και τρίτον την φαρμακευτικήν. Πρώτον δ άρρωστος θα κάνη κούρα συνεχή και μακρά. "Επί δύο τουλάχιστον χρόνια θα παύση να εργάζεται, έστω και αν η εργασία του είναι έλαφρά ή εάν είναι μαθητής, διότι δ μαθητής κουράζεται περισσότερο, τώσον διανοητικώς, όσο και σωματικώς. Με λίγα λόγια πρέπει δ άρ-

ρώστος για δύο χρόνια να γίνη τεμπέλης, να μη νοιάζεται για τίποτε άλλο, παρά μόνον πώς θα γίνη καλά. Εάν του είναι δυνατόν πρέπει να πάη σε βουνό ή τουλάχιστον σε μεσόγειον μέρος. Η θάλασσα για την πλευρίτιδα είναι καταστρεπτική. Το τονίζουμε τοῦτο για τούς νέους πού έχουν περάσει πλευρίτιδα προ όλίγου καιρού και το καλοκαίρι κάνουν μπάνια χωρίς να έρωτηθή δ γιατρός ή οι γονείς των. Το πρώτ θά σηκώνονται στις 10 και άφου κάνουν μία καλή έντριβή με οινόπνευμα σε όλο το σώμα και φάνε καλά το πρωινό τους, θα κάνουν ένα μικρό περίπατο έφ' όσον δ καιρός το έπιτρέπει. Το μεσημέρι, ύστερα από καλό φαγητό, θα κοιμηθούν ή θα ξαπλωθούν επί τρείς ώρες, χειμώνα ή καλοκαίρι, και το άπόγευμα θα κάνουν ένα μικρό περίπατο και θα γυρίσουν ένωρίς για να δευνησουν κάπως έλαφρότερα από το μεσημέρι και να κοιμηθούν ένωρίς. Τά θέατρα και οι διασκεδάσεις πρέπει να λησμονηθούν για πολύν καιρό. Εάν τά άνωτέρω θεωρούνται από μερικούς ότι είναι συμβουλές για Μαχαραγιάδες, άπαντούμε ότι ήμεις τούς άρρώστους μας τούς γιατρεύουμε σε Μαχαραγιάδες, τούς μέν πλουσίους στα σπίτια τους, τούς δέ πτωχούς στα νοσοκομεία, παιδικά έξοχά, αναρρωτήρια και τόσα άλλα ιδρύματα πού το Κράτος της 4ης Αυγούστου σε φιλόσοργη μανούλα έφρόντισε να κάνη για να γιατρευώται τά άπορα παιδιά του.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

— Μορπούλα! αϊ Μορπούλα, πού είσαι, κυρά μου; Ψίνα, ψίφίνα μου; Τί θα φάμε σήμερα;

Η γρηά Λασκαρού έκραζε τη γάτα της βραχνά, αν και δεν την έβλεπε στο σπίτι. Μόλις έφεγγε αδειο, παγωμένο ήτανε το σπίτι. Ισόγειο, όλο ένα χώρισμα, με τα φτωχικά του τα συγύρια άραδιαστά τριγύρω. Κ' η Λασκαρού διπλωμένη μέσ' στα παλαιοσκούτια της, πλάι στη σθηστή γωνιά, δέ σπάραζε. Τό ξέθωρό της πρόσωπο, με τη τριπλοτυλιγμένη μαντήλα στο κεφάλι, καθώς τάχε γεμμένο κατά τη γωνία, κ' έβλεπε με μάτια άκίνητα τη στάχτη τη σθημένη, φάνταζε παράξενα και τρόμαζε μέσ' τ' αυγινό μισόθαμνο.

Μά κάποτε σείστηκε η γρηά σιγά-σιγά. Σείστηκε κ' άνασηκώθηκε και γύρισε το πρόσωπο, με το στανιό, κ' είδε κατά την κλεισμένη πόρτα.

— Μορπούλα, κόρη μου καλή, πού είσαι; ρώτησε πάλι. Και πιάστηκε από της γωνιάς το γύρο κ' έβαλε άγκώνα, χέρια, γόνατα, και στάθηκε στα πόδια της. Και κίνησε ύστερα, σκυφτή κατά την πόρτα. Πήγε άνοιξε την πόρτα κ' έκραζε πάλι. Της γάτας τό νιαούρισμα, πούτανε γρηά κ' αυτή και μαδημένη, έφτασε μέσ' άπ' το περιβόλι και τά ξερόδεντρα του περιβολιού, τά λίγα που άπομένανε, για τη φωτιά κ' αυτά και της γρηάς τη ζέστα· κ' ήρθε ή γατούλα κλαίνοντας παραπονιάρικα και στάθηκε κοντά στα πόδια της κυράς της, στο μοναχικό σκαλί της πόρτας, τό λυωμένο από τά χρόνια.

— Μορπούλα, τί θα φάμε σήμερα, μωρή; Τί έφερες; Η γάτα άπάντησε με τό παράπονό της, κ' έσκυψε πιδ πολύ ή γρηά κ' είδε στην πέτρα άπάνου ένα ψάρι άποθιμένο. Τόχε φέρει ή γάτα ή Μορπούλα. Ήταν ένας κωθιός μεγάλος, και τόν πήρε ή Λασκαρού και μπήκε σπίτι, με τη γάτα μπρός κ' όλόρθη την ούρά της παίζοντας. Αυτό θα ήτανε της μέρας τό φαί και για τους δύο τους· ήτανε κ' ή Μορπούλα γέρική πολύ, δέ χρειαζότανε μεγάλα πράματα για τό φαί της· λίγα ψαροκόκκαλα της φτάνανε. Τό κυνήγι της τό καθημερινό ήτανε πάντα άπδνα ψάρι· ψάρι όμως πάντα πετρόψωρο. Κ' ή γρηά Λασκαρού τό περίμενε πιά ταχτικό, κ' άπ' αυτό κοεμούσε την έλπίδα της θροφής της, την καθημερινή.

Μορπούλα, τί θα φάμε σήμερα μωρή;

Βράδυ νωρίς, πριν πέση στο ξερόστρωμα και πριν κλείση την παληόπορτά της, συνήθιζε ή γρηά Λασκαρού, μ' όλη την άγάπη πούχε της Μορπούλας, κ' είχε την άνάγκη νά τη ζεσταίνον στον ύπνο ή συντροφιά της κιόλας, άνοιγε και την έβγαζε βέω· ήταν άπονο αυτό πούκανε, μά πάλι πώς θα ζούσανε; Την έσπρωχνε βέω μαλακά με τό πόδι τη Μορπούλα και της έλεγε:

— Σύρε, Μορπούλα, σύρ' έσύ,

καλή μου, ψίνα μου, κυρά μου, σύρε νά φέρης τίποτα... Δεν έχουμε αύριο νά φάμε, καφερούλα, και θα μείνης νηστική κ' έσύ μαζί μου...

Η γάτα άπόξω έμεινε και παρακαλούσε κάμποσο. Ύστερα ξεμάκρυνε σιγά-σιγά ή φωνή της και χανότανε μέσ' στα σκοτάδια, ή μέσ' στής θάλασσας τά μουγκρητά. Και την αυγή, νά το ένα ψάρι στο σκαλί άφημένο πάλι! Και δεν τώτρωνε ή Μορπούλα, δεν τό πείραζε καθόλου· ίσως έτρωνε άλλο, πριν τό φέρη τό κυνήγι της αυτό στο σπίτι. Μά πάλι μπορεί νά είτανε τό μόνο αυτό, και τώφερνε ίσα στην κυρά της, άγγιχτο.

Πώς γινόταν τέτοιο πράγμα τ' άπορούσε ή γειτονιά κ' ή χώρα, ή μισογκρεμισμένη. Μά ή γρηά Λασκαρού διόλου δεν τό ρωτούσε. Νόμιζαν οι άλλοι στην άρχή πώς ή γάτα ή Μορπούλα πήγαινε στην άγορά και τάκλεβε τά ψάρια. Μά ή 'Αμέρσα, ή πιδ κοντινή γειτόνισσα, μαλλωμένη με τη Λασκαρού από χρόνια, παραφύλαγε τη γάτα κ' έβλεπε πώς τάφερνε τά ψάρια άπ' τό γυαλό. Την άκολουθούσε ίσα με τά σκόπια βράχια, πλάι στο παλιό λιμάνι, πού καναν ένα πλήθος ήσυχα κορφάκια εκεί, κ' όλα άντάμα καναν ένα πεζονήσι άπότομο. Κ' εκεί την έχανε τη Μορπούλα. Στο τέλος την παράτησε, βέβαια πιά πώς ή γάτα τάβγαζε τά ψάρια από τη θάλασσα.

Τότε ή 'Αμέρσα έφερε γύρα τις γειτόνισσες και τά παράστησε όλα με τό νι και με τό σίμα, και με θάμασμα τρανό! Και τόμαθε όλη ή χώρα, τί και πώς ή γάτα ή Μορπούλα της γρηά Λασκαρούς πήγαινε και ψάρευε τη νύχτα στο γυαλό. Έπιανε μιά θεσί κοντά στο γυαλό, και στεκόταν άσειστη σάν πέτρα, άνάμεσα στις άλλες πέτρες τις άκίνητες εκεί, και περίμενε ώρες, άσειστη. Κ' ή πείνα βέβαια την ώδήγησε κειπέρα και της έδειξε τόν τρόπο αυτόν. Και καθώς ζυγώναν οι κωθιοί και τ' άλλα τά πετρόψωρα, και φέρνανε τη μούρη τους ως την κορφή, και γυρεύανε νά βρουνε τό πιδ παχύ χορτάρι εκεί πού τό νερό πάει άνάλαφρο και παιχνιδίζει με τις πέτρες, χράπ! τό νύχι της Μορπούλας τ' άρπαζε.

Η ίδια ή γρηά Λασκαρού θα μπορούσε νά τό πη και νά τό μαρτυρήσει, πώς τά ψάρια πού της έφερνε ή Μορπούλα δεν ήτανε κλειμμένα, τόσο φρέσκα, μισοζώντανα, καμμιά φορά και ζωντανά. Μά ή Λασκαρού δέ συλλογιώταν τίποτα κακό για τη Μορπούλα—ούτε και συλλογιώταν τίποτ' άλλο. Είχε άλλαλογήσει κιόλα λίγο. Ήμοιαζε λωλή, καθώς έβγαινε στο περιβόλι κ' έστηνε ψιλή κουβέντα με τη γάτα της. Γιατί όπως γύριζε στο περιβόλι, και μαχότανε νά κόψη κανένα ξεροκλάδι άπ' τά παληόδεντρα, χειμώνας πούταν τώρα, και νά σκίση κανένα σανίδι από σεντουκι σάπιο, άχρείαστο, ή νά βγάλη λαχανάκια από τόν κήπον τό λιγόσπαρτο, ή γάτα εκεί, κοντά της, ή Μορπούλα τη συντρόφευε και της άποκρινότανε με τό νιαούρισμα της σ' όσα εκείνη της λαλούσε λόγια άνόητα, λόγια λωλά. Ύστερα την άκολουθούσε στη γωνιά, ποú άναθε τη φωτίτσα κ' έβανε νά ψήση τό φαί, της Μορπούλας τό κυνήγι. Και τό μοιραζόνταν ύστερα οι δύο τους σά δυό φίλοι άγαπημένοι ποú ήτανε, χωρίς μαλλώματα, χωρίς ψωμάκι κιόλα, τό συχνότερο.

Χωρίς ψωμάκι, αλήθεια, τώρα τελευταία. Άφου ό άχαρος ό γέροντας της Λασκαρούς, έπαμε νά της στέλνη τό ταχτικό μινιάτικο στο ξερονήσι, γιατί τόν έφαγε κ' αύτόν ή θάλασσα στερνόν, ή Λασκαρού ήτανε πολύ περήφανη, και δέ ζητούσε, ούτε καταδεχότανε. Θα πέθαινε νηστική τό ξέραν όλοι, αλλά δέ θάβγαινε βέω τόν πόνο και την πείνα της νά πη.

Τόξερε αυτό κ' ή 'Αμέρσα πιδ καλά από κάθε άλλον. Ήταν ή πιδ κοντινή γειτόνισσα, αν και πλήθος άλλα σπίατα κατάρκιστα, ρημάδια πιά, χωρίζαν τό δικό της άπ' της Λασκαρούς τό σπίτι. Έτσι ήταν όλη ή χώρα άριά κατοικημένη, μ' όλα τά σπίατα τά πολλά και τ' άρχοντόσπιτα. Ήταν από χρόνια ή 'Αμέρσα μαλλωμένη με τη

Λασκαρού. Μίσση οικογενειακά, συμφέροντα παλιά... μά τώρα τί χρειαζόντανε τά μίσση, άφου σήσανε και τά συμφέροντα και πάνε... Πάλι, νά σηκωθή νά πάη στη Λασκαρού και νά φιλιώση, αυτό δεν τ' άποφάσιζε ή 'Αμέρσα. Την ήξερε καλά τη Λασκαρού, κ' ήξερε και τόν ίδιο τόν έαυτό της. Όμως ή σφοδρά της Λασκαρούς τη λύγιση, της γλύκανε τό περασμένο της ψωμάκι. Όμως και πάλι δεν ήθελε νά δείξη την άδυναμία της. Ήτανε ψυχή κλειστή ή 'Αμέρσα, όπως όλες οι νησιώτισσες κ' όλοι οι νησιώτες εκεί πέρα. Τί νά κάμη; Έπαιρνε άλλη μιά γειτόνισσα, μιά πονηρούλα από τό πάρα πέρα σπία, την Κατερινιώ, και πήγαιναν και παραφύλαγαν βέω από της Λασκαρούς τό περιβόλι. Τά Χριστούγεννα ήτανε κοντά· ξεροθόρι φυσούσε άγριο στις τελευταίες μέρες. Η χώρα έβλεπε βορεινά, και την έπιανε τό κύμα άσκημα. Η Μορπούλα έφτασε μιάν αυγή από τό γυαλό με χωρίς τίποτα στο στόμα, και νιαούριζε στην πόρτα της κυράς της.

— Κύτταξε, είπε ή 'Αμέρσα, σήμερα δεν ψάρεψε ή Μορπούλα... με τέτοιο άγριόκαιρο...

— Τί θα φάνε σήμερα οι δύο τους, οι κακόμοιροι... νάχουνε τάχα τίποτα; Είπε ή Κατερινιώ.

Καρτέρα μιά στιμή! Είπε ή 'Αμέρσα. Έφυγε, και γύρισε μ' ένα φελλί ψωμί σπιτίσιο.

— Ψίνα, Μορπούλα! Έκραζε σιγά ή 'Αμέρσα.

Πήγε ή Μορπούλα και στάθηκε στη ρίζα του τοίχου, κάτου από τις γυνάικες, και νιαούρισε γλυκά. Η δυό αύτές, άφου της ρίξαν ένα κομματάκι και την καλοπιάσαν, ύστερα της πέτασαν όλο τό φελλί. Τις κύτταξε καλά-καλά ή Μορπούλα, κύτταξε και τό ψωμί, τό μύρισε, τό πήρε με τά δόντια της και πήγε και τ' άπόθεσε με προσοχή στο σκαλί άπάνου, και νιαούρισε. Η δυό γυνάικες κρυφοκυτάναν άλλες. Άνοιξε ή πόρτα και πρόβαλε ή γρηά Λασκαρού.

— Πού είσαι, Μορπούλα, ψίνα... μπά, έδώ είσαι, καλή μου;... Σήμερα τίποτα δεν έφερες; Πού είναι τό κυνήγι σου; Ξέρω φυσούσε άπόψε... μά τώρα τί θα φας; Έμεινε δέ με μέλει, κακομοίρα, μά για σένα λέω... σύρε, φεύγα από κοντά μου, δεν θέλω νά σε βλέπω, παληόγατα, θα θά μείνης νηστική... Μά, τ' είν' αυτό; Ψωμί έφερες, ψίφίνα μου; Έκαμες καλλίτερα... είχαμε τρεις μέρες ν' άγγίζουμε ψωμί στο στόμα... Έτσι, νά φέρνης, ψίνα μου, καμμιά φορά λίγο ψωμάκι, όχι μονάχα ψάρια... και χωρίς άλάτι κιόλα, τά βαρέθηκα... Καμμιά φορά και λίγο τυράκι... όχι, ακόμα είναι σαρακοστή... Έλα, πάμε μέσα τώρα, Μόρφω μου, καλή νοικοκυρά μου...

Ούτε και ρώτησε ποú τόβρε το ψωμί ή Μορπούλα. Την άλλη μέρα πήγε ή Κατερινιώ κ' άφησε άλλο ένα κομματί ψωμί στην πόρτα της γρηάς. Άφησε και λίγο τυρί.

— Μή, της είπε ή 'Αμέρσα, θα μάς καταλάβη, κ' ύστερα θα τά πετάξη όλα, άνα νοιώση πώς τά βάνουμε...

Η 'Αμέρσα φύλαγε τη θεσί της εκεί συχνά, πίσω από τόν τοίχο. Μιά μέρα πέρασε ή Μορπούλα κρατώντας ένα ολάκερο χταπόδι ζωντανό. Την έσκιαζε τη γάτα, και την έκαμε νά τ' άφήση από τό στόμα της. Έκοψε τό μισό, τό χτύπησε, τ' άλάτισε και τό ξανάδωσε της γάτας πάλι. Τάλεγε αυτά στην Κατερινιώ, κ' άπορούσε ή ίδια.

— Άκούς παράξενο; Έλεγε. Πώς μόρεσε και τόπιασε; Ποú τόβρε;

— Θα τό πέτυχε στη ρήχη, είπε ή Κατερινιώ, και τό θαλάμι του θάτανε ψηλά... Ύστερα πώς νά την

Η 'Αμέρσα φύλαγε πίσω άπ' τόν τοίχο

1002

Η ΓΗ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

Ο πλανήτης μας λοιπόν φλέγεται! Εύτυχώς ή είδησις μάς ήλθε τώρα τόν χειμώνα, άλλως θα έκινδυνεύαμε νά καούμε μόνον εις τό άκουσμά της. Έννοείται ότι δεν πρόκειται περί πραγματικής πυρκαϊάς, αλλά περί θερμότητος την όποιαν δεν αισθανόμεθα, αν και ύπάρχει εις την πραγματικότητα.

Είναι άπολύτως εξακριβωμένον ότι ο πλανήτης μας δεν ψύχεται, όπως διατείνονται μερικά κοσμογονικά θεωρία, αλλά θερμαίνεται διαρκώς περισσότερον. Δεν πρόκειται λοιπόν ποτέ ν' άποθάνωμεν από υπερβολικόν ψυχός, αλλά μάλλον από θερμότητος.

Αστρονομικά, μετεωρολογικά και γεωλογικά παρατηρήσεις ποú έγιναν τελευταίως, διεπίστωσαν κατά τρόπον άναμφισήτητον ότι ή θερμοκρασία του πλανήτη μας αύξάνει άνεπαίσθητως αλλά σταθερώς. Η περίεργος αυτή διαπίστωση έφερεν εις πολλούς την σκέψιν νά εκμεταλλευθούν την θερμότητα αυτήν ως μέσον θερμάνσεως και παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Είναι όμως εύκολον να πραγματοποιηθή ένα τόσον γιγαντιαίον σχέδιον;

Κάτω από τόν φλοιό του πλανήτη μας εύρίσκεται μιά άνεξανήλτη πηγή θερμότητος. Μετά τόν φλοιόν αυτόν, τό πάχος του όποιου ποικίλλει άναλόγως του μέρους, και όπου ή θερμοκρασία είναι σχεδόν σταθερά, ή θερμότης αύξάνει συνεχώς, έφ' όσον κατερχόμεθα προς τό κέντρον της Γης. Ύπελογισθη ότι εις βάθος πέντε χιλιάδων μέτρων ύπάρχει σταθερά θερμοκρασία 180 βαθμών. Εις τόνπον ώστε άν τόνποθετηθή εκεί κάτω ένας λέβης, δύναται νά παραχθή άρκετός άτμός δια νά θέσ η εις κίνησιν μίαν μεγάλην άτμομηχανήν.

Ενας Άμερικανός μηχανικός έσχέδιασε την κατασκευήν ενός εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος εις βάθος 5000 μέτρων από την επιφάνειαν της

τσάκωσιν τη Μορπούλα; Οι πλοκαίοι του δεν κολλούνε στο μαλί της. Άκούς, αλήθεια κ'εί!

— Άπιστο πράμα!

— Ναι, καυμένη μά πώς θα τό φάη; Έχει και φωτιά; — Καλά λές! Είπε ή 'Αμέρσα. Στάσου νά δής... αύριο τί θα κάμω...

Την άλλη μέρα, άπόγιομα, φυλάγει πάλι οι δυό γυνάικες ως ποú είδαν τη γρηά νά βγαίνη και νά γυρίξη στο περιβόλι με τη γάτα της, και νά μιλή.

— Σήμερα τό κατάλαβες, Μορπούλα μου, πώς δεν έχω πιά έύλα, μήτε σπίατα, και ποú τόβρε ψημένο τό χταπόδι, αϊ; Πονηρή... καλή μου, ψίνα μου, νοικοκυρά μου έσύ, όλα τά φροντίζεις... Ξέρεις πώς είναι και σαρακοστή· μεθούριο έχουμε Χριστούγεννα, κυρά μου... Πάμε μέσα τώρα, θα ποú πείνασες λιγάκι, πάμε... κρύο κάνει. Έχουμε λίγο χταπόδι... και ψωμί... και τό τυρί θα τό φυλάξουμε για τη γιορτή μεθούριο... πάμε!

Δακρύσαν οι γυνάικες, και τραδήχηκαν ήσυχα. Την παραμονή λησιμονήσανε τη Λασκαρού, δοσμένες στις δουλειές και τις έτοιμασίες του σπιτιού τους. Τό πρωί όμως τη θυμήθηκε ή 'Αμέρσα. Μπήκε σάν κλέφτρα, πρώτη φορά ύστερ' από χρόνια, στο περιβόλι και πήγε κ' άφησε στην πόρτα της ένα κομματί ψωμί, και τόλμησε, κ' ένα κοψίδι ψητό κρέας. Μά όλημέρα, Χριστούγεννα, ή Μορπούλα άνησυχη θρηνούσε άπόξω από τό σπίτι. Τ' άπομεινάρια του φαγιού ήταν εκεί, σημάδι πώς τάχε φάει ή γάτα. Τότε άνησύχησε ή 'Αμέρσα. Κάλεσε την Κατερινιώ κ' άλλες γειτόνισσες, κ' άποφασίσαν νά χτυπήσουνε στής Λασκαρούς την πόρτα. Όμως κανένας δεν τούς άποκριθηκε.

Γιάννης Βλαχογιάννης

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΟΙ ΔΥΟ ΞΑΔΕΡΦΑΔΕΣ

Ήτανε σε μία πολιτεία δυο αδερφάδες: η μία πλούσια κι' η άλλη φτωχιά. Η φτωχούλα, αν και φτωχούλα που ήτανε, είχε μια κόρη που δεν πονότανε στην όμορφιά' η πλούσια πάλι, με όλα της τα πλούτη, είχε μια κόρη άσχημη, μια καρακάξα, που δεν είχε ταίρι. Γι' αυτό κι' η πλούσια ζηλοφθονούσε την αδερφή της τη φτωχιά.

— Να πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς, τοῦ λέγει ὁ βασιλιάς.

Μία μέρα λέει ἡ πλούσια τῆς φτωχιάς ἀδερφῆς της νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή. Πάει λοιπὸν ἡ φτωχιά καὶ ζυμώνει τῆς ἀδερφῆς της ψωμί ἐφτάζυμο· ἐνῶ ἡ πλούσια τῆς δίνει τὰ πτύουρα γιὰ νὰ κἀνῃ ἀπ' αὐτὰ ψωμί.

Κι' ἀφοῦ κινήσανε νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή, ἐκεῖ πού πηγαίνουν, βγαίνουν μπροστὰ τοὺς τρεῖς μοῖρες, πού δὲ γνωρίζοντουσαν ἂν ἦσαν μοῖρες, καὶ λένε τῆς πλούσιας: «Δὲ μᾶς δίνεις λιγάκι ψωμί ἀπ' τὸ ψωμί πούχεις κι' εἶναι τόσο ὁμορφο;»

— Νὰ σὰς δώσω ἀπ' τὸ ψωμί μου, τοὺς λέει, γιὰ τὴ μούρη σας τόχω!

Κι' αὐτὲς ἔπειτα λένε τῆς φτωχιάς:

— Δὲ μᾶς δίνεις τοῦ λόγου σου, κυρά, λίγο ψωμί;

— Μετὰ χαρᾶς, τοὺς ἀποκρίνεται αὐτὴ καὶ κόβει ἀπὸ τὸ πτυοῦρένιο ψωμί της καὶ τοὺς δίνει τὸ μισό.

Λένε πάλι οἱ μοῖρες τῆς πλούσιας: — Δὲ μᾶς δίνεις τὸ κανάτι σου νὰ πιούμε λίγο νερό;

— Μωρὲ μοῦτρα νὰ σὰς δώσω ἀπ' τὸ κανάτι μου νὰ πιῇτε!

Ζητᾶνε καὶ τῆς φτωχιάς.

— Μπα, ἀκούς λέει, νερὸ εἶναι, δὲν εἶναι διαμάντι· καὶ τραβάει τὸ κουροῦτι της καὶ τοὺς τὸ δίνει νὰ πιοῦνε. Ἀφοῦ φύγαν, λένε λοιπὸν: Σταθίτε νὰ δώσουμε στὴν κάθε μιά χαρίσματα.

Λένε λοιπὸν: Ἡ κόρη τῆς φτωχιάς νὰ γελᾷ καὶ νὰ γιομίζει ὁ τόπος τριαντάφυλλα, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν διαμαντόπετρες, νὰ πλένῃ τὰ

ποδαράκια της καὶ νὰ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια. Ἡ κόρη τῆς πλούσιας νὰ γελᾷ καὶ νὰ πέφτουν καθαλίνες, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν γουρουνόφειρες, νὰ πλένῃ τὰ πόδια της καὶ νὰ βρωμάει ἕως τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου.

Γυρίσανε οἱ ἀδερφὲς στὸ σπίτι. Γελοῦσε ἡ κόρη τῆς φτωχιάς καὶ γιόμιζε τὸ σπίτι τριαντάφυλλα, ἐχτενίζονταν καὶ κυλοῦσαν χάμω διαμαντόπετρες, ἔπλενε τὰ πόδια της κι' ἐγθαιναν τρία χρυσὰ ψαράκια. Τὸν ἀδερφό της, ἕνα μικρὸ πού εἶχε, τὸν ἔστειλε κάθε μέρα καὶ πουλοῦσε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες, ψαράκια· καὶ γίνηκαν πλούσιοι.

Ῥώτερ' ἀπὸ κάμποσες μέρες πῆγε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ φώναζε: Πάρτε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες καὶ χρυσὰ ψαράκια.

Τὸν ἀκούει ὁ βασιλιάς καὶ τὸν φωνάζει ἐπάνω. Τοῦ τ' ἀγοράζει καὶ τοῦ γεμίζει τὸ πανεράκι του ὅλο φλουριά.

Ἀφοῦ πῆγανε κάθε μέρα στὸ παλάτι, τὸν ρωτᾷ μιά μέρα ὁ βασιλιάς:

— Ποῦ βρίσκεις ἐσὺ τὰ τριαντάφυλλα, τὶς διαμαντόπετρες καὶ τὰ ψαράκια;

Κι' ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: Τὰ τριαντάφυλλα ἔχω μιά τριανταφυλιά πού τὰ κάνει, τὶς διαμαντόπετρες τὶς ἔχει ἡ μάνα μου ἀπ' τὸν παλιὸ καιρὸ καὶ τὰ τρία χρυσὰ ψαράκια ἔχω μιά στέρνα πού τὰ πιάνω.

Καὶ γυρίζει στὸ σπίτι καὶ τὸ λέει τῆς μάνας του.

Τοῦ λέει τότε ἡ μάνα του: Γιατί νὰ μὴν πῆς γιὰ τὴν ἀδερφή σου;

Πάει λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα καὶ λέει τοῦ βασιλιά: Ἐγὼ μιά ἀδερφή πού γελᾷ καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένῃ τὰ πόδια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια.

— Νὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς, τοῦ λέει ὁ βασιλιάς.

Πάει τὸ λοιπὸν, παίρνει τὴν ἀδερφή του, τὴν βάζει πάνω σ' ἕνα γαϊδουράκι καὶ κινήσανε νὰ πᾶνε στὸ βασιλεῖο.

Στὸ δρόμο πού πηγαίνουν, περάσανε ἀπ' τὸ σπίτι τῆς ἐξαδέρης της· ἡ ἐξαδέρη της τὴν εἶδε ἀπὸ τὸ παραθύρι, καὶ τῆς λέει: Φεύγεις καὶ δὲν ἔρῃσαι νὰ μᾶς ἀποχαιρέτησ;

— Μπα, λέει ἡ καμμένη, θάρρῶ νὰ σὰς ἀποχαιρέτησω· κι' ἀνέθηκε νὰ τοὺς ἀποχαιρέτησ. Σὰν ἀνέθηκε λοιπὸν νὰ τοὺς ἀποχαιρέτησ, ἡ ἐξαδέρη της τῆς μῆγει στὸ κεφάλι μιά φαρμακερὴ καρφίτσα καὶ γίνηκε περιστέρα κι' ἐφύγε.

Κι' ἡ πλούσια ἐξαδέρη της τότε ἀνάγκασε τὸν ἐξαδερφό της νὰ τὴν πᾶν αὐτὴν στὸ βασιλεῖο. Πῆγανε τοῦ λοιπὸν κι' αὐτὸν τὸν βάλανε μᾶγαν στὸ μαγερεῖο, γιὰτὶ ἡ ἐξαδέρη του εἶπε πὼς δὲν τὸν ἔχει τίποτε.

Ἀφοῦ πέρασε κάμποσος καιρὸς, πάει μιά μέρα στὸ παραθύρι ἕνα περιστέρι καὶ τοῦ λέγει: Κικί κικί κικί,

θυμήσου ἀδερφοῦλή μου, θυμήσου· καὶ γιόμιζε τὸ μαγερεῖο τριαντάφυλλα, ξυνότανε μὲ τὸ νυχάκι του καὶ πέφτανε διαμαντόπετρες, ἔβαζε τὸ ποδαράκι του στὸ νερὸ καὶ βγαίνουνε τρία χρυσὰ ψαράκια. Ὡς πού νὰ μαζέψῃ αὐτὸς αὐτὰ, καίγεται τὸ φαί. Μιά, δυό, τρεῖς: Ὁ βασιλιάς τὸν μάλανε γιὰτὶ ἔκαιγε τὸ φαί.

— Βασιλεῖ μου, τοῦ λέει, τοῦτο τοῦτο συμβαίνει: Ἐρχεται κάθε μέρα ἕνα περιστέρι καὶ μοῦ φωνάζει «κικί κικί, κικί, θυμήσου ἀδερφοῦλή μου» καὶ γιόμιζε τὸ μαγερεῖο τριαντάφυλλα, ξύνει μὲ τὸ νυχάκι του τὸ κεφάλι του καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, βάνει στὸ νερὸ τὸ ποδαράκι του καὶ βγαίνουνε τρία χρυσὰ ψαράκια.

Διατάζει λοιπὸν ὁ βασιλιάς νὰ στήσουν ξώθεργες καὶ νὰ τὸ πιάνουν. Στήνουν ξώθεργες καὶ τὸ πιάνουν. Καὶ τοῦ φτιάχνουν κι' ἕνα χρυσὸ κλουβὶ καὶ τὸ βάζουν μέσ' στὴ μέση τῆς σάλας τοῦ παλατιοῦ. Κι' ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου βασιλιάδες γιὰ νὰ ἴδουν αὐτὸ τὸ σπάνιο πουλί.

Ἡ βασιλισσα ἄφρισε σὰν εἶδε τὸ περιστέρι, καὶ πέφτει στὸ κρεββάτι τάχα πὼς εἶναι ἀρρωστή.

— Τί ἔχεις; τῆς λέει ὁ βασιλιάς ὁ κακομοῖρης.

— Θὰ πεθάνω ἂν δὲν σκοτώσῃς τὸ περιστέρι.

— Βρὲ γυναῖκα μου, ἔλα στὸ νοῦ σου, τί σοῦ ἔκανε ἕνα τέτοιο πρᾶμα;

— Θὰ πεθάνω, θὰ πεθάνω, ἐκεῖνη ἀπαντοῦσε.

Ὁ κακομοῖρης ὁ βασιλιάς, γιὰ νὰ

Χτυπάει καὶ πετιέται μιά κόρη πεντάμορφη.

λείψῃ ἀπὸ τὴ γκρίνια της, τῶσφαι· καὶ δώσανε τὸ κοκκαλάκι του στὸ μᾶγαν τὸν ἀδερφό της νὰ πᾶν στὴ θάλασσα νὰ τὰ πετάξῃ. Στὴ σκάλα τοῦ παλατιοῦ, πού κατέβαινε, τοῦ πέφτει ἕνα κοκκαλάκι καὶ γίνηκε μιά λευκὰ θεώρατη, κι' ἀπὸ κάτω, μαγα-

ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΑΝΔΡΕΙΚΕΛΑ

Ῥαρχοῦν ἱστορικοί, οἱ ὁποῖοι λένε ὅτι πρῶτοι ἡθοποιοὶ στάθηκαν τὰ ἀνδρῆκελα, καὶ ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς ἀπὸ αὐτὰ ἔμαθε τὴν θεατρικὴ τέχνη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ δρᾶσις τοῦ ἀψυχου ἡθοποιοῦ εἶναι ἀπὸ

Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος

τεχνικῆς ἀπόψεως πὺ ἐλευθέρῃ καὶ δίνει πὺ τέλεια ἀποτελέσματα στὴν πραγματοποίησι μῆς παραστάσεως. Πραγματοποιεῖ δηλαδὴ τὰ δρᾶματα τῆς φαντασίας μᾶς πὺ ἄμεσα.

Ἐξ ἄλλου, τὸ θέατρο τῶν ἀνδρῆκελων κατορθώνει μὲ τὰ πὺ πενήρα μῆσα νὰ ἀποδώσῃ τὴν πὺ πλούσια διακοσμητικὴ ἐν γένει ἐμφάνισι.

Οἱ Ἀρχαῖοι εἶχανε καὶ αὐτοὶ τὰ ἀνδρῆκελά τους, ὅπως τὸ μαθαίνουμε ἀπὸ τὶς περιγραφῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Ὀρατίου, τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου.

Τὴν ἀρχαία ἐποχὴ, καθὼς καὶ

σήμερα, στὶς χώρες τῆς Ἀπὸ καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὅπου ἀκόμα ζοῦνε οἱ ἀρχαῖες παραδόσεις, τὰ ἀνδρῆκελα περιβάλλονται μὲ ἱερὸ σεβασμὸ, γιὰτὶ μὲ αὐτὰ παριστάνουν τοὺς θεοὺς σκευτικὸς τοὺς θρύλους. Τέτοιες θάτανε περίπου οἱ μουσικῆς παραστάσεις τῶν σκιῶν στὴν ἀρχαία Ἑλεούσια.

Καὶ κάτὶ ἀνάλογο ἔχει νὰ δεῖξῃ καὶ ὁ δὸς μᾶς Καραγκιόζης, γιὰ τὸν ὁποῖον ἔγραφε ἄλλοτε ἡ «Ἠεολογία», πού ἔχει ἴσα ἴσα τὴν καταγωγὴν του ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ μετεδόθηκε στὸν τόπο μᾶς ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἀφοῦ ἐξελληνίστηκε, μᾶς παριστᾷ μετὰ ἄλλων καὶ διάφορα ἡρωικά ἐπεισόδια τῆς ἐθνικῆς μᾶς ἱστορίας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες τραγωδοὶ ἐμπνεύστηκαν ἀπὸ τὰ ἀνδρῆκελα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπικρατοῦσας τῶν Μακεδόνων, ὅταν ἡ ἄττικὴ τραγωδία ἀρχίζε νὰ ἐπεφέτῃ, βρέθηκε στὴν Ἀθήνα κάποιος θεατρίνος ὀνομαζόμενος Φώτιος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πῆρε τὴν ἀδεία ἀπὸ τοὺς Ἀρχόντες, ἔδωκε παραστάσεις ἀνδρῆκελων στὸ θέατρο τοῦ Διονύσου στὸ ἴδιον δηλαδὴ θέατρο ὅπου ἄλλοτε παίχτηκαν οἱ μεγάλες τραγωδίαις τοῦ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους.

Ὁ Ἀριστοφάνης, μαθαίνουμε ἐπίσης, παρακολουθοῦσε τακτικά καὶ μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τὶς παραστάσεις τοῦ ἀψυχου ἐκεῖνου θιάσου καὶ ἀπὸ αὐτοῦ μάστιχα ἔμαθε πολλὰ καὶ ἐμπνεύσανε συχνὰ γιὰ νὰ γράφῃ τὶς κωμωδίαις του. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ οἱ γνωστότεροι δραματουργοὶ τῆς Εὐρώπης, ὅπως ὁ Μολιέρους, ὁ Σαίξπηρ καὶ ἄλλοι. Παρακολουθοῦσαν τακτικά τὶς κωμῆς νὰ παίξουν.

Σ' ὅλη τὴν Μεσαιωνικὴ περίοδο τὰ ἀνδρῆκελα ἔχουν μεγάλη θέσι μῆσα στὶς ἱερὲς παραστάσεις, καθὼς καὶ στὰ φεουδαρχικά κέντρα, καὶ ἦσαν διαφόρων

εἰδῶν ἀπὸ ἀπόψεως μηχανισμοῦ ὅσον καὶ ὀλικῶν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμῶς κατασκευάζοντο ἀπὸ ἔξυλο ἢ κόκκαλο ἢ καὶ μὲ πηλόν, καὶ ἐκινούντο διὰ συρμάτων, εἴτε ἀπὸ ψηλὰ εἴτε ἀπὸ τὰ πλάγια.

Ὅσο γιὰ τὸ σύστημα τῶν σκιῶν, αὐτὸ ἔχει τὴν καταγωγὴν του ἀπὸ τὴν Ἀπὸ Ἀνατολῆς, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ σήμερα.

Ὁ πρωταγωνιστὴς εἶναι πάντα ὁ ἔξυπνος καὶ καλὸκαρδὸς τύπος μὲ τὴν κωμικὴ του ὄψι καὶ συμβολίζει τὸν ἀπλοϊκὸ λαό, καὶ μοιάζει ἐπίσης καὶ μὲ πονηρὸ Ὀδυσσεά.

Ῥαρχεῖ στὰ θέατρα κάθε λαοὺ καὶ ἔχει διαφορετικὰ ὀνόματα.

Στὴν Ἰταλία τὸν τύπο αὐτὸν λένε μὲ διαφορετικὸ ὄνομα. Στὴν Σικελία τὸν λένε «πουπάτσο», στὴν Ἰσπανία «δὸν Κιχότη», στὴ Γαλλία «γκινιόλ» κλπ.

Τὸ θέατρο τῶν ἀνδρῆκελων ἀρχισε νὰ ἀριστοκρατοποιεῖται στὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὸν 17ο αἰῶνα καὶ πέρα. Ἀπὸ τότε πού διαφημίστηκαν οἱ πρῶτοι Γάλλοι παῖκτες, μετὰ τῶν ὁποίων οἱ περίφημοι Μπεόσσε, πατέρας καὶ γιός, καὶ ὁ περιόητος Νικολέτ. Τόσο πολὺ ἄρεσαν οἱ παραστάσεις αὐτῆς, ὥστε διάφοροι ὀνομαστοὶ κωμωδιογράφοι ἔγραψαν ἔργα εἰδικὰ γιὰ τοὺς ξύλινους ἡθοποιοὺς.

Τὸν 18ο καὶ 19ο αἰῶνα στὴ Γαλλία οἱ διάφοροι θιάσοι ἐξύλινων θεατρίνων ἐφθασαν σὲ τέτοια τελειότητα, πού ἦσαν σὲ θέσι νὰ παίξουν πραγματικά μελοδράματα.

Τὸ Πι Τεάτρ ντε Μαργιονέτ στὸ Παρίσι λ. χ. ἔπαιξε ἔργα τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Σαίξπηρ, τοῦ Μολιέρους καὶ ἄλλων. Τὸ παιδικὸ θέατρο, γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Γκινιόλ, στὴ Γαλλία ἔχει πολυάριθμα θεατράκια πού συχνάζονται πάντοτε καὶ ἀπὸ μορφωμένο κόσμο καὶ στὴν Ἰταλία ὁ

παρχεῖ τὸ περίφημο θεατράκι «Ντὲ Πικολι», πού ἔφτασε σὲ τέτοια μηχανικὴ τελειότητα πού οἱ ἐξύλινοι ἡθοποιοὶ ναιὶ καὶ εἶναι ἀνθρωποὶ μὲ σάρκα καὶ ὀστά. Σήμερα πᾶ τὰ ἀνδρῆκελα τελειοποιήθηκαν καὶ μιμοῦνται τοὺς ζωντανούς ἡθοποιοὺς, ὅπως ἀπαράλλαχτα ὁ πρωτόγονος ἡθοποιὸς μιμήθηκε τὸ ἀνδρῆκελον.

Ἰδοὺ πὼς ἀναποδογυρίζονται τὰ πράματα στὸν κόσμο αὐτό. Ῥαρχουν χώρες, ὅπως λ. χ. ἡ Τσεχοσλοβακία, πού ἔχουν χιλιάδες παιδικὰ θέατρα, καὶ ἄλλες ὅπου τὸ θέατρο τῶν ἀνδρῆκελων δίνεται ἀπὸ τὸ Κράτος ὡς μέσον παιδαγωγικόν.

Σήμερα οἱ παῖκτες τῶν ἀνδρῆκελων ἀποτελοῦν ἴδιον Σωματεῖον, καὶ μελετᾶται ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἵδρυσις στὸ Παρίσι ἐνὸς Μουσείου ἀνδρῆκελων.

Ἰταλικά τελειοποιημένα ἀνδρῆκελα τοῦ Θεατροῦ «Del Piccoli».

Τὸ Μουσεῖον αὐτὸ θὰ συγκεντρώσῃ τὶς διάφορες συλλογὲς ἀνδρῆκελων πού ὑπάρχουν στὸ Παρίσι καθὼς καὶ εἰς ἄλλους τόπους.

I. K.

ζιά, καφενέδες, σπάνιο πρᾶμα. Ἡ βασιλισσα καὶ πάλαι ἀρχισε νὰ λή: Νὰ τὴν κόψουμε, νὰ τὴν κόψουμε, γιὰτὶ θὰ πεθάνω.

Ὁ βασιλιάς ὁ κακομοῖρης τῆς ἀπαντοῦσε: Βρὲ γυναῖκα μου, γιὰτὶ θέλεις νὰ κόψουμε μιά τέτοια σπάνια λευκά;

Τί τὰ θέλετε, τὸν κατάφερε καὶ τὴν ἔκοψε· καὶ δώσανε τὰ ἐξύλα τοῦ μᾶγαν τοῦ ἀδερφοῦ της νὰ τὰ πᾶν νὰ τὰ πετάξῃ στὴ θάλασσα.

Ὁ βασιλιάς ἔλεγε στὴ βασιλισσα: Καμμένη γυναῖκα, τόσον καιρὸ εἶμαστε παντρεμένοι καὶ καμμιὰ φορὰ ὡς τώρα δὲν σ' εἶδα καὶ σένα νὰ γελᾷς.

Μὰ ἐκεῖνη φυλαγότανε νὰ κάμῃ τέτοιο πρᾶμα, γιὰτὶ ἤξερε πὼς θὰ πέφτανε ἀπ' τὸ στόμα της καθαλίνες.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέρα πού κόψανε τὴν λευκά, κάνανε τραπέζι μεγάλο στὸ παλάτι κι' ὁ βασιλιάς ἔφερε ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου ἀνθρώπους ἀστείους νὰ κάνουν χορατὰ, μᾶς καὶ γελᾷσι λιγάκι ἡ βασιλισσα, πού ἦτανε ὅλο στριμμένη, ἐνῶ ὁ ἀδερφός της ἔλεγε ὅτι γελᾷσε καὶ πέφτανε τριαντάφυλλα. Μὲ τὰ πολλὰ τοῦ λοιπὸν γέλασε ἡ βασιλισσα γέλασε πού γιόμισε τὸ τραπέζι καθαλίνες.

Ὁ βασιλιάς ὁ καμμένος πέφτει στὸ κρεββάτι ἀρρωστος σὰν εἶδε τὴν γυναῖκα νὰ βγάξῃ ἀπ' τὸ στόμα της καθαλίνες· κι' ἤθελε νὰ βρῇ τὸ μᾶγαν νὰ τὸν σκοτώσῃ.

Ὁ μᾶγαν πῆγανε τὰ ἐξύλα στὴ θάλασσα νὰ τὰ ρίξῃ. Στὸ δρόμο τὸν βρίσκει ἕνας γέρος: Δὲ μοῦ δίνεις, παιδί μου, τοῦ λέει, ἕνα ἐξύλο καὶ μῆνα νὰ βάλῃ στὴ φωτιά μου νὰ ζεσταθῶ, πού εἶμαι γέρος;

— Δὲ μπορῶ, γέροντά μου, τοῦ ἀποκρίθηκε, γιὰτὶ μοῦ εἶπαν ἀπ' τὸ παλάτι νὰ τὰ πᾶν νὰ τὰ ρίξω στὴ θάλασσα.

Ἀπὸ ὅδ' ὅν ἔχει, ἀπὸ κεῖ τὸν ἔχει, τὸν κατάφερε ὁ γέρος νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα ἐξύλο. Πάει ὁ γέρος στὸ σπίτι του καὶ πιάνει νὰ τὸ σκίψῃ. Μὲ τὴν πρῶτὴ τσεκουριά πού κατέβασε, ἀκούει μιά φωνή:

Βάρεῖ πάνω, βάρεῖ κάτω καὶ στὴ μέση μὴ βαρεῖς. Τ' εἶναι κόρη καὶ πονεῖ καὶ πονεῖ στὴν κεφαλὴ.

Πάλι ξαναχτυπάει καὶ πάλι ἀκούει:

Βάρεῖ πάνω, βάρεῖ κάτω καὶ στὴ μέση μὴ βαρεῖς. Τ' εἶναι κόρη καὶ πονεῖ καὶ πονεῖ στὴν κεφαλὴ.

Μωρ' ἐγὼ, λέει, θὰ κτυπήσω. Κτυπάει καὶ πετιέται μιά κόρη σὰν τὸ κροῦ νερό.

«Μὴ μὲ σκοτώσῃς, τοῦ λέει, κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω πλούσιο»· γελᾷ καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ ποδαράκια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια. Τὰ παίρνει ὁ γέρος καὶ τὰ πᾶει νὰ τὰ πουλήσῃ στὸ παλάτι. Τὸν βλέπει ὁ βασιλιάς καὶ τὸν ρωτᾷ πού τὰ βρῆκε.

— Ἐγὼ, λέει, μιά κόρη πού ἔτσι κι' ἔτσι: γελᾷ καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ ποδαράκια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια.

— Νὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴν φέρῃς, τοῦ λέει.

Πάει λοιπὸν, στολίζεται ἐκεῖνη καὶ πᾶνε στὸ βασιλεῖο.

Σὰν φτάσανε στὸ παλάτι ἡ κόρη λέει στὸ βασιλεῖο: Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνη, πού σοῦ ἔφεργε ὁ ἀδερφός μου τὰ τριαντάφυλλα, τὶς διαμαντόπετρες καὶ τὰ χρυσὰ ψαράκια, κι' ἡ ἐξαδέρη μου μοῦ ἔμπηξε μιά φαρμακερὴ καρφίτσα κι' ἔγινε περιστέρα, κι' ἔπειτα μὲ σφάξατε κι' ἐγὼ εἶμαι λευκά.

Κι' ὁ βασιλιάς σὰν ἀκούσε αὐτὰ τὴν πῆρε γυναῖκα του κι' ἀπὸ τότε ζῆσανε καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα.

Ο ΚΗΦΙΣ

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Θά τὸ ἔχετε μάθει βέβαια πὼς σὲ λίγες μέρες θὰ γίνη ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Σὲ κάθε συνοικία, πάνω σὲ ἐύλινες ἐξέδρες, θὰ γίνουν ἐκθέσεις τῶν ἀνθέων πού καλλιεργοῦνται στὰ σπίτια καὶ θὰ βραβευθοῦν τὰ καλλίτερα. Θὰ βραβευθοῦν ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ καλὰ ἀνθοστολισμένα... γαϊδουράκια τῶν πλανοδίων ἀνθοπωλῶν.

Λοιπόν, θὰ λάβω κι' ἐγὼ μέρος στὴν ἑκθεσι κι' ἄς μὴ με πειράξη κανεὶς πὼς τάχα θὰ συναγωνισθῶ τὰ ἀνθοστολισμένα γαϊδουράκια! Ἐγὼ θὰ λάβω σοβαρὰ μέρος στὴν ἑκθεσι, γιατί εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνας μικρὸς ἀνθοκόμος. Πάνω στὴν ταρατσα μας εἶναι τὸ ἀνθοκομεῖο μου: Πέντε ὠραίες γλάστρες μὲ ζουμπούλια, φρέζιες καὶ ἄλλα λουλούδια. Καὶ τὰ περιποιοῦμαι ὁ ἴδιος τακτικά.

Τώρα θὰ φυτέψω καὶ βασιλικό, τὸ πιὸ ἀγαπημένο μου λουλούδι, μὲ τὸ ὠραῖο πράσινο χρώμα καὶ τὴ δυνατότη μυρουδιά.

Αὐτὲς λοιπὸν τὶς γλάστρες μου θὰ τὶς συγυρίσω τώρα πιὸ πολὺ καὶ θὰ τὶς πᾶω στὴν ἑκθεσι. Καὶ θὰ περνῶ νὰ τὶς καμαρώνω καὶ νὰ τὶς χαίρουμαι. Κι' ἀλήθεια, τί χαρὰ καὶ τί εὐχαρίστησι δίνουν τὰ λουλούδια μὲ τὴν ὠμορφιά τους καὶ τὸ ἄρωμά τους!

Φαντασθῆτε τὴν περὶφάνεια πού θά'χω ἂν πάρω βραβεῖο! Μὰ κι' ἂν δὲν πάρω, θὰ ἔχω πάντ' ἀπὸ τὴ μεγάλη χαρὰ πὼς θὰ παρουσιάσω κι' ἐγὼ τὰ λουλούδια μου καὶ θὰ στολίσω κι' ἐγὼ μ' αὐτὰ τὴν ἐξέδρα τῆς συνοικίας μου.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Ἡ Μαίμου καὶ τὸ Δελφίνι

Σ' ἕνα καράβι εἶχαν μιά μαίμου. Κάποια μέρα, πού ἦταν μεγάλη τρικυμία, τὸ καράβι δὲν μπόρεσε ν' ἀνέξῃ στὴ μανία τῶν κυμάτων καὶ βούλιαξε, λίγα μίλλια ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς.

Πνίγηκε ὅλο τὸ πλήρωμα: ὁ καπετάνιος, οἱ ναῦτες καὶ οἱ μοῦτσοι, δη-

λαδὴ τὰ ναυτόπαιδα. Μονάχα ἡ μαίμου κατάφερε νὰ κρατηθῇ πολλὴ ὥρα στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ γιὰ καλὴ τὴν τύχη νὰ συναντηθῇ μ' ἕνα δελφίνι.

— Σὲ παρακαλῶ, πάρε με στὴ ράχι σου καὶ βγάλε με στὴ στεριά, τοῦ εἶπε ἡ μαίμου.

Καὶ τὸ δελφίνι, πού πέρασε τὴ μαίμου γιὰ ἄνθρωπο, δέχτηκε νὰ πάρῃ

τὸ ναυαγὸ στὴ ράχι του καὶ νὰ τὸν βγάλῃ στὴν ξηρά.

Καθὼς κολυμποῦσε τὸ δελφίνι τραβώντας γιὰ τὸν Πειραιᾶ, ρώτησε τὴ μαίμου:

— Καὶ δὲ μοῦ λές, κύριε, Ἀθηναῖος εἶσαι;

— Βέβαια κι' εἶμαι Ἀθηναῖος... παλιὸς Ἀθηναῖος μάλιστα... Ἡ φιλία μου εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ γνωστὲς φιλίες τῆς Ἀθήνας... Κι' οἱ συγγενεῖς μου ὅλοι εἶναι ἕνας κι' ἕνας...

— Τὸν Πειραιᾶ τὸν γνωρίζεις; ρώτησε πάλι τὸ δελφίνι.

— Ἄν τὸν γνωρίζω, λέει... Καλὲ αὐτὸς εἶναι πρῶτός μου ξάδερφος... Κι' ὄχι μόνο αὐτό, μὰ εἵμαστε καὶ πολὺ ἀγαπημένοι... Βγάλαμε μαζὶ τὸ Γυμνάσιο κι' ὕστερα τὸ Πανεπιστήμιο... Κάθε μέρα σχεδὸν ὁ ξάδερφός μου ὁ Πειραιᾶς ἔρχεται σπῆτι μας καὶ παίζουμε σκάκι, ἀπάντησε ἡ μαίμου.

Τὸ δελφίνι κατάλαβε τότε πὼς βασιλεὺς τῆς ράχι του κάποιον πολὺ μεγάλο ψεῦτη καὶ πῆρε μιά βαθειὰ βουτιά ἀφίνοντας τὴ μαίμου στὴν τύχη της. Ἡ μαίμου βάλθηκε πάλι νὰ κολυμπᾷ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ σωθῇ, ἀδικὰ ὅμως, ἐπειδὴ ἕνα μεγάλο κύμα τὴν ἐπνίξε.

Καθὼς πνιγόταν ἡ μαίμου θυμήθηκε μιά... μαίμουδίσια παροιμία, πού ταιριάζει τόσο καλὰ καὶ στοὺς ἀνθρώπους:

Ποτέ σου μὴ πῆς ψέματα
γιατί θὰ μετανοήσης,
γιατί ἄργα ἢ γρήγορα
πολλὰ θὰ τὸ πληρώσης.

Νιόνιος Τοτός & Σία

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.
Ἡ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ...

(Συνέχεια)

Ὁ Νιόνιος, ἀφοῦ συνεννοήθηκε μὲ τὰ παιδιὰ, χῶρισε ἀπ' τὸν Τοτό καὶ γύρισε σάν... δαρμένο σκυλάκι στὸ σπίτι του...

— Μπα, μοῦ γύρισες μορφογυιέ μου; τοῦ εἶπε κοροϊδευτικά μὲ τὸν εἶδε ἡ μητέρα του, ἡ κυρὰ Φρόσω... Ἐλα νὰ σοῦ βάλω νὰ φᾶς κι' ὅν σοῦ ξαναρέσῃ πλύνε ξανὰ τὰ δόντια τῆς γάτας μὲ τὸ βουρτσάκι μου!

Μιλὰ ὁ Νιόνιος... Τὸν πειράζανε βέβαια τὰ λόγια τῆς μητέρας του καὶ τὸν ἔτσουζαν ἀκόμη οἱ παντοφλίες, ἀλλὰ ὅσο σκεφτότανε τὴν... ἐκδίκιόν του χαμογέλοσε... κάτω ἀπ' τὰ μουστάκια του!

Κάθησε λοιπὸν ἤσυχα στὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ τρώῃ τὰ μακαρόνια πού τοῦ ἔβαλε μπροστά του ἡ μητέρα του...

— Σοῦ ἄνοιξε βλέπω τὴν ὄρεξι ἡ... παντόφλα, λεβέντη μου, τὸν κοροῖδευε ἡ μητέρα του...

Δὲν εἶχε ὅμως τελειώσει ἀκόμη τὰ λόγια τῆς ὁπότε... τζίνιν καὶ τὸ μεσαῖο τζάμι τῆς κουζίνας ἔσπασε κι' ἔπεσε κομμάτια.

— Χριστὸς καὶ Παναγία! ἔκανε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

Ἐνα δεύτερο ὅμως τζάμι ἔσπασε κι' ἕνα μικρὸ πετραδάκι χοροπήδησε στὰ χαλκώματα τοῦ τζακιού.

— ὦ... ὦ, εἶπε τότε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου καὶ βγήκε φωνάζοντας σάν τρελλὴ στὸ δρόμο γιὰ νὰ δῇ τί γινόταν...

— Πῶ... πῶ... πέτρες βρέχει ὁ Θεός;

Ὁ τρελλο-Νιόνιος εἶχε ἀφήσει στὸ μεταξὺ τὰ μακαρόνια του καὶ διασκέδαζε...

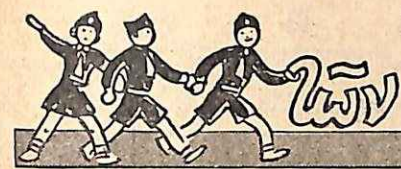
Ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος καὶ φώναζε σιγὰ-σιγὰ...

— Οὐὶ λελέ... οὐὶ λελέ, σ' ἄρесе, κυρὰ μαμά;

Τί θὰ πῇ τώρα; οὐὶ λελέ, μόνο ὁ Νιόνιος τὸ ξέρει, παιδιὰ μου, καὶ τὸ λέει ὅταν εἶναι... κατενθουσιασμένος!

— Σ' ἄρесе κυρὰ μαμά; ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Νιόνιος καὶ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

Ὡστόσο στὸ δρόμο ἡ γειτονιά ἡ-

τῶν σκαπανέων

ΤΟ ΑΛΕΤΡΙ

Ζευγαρωμένα ταιριαστά
τὰ βόδια στὸ ζυγὸ
μέσ' στὰ βαθιά τὰ μάτια τους
τὴ συλλογὴ τους κρύβουν,
καὶ στὸ χωράφι τ' ἄσπαρτο
σέρνουν μὲ βῆμα ἄργό,
σέρνουν τ' ἄλετρι πίσω τους
καὶ κάπου κάπου σκύβουν.

★

Κι' ὀργώνει, ὀργώνει ὀλημερίς
τ' ἄλετρι τὸ βαρὺ
καὶ πᾶει ἔμπρὸς καὶ πᾶει ἔμπρὸς
καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γιὰ νάλθῃ ὁ σπόρος ὕστερα
νὰ πέσῃ καὶ νὰ βρῇ
βαθιά σκαμμένο κι' ἀπαλὸ
τὸ χῶμα, πού μᾶς τρέφει.

★

Καὶ θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ βγῇ
τὸ φυτό τὸ χλωρὸ
καὶ πράσινο τὸ στάχυ του
τὸν ἥλιο θ' ἀντικρύσῃ,
καὶ θὰ μεσώσῃ, θὰ ψηθῇ
καὶ θὰ πᾶῃ στὸ μυλωνᾶ
κι' ἄλευρι θὰ γυρίσῃ.

★

Εὐλογημένο τρεῖς φορές
τ' ἄλετρι τὸ βαρὺ,
εὐλογημένα τρεῖς φορές
τὰ βόδια, ὁ ζευγολάτης
κι' εὐλογημένη τρεῖς φορές
ἡ γῆ, πού καρπερῇ
μὲ δίχως βαρυγκόμησι
μᾶς δίνει τὰ καλὰ τῆς.

Ι. Πολέμης

ταν ἀνάστατη, γιατί καὶ δυο-τρία
τζάμια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Τοτοῦ, πού
ἦταν στὴν ἴδια σειρά μὲ τοῦ Νιόνιου,
ἔσπασαν καὶ πέσανε σὲ κομμάτια...

Στὸ δρόμο εἶχε βγῇ καὶ ἡ μητέρα
τοῦ Τοτοῦ ἡ κυρὰ Λένη.

— Παναγία μου Δέσποινα, τί μοῦ
κάνανε τὰ παληόπαιδα... ἄχ ὁ Νιόνιος
θάναι!

— Καλὲ ποῖος Νιόνιος; Τὸ παιδί

Χριστὸς καὶ Παναγία! ἔκανε
ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

ἔξυπνα & κουτὰ

— Βλέπω πὼς ἡ Ἰφιγένεια ἔχει τὸ
μικρότερο μῆλο...

Τὴν ἄφησε, Λουλοῦ, νὰ διαλέξῃ μόνη
της, ὅπως σοῦ εἶπα;

— Ναι, μαμά, τὴν ἄφησα. Τῆς εἶπα
νὰ πάρῃ ἡ τὸ μικρότερο ἢ τίποτα. Κι'
ἐκείνη προτίμησε τὸ μικρότερο!...

— Μαργιέττα, γιατί παιδί μου φο-
ρεῖς τὴν κάλτσα σου ἀνάποδα;

— Γιατί ἀπὸ τὴν καλή, μαμά, ἔχει
μιά τρύπα!...

— Σοφία, τί πράγματα εἶναι αὐτὰ
πού κάνεις; Γιατί γλύφεις τὴν τοῦρτα;

— Δὲν πειράζει, μαμά... Εἶναι κα-
θαρή ἡ γλῶσσα μου... Δὲν ἀκουσες
πού τὸ εἶπε ὁ γιατρός τὸ πρωῒ;

(Ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Σκαπανέως
ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ)

Ὁ χαριτωμένος Σκαπανέως
Ἡλίας Κοτσίκος.

μου ἑμένα τρώει καλέ... ὁ Τοτός
σου θάναι, ἀπάντησε κι' ἡ κυρὰ
Φρόσω.

— Μὰ κι' ἑμένα ὁ Τοτός μου τρώει.
Πραγματικά δὲ καὶ ὁ Τοτός ἔτρω-
γε καί... γελοῦσε μαζὶ ὅπως καὶ ὁ
Νιόνιος!

Ποῖος λοιπὸν πετοῦσε τὶς πέτρες
καὶ σποῦσε τὰ τζάμια; Μυστήριο!

Σὲ λίγο ὅμως βγήκαν στὸ δρόμο
καὶ τὰ δυο παιδιὰ κι' ἔκαναν τό...
κορόϊδο!

Οἱ γειτόνισσες εἶχαν φοβηθῇ κι' ἔ-
κλειναν τὰ ξώφυλλα τῶν παραθυ-
ριῶν γιὰ νὰ μὴ σπάσουν καὶ τὰ δικά
τους τζάμια.

Δὲν ἦταν ὅμως ἀνάγκη! Τὰ πε-
τραδάκια ἔπεφταν... ζυγισμένα μό-
νο γιὰ τὰ τζάμια τοῦ Νιόνιου καὶ
τοῦ Τοτοῦ.

— Βρὲ ποῖος ρίχνει τὶς πέτρες;
Ποῖος τὶς ρίχνει;

Οἱ νοικοκυρὲς εἶχαν σαστίσει...
Ὅπου νὰ καὶ περνοῦσε ἕνας πολι-
σιμάνος...

— Κύριε πολισιμάν... κύριε πόλι-
σιμαν, φάναζε ἡ κυρὰ Φρόσω.

Οἱ δυο συνένοχοι, ὁ Νιόνιος κι' ὁ
Τοτός, ἄρχισαν νὰ... στενοχωροῦν-
ται.

Ὁ πολισιμάνος ὅμως πλησίασε κι'
ὀλόκληρη ἡ γειτονιά τοῦ ἔκανε τὰ
παράπονά της... Τὸ καὶ τό, κύριε
πόλισιμαν!

Ὁ πόλισιμαν ἔρριξε μιά ματιά στὸ
δρόμο καὶ δὲν εἶδε κανένα παιδί,
ἐκτὸς ἀπ' τὸ Νιόνιο καὶ τὸν Τοτό,
ἐνῷ ἔξερε ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς εἶχε
πάντα τὰ περισσότερα παιδιὰ...

«Βρὲ τὰ διαβολάκια» σκέφθηκε κι'
ἔπειτα γύρισε στὸ Νιόνιο καὶ τὸν
Τοτό:

— Ἐλάτε ἐδῶ ἐσύ κι' ἐσύ... τοὺς
διέταξε.

Ὁ Νιόνιος κι' ὁ Τοτός μούδιασαν.

— Δὲν εἵμαστε μεῖς, κύρ ἀστυνό-
με, ἔλεγε ὁ Νιόνιος.

— Ποῖος ρίχνει τὶς πέτρες; ρώτη-
σε ἄγρια ὁ πόλισιμαν.

— ... Τὰ... τὰ ἄλλα παιδιὰ, εἶπεν
ὁ Τοτός.

— Ἐλάτε λοιπὸν ἐδῶ μαζὶ μου.

Ἐπιάσε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ χέρι,
καὶ ἔστριψε μαζὶ τους τὸ πρῶτο
στενό.

— Ἄν δὲν μοῦ πῆτε ποῖοι ρίχνουν
τὶς πέτρες, θὰ πᾶω ἐσᾶς φυλακή,
τοὺς εἶπε σὲ μιά στιγμή.

Ἀλλὰ ἁφνικά, ποῖος ξέρει γιατί,
ὁ πολισιμάνος σκουνοῦφλησε καὶ
παράπληξε...

Μὲ τὸ παραπάτημα ἄφησε τὰ παι-
διὰ κι' αὐτὰ χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ
τόβαλαν στὰ πόδια...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΪΝΕΙΣ

Η ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

	Α	Β	Γ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Σε κάθε παραλληλόγραμμο του σχεδίου θα τοποθετηθεί μία συλλαβή. Η άσκηση είναι η εξής: Στα τρία παραλληλόγραμμα του 1 οριζοντίως θα τοποθετηθούν δύο λέξεις από δύο συλλαβές ή κάθε μία. Το μυστικό της άσκησης είναι ότι η δεύτερη συλλαβή της πρώτης λέξεως είναι συγχρόνως η πρώτη συλλαβή της δεύτερης λέξεως. Θέλετε ένα παράδειγμα; Γίδα - δάσος (γι - δα - σος).

Η σημασία των λέξεων είναι εξής:

1) Α-Β Πρόβες. Β-Γ Λίμνη της Αφρικής.

2) Α-Β Βουνό μεγάλου ελληνικού νησιού. Β-Γ Ίερα κατά την αρχαιότητα νήσος του Αιγαίου.

3) Α-Β Έκεί προσευχόμεθα (όνομ.). Β-Γ Μυρωδιά.

4) Α-Β Χρονική μονάδα. Β-Γ Κουρέλι.

5) Α-Β Την έχει κάθε εμπόρευμα και κάθε είδος, την έχουν επίσης και οι έντιμοι άνθρωποι... Β-Γ Νήσος των Κυκλάδων.

6) Α-Β Μεταφορικώς, το περιβάλλον των Βασιλέων. Β-Γ Έλληνική νήσος και πολικό του στόλου μας.

7) Α-Β Το ναυτικότερο νησί στους χρόνους της Έπανάστασης του 21. Β-Γ Τέρας των παραμυθιών.

8) Α-Β Πρωτεύουσα ευρωπαϊκού κράτους. Β-Γ Φρούτα.

9) Α-Β Βλέπει (άρχ.). Β-Γ Σταλαγματιά (...αίματος).

10) Α-Β Γλυκά φρούτα. Β-Γ Δεν είναι κακός. Καθέτως, τα πρώτα γράμματα των συλλαβών Α αποτελούν τέρας της ελληνικής μυθολογίας.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Συλλαβόγριφος

Μέλος του σώματός σου
Με τ' άρθρο του ένωνεις
κι' αρχαίο συγγραφέα
Έλληνα φανερώνεις.

Α. ΣΤΟΥΡΓΙΩΤΗΣ

Άκροστιχίς

Τα αρχικά των κάτωθι λέξεων σχηματίζουν μεγάλη πόλιν της ΝΑ. Εύρωπης.

1) Νήσος περίφημος για το κρασί, τις ντομάτες και το ήφαιστειό της. 2) Πορθμός της Ελλάδος. 3) Ακρωτήριο της Αττικής. 4) Κόλπος της Ελλάδος. 5) Ποταμός της Στερεάς. 6) Έπαρχία της Στερεάς. 7) Όρος της Θεσσαλίας. 8) Νήσος του Αιγαίου. 9) Η πατρίς του Όδυσσέως. 10) Πόλις της Πελοποννήσου. 11) Νησιωτική πόλις.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μαγική εικών

— Αιμίλιε, Μαρίκα, Λουκά, Νίκο, έλάτε να φάμε!
— Τι;
— Μά σας είπα!

Ι. ΜΑΡΚ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Οριζοντίως: 1 Λίμνη της Αφρικής, 2 Δέντρο (δρυς), 3 Βρώμη, 4 Χωμενικό, 5 Σύν. Κράτος, 6 Βρώμη, 7 Χωμενικό, 8 Σύν. Κράτος, 9 Σύν. Κράτος.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

δενδρο— Κ.Τ., 6 Πρόβες, 7 Πέταλο, 8 Σύν. Κράτος, 9 Σύν. Κράτος.

Καθέτως: 1 Υπόθεσις του Όμηρου, 2 Η άφορη του Τραικού πολέμου, 3 Υπόθεσις του Όμηρου, 4 Πάθος, 5 Πάθος, 6 Πάθος, 7 Πάθος, 8 Πάθος, 9 Πάθος.

Ε. ΓΕΡΟΝΤΕΛΗΣ

Πήληξ ενδυμεία

ΠΕΝΤΕΙ

— Σε ποιο μέρος της Ελλάδος υπάρχουν πολλά Έλη;
— Στην Πεντέλη!

ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ

Στο μάθημα της γυμναστικής ο καθηγητής:
— Πέτρο, σημείωσε μου τους άπόντες.
Κι' ο Πέτρος:
— Όσοι είναι άπόντες να σηκώσουν τα χέρια τους για να τους δω!

ΑΠΑΙΤΗΣΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΙΧΕΙ

Στο εστιατόριο:
— Γκαρσόν, τι κουρέλια είναι ταυτα μέσα στη σούπα μου;
— Μά τι, μεταξωτά μαντήλια θέλατε να είναι;

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ...

— Πόσα σάς όφειλω γιατρέ που με κάμπετε καλά από την κουφάλα μου;
— Διακόσιες δραχμές.
— Πώς; τριακόσιες;
— Ναι, τετρακόσιες!

ΠΟΛΥΣ ΘΟΡΥΒΟΣ...

Ο Κουφιοκεφαλής μπαίνει σ' ένα κατάστημα νεοτερισμών.
— Θά ήθελα, λέγει στον υπάλληλο, ύψασμα κόκκινο.
— Τι είδους ύψασμα και τι τιμής;
— Μου είναι αδιάφορο. Μόνο το χρώμα μ' ενδιαφέρει.

Σε λίγο ο υπάλληλος εσώριασε στον πάγκο τόπια φανέλλες, άτλαζιού, μεταξωτού, τούχας, σατέν, βελούδου, ύψασματα κάθε είδους και ποιότητας.
Στό τέλος ο Κουφιοκεφαλής διαλέγει ένα τόπι λαμπρού κόκκινου χρώματος που μόνο βασιλιάδες το φορούν...
— Πόσο κοστίζει αυτό;
— Τετρακόσιες τον πήχυ.
— Σύντομα, Κόμμε μου δυο εκατοστά. Τό θέλω για να ψαρέψω βατράχους.

ΕΞΥΠΝΑΔΑ

Ο Τοπός έληγει στη Λιλικα τι είναι ύγρον ή ρευστόν. Και της λέγει:
— Νά, ρευστό είναι ό,τι τρέχει.
Κι' η Λιλικα:
— Όστε κι' έμεις, όταν τρέχουμε, είμαστε ρευστοί!

Διασκεδάσεις

Λάθη

Ανάμεσα στις φράσεις που θα διαβάσετε παρακάτω υπάρχουν μερικές λέξεις λανθασμένες. Μπορείτε να βρείτε τις λανθασμένες λέξεις και να τις διορθώσετε ώστε να γίνουν οι φράσεις σωστές;

1) Από το άνοιχτο παράθυρο έμπαινε δροσερός κέρας...

2) Περιπατώ εις το δάσος όταν ο Νίκος δεν είναι έξω...

3) Το ύπτιοις ο πατάρις είναι γάλος νοικοκύρης...

4) Τρελλάθηκε, γιατί μου φαίνεται ότι του έστριψαν πολλές γίδες...

5) Δόξα σοι ο νέος, είμαι γάλα, το αυτό επιθυμώ και για σάς...

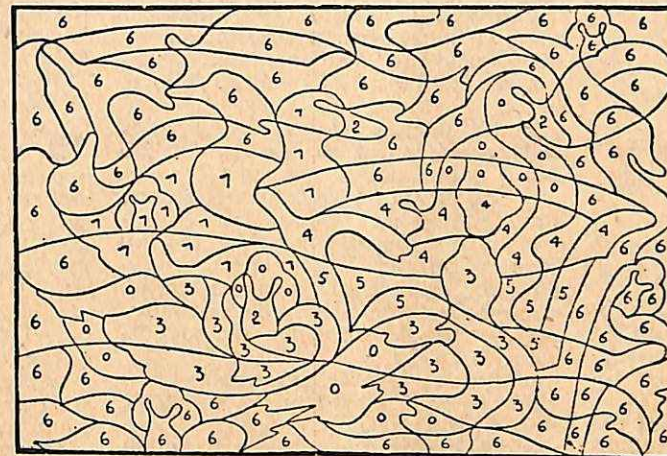
6) Όστε έσύ έκειρες τον Κωστάκη έπειδη φώναζε; Μπράβο σου...

7) Και δεν γνωρίζεις πόσο κάνουν δοϋ και δοϋ; Κρίμα σε σένα...

8) Αρχισα λοιπόν να τρέχω, από τον φόβο μου, αλλά εκείνος, χωρίς να κουνηθώ, μου έδωσε μια γροθιά...

9) Και τώρα νου θα γυρεύης τον άδελφό σου; Έδω χαλάει ο κόσμος...

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Τοποθετήσατε ένα διαφανές χαρτί επάνω στην εικόνα.

Έτσι θα βλέπετε τις γραμμές και τους αριθμούς και θα σχηματίζετε την πολύχρωμη εικόνα επάνω στο διαφανές χαρτί, χωρίς τις γραμμές, που είναι περιττές, και τα νούμερα. Τα αντικείμενα θα σχηματίζονται από τα περιγράμματα τους και γι' αυτό πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια, ώστε ο χρωματισμός να σταματά, κάθε τόσο, στα όρια που πρέπει.

Τα μέρη της εικόνας θα χρωματισθούν ως εξής:

Όπου υπάρχει 1 με μαύρο.
Όπου υπάρχει 2 με κίτρινο.
Όπου υπάρχει 3 με γκριζό.
Όπου υπάρχει 4 με μπλε άνοιχτό.
Όπου υπάρχει 5 με μπλε σκούρο.
Όπου υπάρχει 6 με πράσινο.
Θ' αφήσετε λευκά τα μέρη που σημειώνονται με 0.

Μεταγραμματισμός

Είναι θεά μεγάλη, αλλάζεις το κεφάλι και βλέπεις ένα νησί σε θάλασσα ελληνική.

Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Έλλιποσύμφων

αε - ο - αο - αι - ιο - ο - ιαο

Μεταξύ των ανωτέρω φωνήεντων να τοποθετηθούν τα κατάλληλα σύμφωνα, ώστε να σχηματισθεί μία λαϊκή παροιμία.

Π. Ι. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ

Λεξιγρίφος

Η Σύρος και η Πάτμος μία συλλαβή δανείζουν κι' άλλη ώραία νήσο εύθους μάς σχηματίζουν.

Δ. Ι. ΑΝΔΡΙΝΟΣ

Τετράγωνον

**** Είδος καπέλλου.
**** Όχι γυνή.
**** Θηκάρι.
**** Αρχ. θεός.
Και καθέτως τα ίδια.

Ι. ΒΕΛΙΣΣΑΡΑΤΟΣ

Κρυπτογραφικόν

123456784 = Σχολείον.
6826537 = Έλλ. προϊόν.
86786 = Άγιος.
123486 = Γδυτός.
6745 = Ίερόν όρος.
4586 = Ίερός χώρος.
5354 = Έπιών η μα πόνου.
326 = Μικρόν ζών.
784 = Άνθος.
345 = Αρχ. νόμισμα.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 20ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρολέξον: Οριζοντίως: 1 Ίωσηφ - άδρος, 2 βιολί, 3 Θηλυκαί, 4 Ώρα - όση - ντό, 5 Βόλος - Σέδες, 6 πάς - αϊς, 7 πάσαν - Άρκας, 8 ρίς - εις - όσα, 9 άπότης, 10 άλος, 11 σάνη - ΣΟΦΙΑ, Καθέτως: 1 ακάω - Πράος, 2 ροπαί, 3 θαλάσσα, 4 Ήθη - όσα - πάν, 5 φίλος - Νέλλη, 6 οός - ΙΟΣ, 7 αλκής - άσός, 8 βία - έαρ - ήσο, 9 Ίνδικός, 10 Τεξάς, 11 Σάος - σαύρα.

Γνωρίζετε: Υπάρχει, 2 τα αντιτορπιτικά "Υδρας", 3 πέτακοι, 4 Ψάρα και "Ν. Κουντουριώτης", 5 στη μάχη, 6 της Κορίνθου, 7 στη θάσα.

Πήληξ ενδυμεία

ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ

Στο σχολείο:
— Πόσους μήνες, Τάκη, έχει έ- κάστη Ώρα του έτους;
— Μήνες;... Όχι δά! Μόνον έξηντα λεπτά!

ΜΙΚΡΥΝΕΙ

Ο μικρός Θέμος Εύπησε τη νύκτα και είδε ότι κοιμώταν στο πλάτος του κρεβατιού. Κατατρομαγμένος έβαλε τις φωνές:
— Τρέξτε και μικρύνε το κρεβάτι μου!

ΟΙ 12 ΜΑΘΗΤΑΙ

Ο δάσκαλος: Πόσους μαθητάς είχαν ο Ίησους Χριστός;
Ο μαθητής: ...
Ο δάσκαλος: Τι; δεν τό ξέρεις; Όσοι άδρες έχει το άρωλόγι.
Ο μαθητής (στρεφόμενος προς το ρολόι): Δέκα και τέταρτο!

ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΕΝΔΙΕΦΕΡΕ

Στο σχολείο:
— Κλίνε μου, Κώστα, το "τρώς".
Κι' ο Κώστας άρχίζει:
— Τρώω, τρώς, τρώει...

ΤΗΝ ΚΑΘΗΣΥΧΑΣΕ

Η μητέρα: "Α, κακόπαιδο! Πάλι έφαγες το ήγλο με τη φλούδα!
Ο μικρός: Μη φοβάσαι, μητέρα. Τό έγλειφα πρώτα και καθαρίστηκε!

ΤΑ ΧΡΥΣΟΨΑΡΑ

Η μητέρα: "Εθάλεις, Πόπη, φρέσκο νερό στα χρυσόψαρα;
Η Πόπη: Όχι, μητέρα. Δεν ήπιαν ακόμη εκείνο που τους έβαλα χθές.

ΚΑΙ ΓΑΛΑ...

Ο γαλατάς πηγαίνει σ' ένα σπίτι το καθημερινό γάλα.
— Μ' αυτό είναι νερό μονάχο! φωνάζει κατάπληκτη ή υπηρέτρια.
Κι' ο γαλατάς κτυπώντας το μέτωπό του:
— Μπα! Έξασα να βάλω και γάλα!

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΓΥΑΛΙ

Σκέψις ενός άνοιχτού μπροστά στο θερμόμετρο του τοίχου:
— Τι θαύμα! Ένα τόσο δα γυαλάκι και νάχη τη δύναμη ν' αλλάξη τον καιρό!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

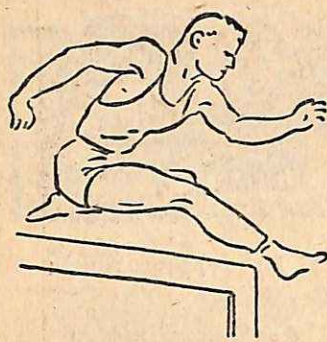
Οριζοντίως: 1 Περίφημο είναι τα Αιγυπτιακά, 2 Παράλια - Χρονική μονάδα (πληθ.), 3 Αρχ. πόλις της Σικελίας, 4 Νότα -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

Συμπερασματικόν— Προσ. άντανομία, 5 Αρχικά όργανάσεως - λοιπόν (άρχ.), 6 ΜΗ - χήνος - νότα Βυζαντινή, 7 Αναστάσιος (δημ.), 8 Τό τέλος της προσευχής - Στένος συγγενής, 9 Κατάγονται εκ της Άσίας (δηλ.).

Καθέτως: 1 Χώρα της Άσίας παρά τον Εύξεινον, 2 ΚΚ - άνθος - Προτάσσεται του όρκου (δημ.), 3 Άλογο (δημ.) - άρθρον, 4 Κλωστή - Πανδοχείον, 5 άρχ. θεός, 6 Νυν (δημ.) - μυαλό (αίτ.), 7 Μέρος του σίτου - Συτροφία, 8 ΑΑ - Σημετον αριθμητικής πράξεως - άρθρον, 9 Μήν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Αθλητικοί Όμιλοι συνηντήθησαν δια τόν τελικόν άγώνα πρωταθλήματος ποδοσφαίρου της Ύποδιοικήσεως Αθηνών αϊ ομάδες τών 21 και 23 Ύποτομέων.

Μετά πείσμονα δσον και τεχνικόν άγωνα νικήτρια άνεδείχθη ή ομάδα του 21ου Ύποτομέως με τέρματα 2-1.

— Έξ άλλου ή όμάς πετοσφαίρας του Ύποτομέως Ήρακλείου (Άττικής) συνηντήθη με την ομάδα του 1ου Ύποτομέως της Ύποδιοικήσεως Βορρά προς πρόδονήν, προκειμένου να κηρυχθούν έντός όλίγου άγώνες πρωταθλήματος άθλοπαίδιων της περιφέρειας Αθηνών.

— Επίσης ή ομάδα πετοσφαίρας του Ύποτομέως Χαλανδρίου συνηντήθη με την ομάδα του Ύποτομέως Ήρακλείου. Νικήτρια άνεδείχθη ή πρώτη με 16-11 και 16-4.

ΑΣΤΑΚΟΣ.— Τήν προπαραλθοῦσαν Κυριακήν ή πρώτης Λόχος Άστακού μεταβās εις Μαγαιράν συνηντήθη μετά της έκει ποδοσφαιρικής ομάδος Ε.Ο.Ν. Ό άγών διεήχθη με παραδειγματικήν τάξιν.

Η ομάδα του Άστακού κατώρθωσε να έπιβλήθη της αντίπαλου της δια 3 τερμάτων έναντι ενός.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.— Τήν παρελθοῦσαν Κυριακήν έλαβε χόραν φιλικός άγών βόλεϋ-μπόλ μεταξύ του 2ου και του 3ου Λόχου του Ι Τάγματος της Φάλαγγος Άργοστολίου.

Τήν ιδίαν ήμέραν ένένετο επίσης ποδοσφαιρική συνάντησις.

ΚΑΡΥΣΤΟΣ.— Πρό ήμερών έτελέσθησαν εις Κάρυστον Εϋβοίας υπό της 355ης Φάλαγγος Σταύρου Ρήγα άγώνες άνωμάλου δρόμου 4.000 και 2.500 μέτρων.

Τά τεχνικά άποτελέσματα έχουν ως έξής:

Άγών 4.000 μ. 1) Φραγκούλης Κων.

νείας, της γλωσσικής αισθητικής, γεμάτη μουσικήν και άπληχούς τών ευγενεστέρων αίσθημάτων. Είς αποδείξειν ίδου το δωδεκάστιχον αυτό, πού τόν ένέπνευσε το έργον του Χάουπμαν «Πρίν άπ' το ήλιοάσιλμα».

ΜΑΤΙΑΣ ΚΛΑΟΥΖΕΝ

“Αν οι θλίψεις άσπρίζουν τά μαλλιά, γιατί ή χαρά τ'άλλοτινός τους χρώμα να μη τούς δίνη πάλι; Βασιλίσσά μ' έκανε χθές το εύγενικό της στόμα.

Στέκομαι στόν καθρέφτη το πρωί, μά πάλι σās θωρώ μαλλιά άσημένια! ώστόσο χτές μου χτένιζε ή ζωή τήν κεφαλήν με τά χρυσά της χτένια.

Μ' άν οι θλίψεις άσπρίζουν τά μαλλιά, τούτη ή χαρά με τό παλιό τους χρώμα θα τά χρυσώση πάλι! Βασιλίσσά μ' έκανε χτές το εύγενικό της στόμα.

“Ισως θάπρεπε να παραθέσω και αυτό άκόμη το δωδεκάστιχον, πού με παρατηρητικότητα αναλύει ή κ. Ιακωβίδη.

Αυτό πού με προστάζει ν' άγαπώ δεν είναι μέσα στά όρια αυτού του κόσμου ούτε γιατί γνωρίζει, ούτε σκοπώ, ούτ' άλλο πού το φτάνει ο λογισμός μου.

Κι' ούτε ποτέ με λόγια θα στί το πώ, άφοϋ ούτε γώ μπορώ να καταλάβω αυτό πού με προστάζει ν' άγαπώ έρχεται κείθε άπ' τ' ούρανού το μιλάδο.

15' 55". 2) Λάζος Νικ. 15' 59". 3) Λοΐζος Έλεϋθ. 16' 2". 4) Μητόσης Δημήτριος 16' 8".

Άγών 2.500 μ. 1) Ζαρμπούντης 11'. 2) Ρήγας Μιχ. 11' 2". 3) Τρανώρης 11' 6". 4) Στέφς Στυλ. 11' 9".

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης).— Τήν προπαραλθοῦσαν Κυριακήν έτελέσθησαν εις Ήρακλείον Κρήτης ποδηλατικοί άγώνες 30 χιλιομέτρων. Νικήται εις τόν έν λόγω άγώνα άνεδείχθησαν 1) Ναλετάκης Άριστ. 1 ώρα 8' και 2", 2) Καμπακλής Χρήστου 1 ώρα 8' και 2", 3) Χατζηγεωργίου Γεώργιος 1 ώρα 8' και 41" και 4) Μωραΐτης Παναγιώτης.

Άπαντες οι ποδηλατιστάι έτερομάτισαν κανονικώς χωρίς να συμβή άτύχημά τι.

Τήν προπαραλθοῦσαν Κυριακήν και ώραν 3 μ. έτελέσθη εις τό γήπεδον «Χάνδαξ» Ήρακλείου Κρήτης ποδοσφαιρικός άγών μεταξύ τών ομάδων της 252ας και της 254ης Φάλαγγος με τέρματα 6 έναντι 1.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τήν 28ην Ιανουαρίου έτελέσθη άγών πρωταθλήματος ποδηλασίας της Περιφερειακής Διοικήσεως Άρρένων Ρεθύμνης, εις τόν όποιον έλαβον μέρος 36 ποδηλατιστάι της 255ης Φάλαγγος Άνεξαρτ. Τμήματος Ναυτοφαλαγγιτών και του Άνεξαρτ. Έργατικού Τάγματος.

Τόν άγώνα παρηκολούθησεν ο κ. Περιφ. Διοικητής μετά του κ. Ύποδιοικητού και του έπιτελείου του, άπασα ή δύναμις της 255ης Φάλαγγος και πλήθος κόσμου. Νικήται άνεδείχθησαν οι κάτωθι:

1) Τζέτζος Γεώργ. 58', 2) Νικολουδάκης Γεώργ. 59', 3) Φραγκελάκης Μιχαήλ 59', 4) Κανιδακίς Γεώργ. 60, 5) Καλογεράκης Έλεϋθ. 61, 6) Δασκαλάκης Έλεϋθ. 61' 30", 5) Πολυχρονάκης Νικολ. 62'.

Θάθελα της καρδιάς μου το σκοπώ να σοϋ τόν τραγούδησα, Άγαπημένη. Αυτό πού με προστάζει ν' άγαπώ μπορεί μονάχα μουσική να γένη.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΑ

Ό Κύπριος, κ. Κ. Βαλασίδης, ο όποιος μάς έχει ήδη δώσει δείγματα μιάς αξιολόγου εργασίας κριτικής και γενικώτερον λογοτεχνικής, μάς δίδει το υπό τόν άνωτέρω τίτλον βιβλίον, πού άξίζει να το προσέξουν περισσότερο όσοι άγαποῦν το Έλληνικόν βιβλίον. Ό ίδιος εις τόν σύντομον πρόλογον του βιβλίου του μάς λέγει ότι τούτο «δεν είναι βιβλίο κριτικής. Περιέχει λίγα σκίτσα λογοτεχνών και καλλιτεχνών δημοσιευμένα από καιρό σε έφημερίδες και περιοδικά, χωρίς να δυναμωθούν οι σκιές ούτε να αφαιρεθούν τά ψεγάδια». «Νομίζω, λέγει, ότι ή πρώτη έντύπωσι από ένα πρόσωπον ή από ένα τοπίο μπορεί να μην είναι ή ορθότερη, αλλά πάντως είναι ή ελκρικινότερη».

Τά λίγα αυτά λόγια έξηγούν από της πλευράς του συγγραφέως το βιβλίον. Από της πλευράς του αναγνώστου είναι ένα βιβλίον εις το όποιον ο καθέξ ήμωποι να εύρη όχι μόνον την σκιαγραφίαν προσώπων και πραγμάτων, αλλά και την έκφρασιν της έποχής την όποιαν ζώμεν, με τάς άνησυχίας της, τάς άγωνίας της και τούς όρίζοντάς της.

Τά «Πρόσωπα και Τοπία» είναι ένα βιβλίον από το όποιον ο άναγνώστης έχει πολλά ν' άποκομίση εις σκέψιν και αίσθημα.

Χ. Α.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οι Σχηματισμοί Πρωτευούσης

Απορίτευση

Τήν 15 τρ. μ. έπεσκέφη και έπεθεώρησε τά Γραφεία της Διοικήσεως Άνωτάτων Σχολών ο Άναπληρωτής του Κυβερνητικού Έπιτρόπου Έπιτελάρχης της Ε.Ο.Ν. Λοχαγός Πεζικού κ. Γ. Θεοχαρόπουλος, μείνας κατενθουσιασμένος εκ της καλής διεξαγωγής της υπηρεσίας. Άκολουθως συνοδευόμενος υπό του Διοικητού της Δ.Α.Σ.Α. μετέβη και έπεθεώρησε τά Γραφεία της Ύποδιοικήσεως Πανεπιστημίου.

Τήν παρελθοῦσαν έβδομάδα ώμίλησεν από του Ραδιοφωνικού μας σταθμού ο Διευθυντής του Τμήματος Προπαγάνδας Ύγεινης «Περί της Λύσεως».

Είς τάς αίθουσας της Πανεπιστημιακής Λέσχης έδόθη ο τρίτος χορός της φοιτητικής αλληλεγγύης χορός της Διοικήσεως Άνωτάτων Σχολών.

Υπό του Καλλιτεχνικού τμήματος της Δ.Α.Σ.Α. καταρτίζεται τμήμα Έλληνικών χορών, εις το όποιον θα μετέσχουν άπαντες οι Φαλαγγίται-σπουδασταί. Οι καλλιτεροί δε έξ αυτών θέλουν λάβει μέρος εις τούς υπό της Κεντρικής Διοικήσεως προκηρυχθησόμενους κατά τάς άρχάς της άνοιξεως καλλιτεχνικούς άγώνες.

Ο Δ) της του Ύγεινομολικού της Δ.Α.Σ.Α. συνεχίζουν τά μαθήματά του εις τά μέλη του Ύγεινομολικού της Ύποδιοικήσεως Παιτιού ώμίλησε «Περί νόσων και μικροβίων.—Ο ώμίλητής αναπτύσας τάς βιολογικές ιδιότητας τών παθογόνων μικροβίων και τάς συνθήκας υπό τάς όποιας αναπτυσσόμενα ταῦτα δύναται να προκαλέσω νόσον, περιέγραφε και τά μέσα τά όποια διαβέτει ο οργανισμός του ανθρώπου κατ' αὐτάν.

Απορίτευση

Τήν Κυριακήν 18 τρέχοντος ένένετο ψυχγωγική έκδρομή στην ώραία τοποθεσία «Σταμάτας». Πολλές Φαλαγγίτισσες έλαβον μέρος.

Έπ' εύκαιρία της 25 Μαρτίου το ΙΙΙ τεύχος του Δελτίου μας θα κυκλοφορήσιν πανηγυρικό και ήδη πολλές Φαλαγγίτισσες μάς άπέστειλαν εργασίας.

Τήν προπερασμένην Τετάρτην ομάδα της Γυμναστικής Άκαδημίας έκαμεν έκδρομή μετά πορείας εις τήν «Φραγκοκκλησίαν», όπου κατέσκηνωσε και εξεπαιδευθή εις τήν σκηνοπηγία, άνίχνευσι, προτομομασία φαγητού και σηματοδότησι.

Η Διοίκησις μας, κατόπιν έγκρίσεως της Α.Ε. του Άρχηγού, άπέστειλεν έγγραφα προς όλους τούς καθήγοντας τών Άνωτάτων Σχολών, από τούς όποιους ζητεί ένίσχυσιν διά τήν συμπλήρωσιν της βιβλιοθήκης. «Ηδη πολλοί Καθηγηταί άπέτελκαν συγγραμματα των» έλπίζομεν δε ότι από τά μέσα του προσεχούς μήνος θα λειτουργήσιν αῦτη.

Οι διαγωνισμοί τών Παιδαγωγικών Άκαδημιών έτελείωσαν και έτσι άρχισαν πάλι οι τακτικές συγκεντρώσεις και ή κανονική έφαρμογή του τακτικού προγράμματος εκπαιδευσεως.

Έπ' εύκαιρία τών Ατόκρεω ή Διοίκησις Θηλέων Άνωτάτων Σχολών οργανώνει έορτή χορευτική εις τήν Παν/κήν Λέσχην, προς ψυχγωγίαν τών Φαλαγγιτισσών της.

Τήν περασμένην Πέμπτην στά Γραφεία της Διοικήσεως ή Διοικητρια έβάπτισε—ως αντιπρόσωπος τών Φαλαγγιτισσών—ένα χαριτωμένο κοριτσάκι και το έδωσε το όνομα 'Ι. ανάνια'. Έλευθερία. Οι Φαλαγγίτισσες καταχορευόμενες για το έξαιρετικό αυτό γεγονός, δεν ήξεραν πώς να περιποιηθούν καλύτερα τήν μικρούλα άνδρετκή τους.

Τήν περασμένην έβδομάδα, στις συγκεντρώσεις της Ίδεολ. Διαφορέως, έγινε συζήτηση έπάνω στο προηγούμενο θέμα «Περί Οίκου γενεάς». Άνεπτυχθή δε και το κεφάλαιον περ' «Πολιτισμού».

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ Ε.Ο.Ν.

Τήν προπαραλθοῦσαν Κυριακήν ένένετο ή δεύτερα όρειοειδική και εκπαιδευτική έκδρομή τών βαθμοφόρων της Περιφ. Διοικήσεως Άρρένων Πρωτευούσης. Οι βαθμοφόροι της Περιφερειακής έπεσκέφθησαν τά Λατομεία της Πεντέλης, το άνάκτορον της Δουκίσσης Πλακεντίας και άλλα ένδιαφέροντα σημεία της περιοχής.

Είς τήν μονήν της Άγίας Τριάδος έπεσκέφη τούς έκδρομείς ο Κυβερνητικός Έπιτροπος της Ε.Ο.Ν. κ. Αλέξ. Κανελλόπουλος, όστις και τούς παρέθεσε γεύμα.

Η όλη έκδρομή έστέρφη υπό πλήρους επίταξις. Είς τήν μαγευτικήν τοποθεσίαν «Άστέρι Κασαριανής» έξέδραμον τήν προπαραλθοῦσαν Κυριακήν οι Φαλαγγίται, Ναυτοφαλαγγίται και Σκαπανείς του Ιου Τάγματος του ΙΕ' Ύποτομέως Αθηνών. Κατ' αὐτήν ένένετο στρατόπεδον, με άντισκηνα εις σχήμα ημικυκλίου, στή μέση του όποιου έδόθησαν ή σημαία πάντα σ' ένα ύψηλο Ιστό. Τμήμα δε από όπλοφόρους Σκαπανείς άπέδωσε κατά τήν έπαρσιν και ύποστολήν τάς δέουσας τιμές.

Η έκδρομή είχε λόγους εκπαιδευτικούς αναλόγως της ειδικότητος εκάστης ένωμοτίας. Ούτω αι πρώται βοηθείαι, ο Προσανατολισμός, ή Έπιτεδομετρία, ή Οπλοσκόπια και αι άσκήσεις πυκνής κι άραιάς τάξεως ήσαν αι κυριώτεροι άσκήσεις του προγράμματος. Είς τήν έκδρομήν έλαδον μέρος περί τά 150 μέλη της Ε.Ο.Ν., μεταξύ τών όποιων και οι Ναυτοφαλαγγίται.

Οι τελευταίοι ήσκηθησαν ως έπί το πλείστον εις τόν προσανατολισμόν και άνάγνωσιν χάρτου. Άρχηγοί της έκδρομής ήταν οι συναγωγάρχαι.

Οι τελευταίοι ήσκηθησαν ως έπί το πλείστον εις τόν προσανατολισμόν και άνάγνωσιν χάρτου.

Άρχηγοί της έκδρομής ήταν οι συναγωγάρχαι.

Ο Κ. Ε. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος μεταξύ τών έκδρομένων βαθμοφόρων.

νιστάι Πετρόπουλος και Πετροβίτης. Το άπόγευμα, κατά τήν επιστροφήν ένένετο παρέλασις του Τάγματος, καθ' ήν έντύπωσιν έκαμον οι όπλοφόροι μικροί Σκαπανείς διά τήν άμνην και άρτίαν εμφάνισιν των.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Η κίνησις σ' όλα τά Γραφεία είναι ζωηροτάτη σύμφωνα με το πρόγραμμα της Διοικήτριας.

Κάθε έβδομάδα γίνονται όλα τά καθωρισμένα Συμβούλια, καθώς και έκτακτα τοιαῦτα όπως του ΙΙΙ Γραφείου εις το όποιον έλαβε μέρος και ή Περιφ. Διοικητρια.

Άπεφασίσθη και καθιερώσθη πρόγραμμα διαλέξεων προς τάς βαθμοφόρους της Π.Δ. Ο.Π. Μέχρι της στιγμής έδόθησαν τρεις διαλέξεις με ώραιότητα θέμα, εις Αθήνας, Πειραιά, και Καλλιθέαν. Στάς 18 τρέχ. μήνος θα δοθούν άλλα τρεις εις τά ίδια μέρη.

Άξίως συγχρηματισμένοι είναι ο 5ος Λόχος του Ι Ύποτομέως της Υ.Θ.Α., ο όποιος με άγαπώ και εύχρηστίστη προσέφερε εις άπορον Σκαπανίσσαν είδη ρουσιμισμού.

Δύναμις μιάς ομάδος του 6ου Ύποτομέως, εκ Σκαπανίσσαν με έπί κεφαλής τήν Τομαρτίαν καθώς και τήν Ύποτομαρτίαν, παρηκολούθησε μετά Ελκρινούς θλίψεως τήν κηδείαν της έκλιπούσης Σκαπανίσσης Κυριώτης Πειθορχικώτατες και ένθουσιασμένες αι Σκαπανίτισσες του 15ου Ύποτομέως της Υ.Θ.Α. παρηκολούθησαν τήν ήμιλαν του Δημάρχου κ. Πλυτά εις τήν Πατιδικήν Χόραν.

Ζωηροτάτη κίνησις παρατηρείται εις τά Έργοστάσια του Πειραιώς, όπου διαρκώς αι τάξεις τών Φαλαγγιτισσών πυκνούνται από τάς αούθρημους προσερχόμενας προς έγγραφην εργασία.

ΑΙ συγκεντρώσεις πού γίνονται άπαξ της έβδομάδος χαρίζουν εις τά εργαζόμενα κορίτσια τήν χαράν, με τήν ψυχαγωγίαν και τάς έκδρομείς, τήν σωματικήν και Έθνικήν άγωγήν, καθώς και τήν οικοκυρικήν μόρφωσιν, το έξαιρετικόν αυτό προσόν για κάθε γυνήσιν Έλληνίδα.

Το Ίδρυμα Προστασίας Κωφολάλων μάς άπέστειλε τήν κάτωθι έπιστολήν του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου:

«Άξιότιμος Κυρία Διοικητρια,

Η Διευθύντρια του ήμετέρου Σχολείου κ. Μ. Ίσιδωρου άνέφερεν ήμιν τά της θερμής και φιλόφρονος ύποδοχής και περιποιήσεως, άν έτυχαν οι μαθηταί και αι μαθήτριά του Σχολείου εις τάς Κατασκηνώσεις ύμάν από μέρους τών νέων και τών νεανίδων της Ύμετέρας Οργανώσεως. Η Έφορεία τών Σχολείων σπεύδει διά τούτο να ύποβάλη τάς θερμότερας εύχαριστίας αὐτής εις τήν Διοικήσιν ύμάν και τάς ύπ' αὐτήν μονάδας.

Διά τών φιλοφρονών αυτών και εύγενών εκδηλώσεών των, αι καλά νέαι της δύναμεις ύμάν άπέδειξαν τήν άρίστην άγωγήν και τά άληθώς χριστιανικά αίσθηματά των, και έδωκαν πολλήν χαράν εις τά άτυχή παιδιά, τά όποια ή άναπαύσις των έκράτει μέχρι πρό όλίγου άπομονωμένα εις τήν δυστυχίαν των.

Συχαίρομεν ύμάς διά το έθνικόν έργον της ύμετέρας Οργανώσεως και εύχαριστοῦμεν και σθεΐς διά τήν χορήγησιν στολών εις τούς μαθητάς και τάς μαθήτριάς του Ίδρυματος.

Μετά πάσης τιμής

Έντολή του Προέδρου

Ο Έντεταλμένος Σύμβουλος Μ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΣΚΟΥΡΣΟΣ

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Η Έθνική Οργάνωσις Νεολαίας έν τη προσαθεία της όπως κατευθύνει επί το άριώτερον και το πολυμελέστερον τήν μόρφωσιν τών μελών, έξέδωκε μέχρι τούδε ύπερ τά 50 τεύχη καταλλήλως γραμμένα από ειδικούς συνεργάτας, από τάς ύπηρεσίας και τά έπιτελικά Γραφεία της Κεντρικής Διοικήσεως.

Τά τεύχη ταῦτα διαιροῦνται εις τάς έξής κατηγορίας:

Α' Βιβλία Έθνικου και Ηθικού περιεχομένου.

Μεταξύ αυτών τά κυριώτερα είναι τά τέσσαρα τεύχη τά περιέχοντα τάς Ιστορικές ύποθήκας του Άρχηγού της Κυβερνήσεως προς τήν νεότητά. Επίσης «Το Έθνικόν Κράτος ως πολιτικόν και οικονομικόν σύστημα», του Ύφυπουργού Τόπου και Τουρισμού κ. Νικολούδη, ο «Κοινοβουλευτισμός και κοινοτισμός» του δημοσιογράφου κ. Ι. Μάλαση. «Περί της Οικονομικής και Δημοσιονομικής πολιτικής της Κυβερνήσεως της 4ης Αυγούστου» του άλλου Ύφυργου τών Οικονομικών κ. Γ. Κορίνα. «Προς τούς Συνανώνιστάς» Η. Ο.Ν.» του Κυβερνητικού Έπιτρόπου κ. Α. Λεξάνδρου Κανελλόπουλου, ως και ο λόγος αυτού κατά τήν συγκέντρωσιν τών άνωτάτων Σχολών εις το θέατρον «Ολύμπιον», ήμιλαι του Ύφυπουργού Άσφαλείας κ. Μανιαδάκη και έτέρα του Προέδρου κ. Β. Παπαδάκη.

«Το Ηρωϊκό πνεύμα στη δημοτική ποίησιν» του ποιητού κ. Σ. Σκίτη, ήμιλαι του Ύφυργου της Κρατικής Ύγεινης κ. Κριμπίά υπό τόν τίτλον «Καθηκοντα και Ιδανικά της Νεολαίας» και άλλα.

Β' Μαθήματα Έθνικής και Ηθικής άγωγής. Ταῦτα εκδιδόμενα άνελλιπώς άποστέλλονται έξακολουθητικώς και εις όλα τά Σχολεία του Κράτους προς διδασκαλίαν του μαθήματος της Έθνικής και Ηθικής Άγωγής.

Εκ τούτων μέχρι τούδε εκυκλοφόρησαν τά υπό τούς τίτλους «Θρησκεία», «Έθνος» και «Βασιλείς».

Γ' Εκπαιδευτικά.

Υπό τήν κατηγορίαν ταύτην περιλαμβάνονται τά άφορόντα τήν στρατιωτικήν προπαίδευσιν, τήν γυμνικήν, διαφόρους ειδικότητας, όπως αϊ γεωργικά, αι οικονομικά, χρησιμώτατα άπαντα διά τά μέλη της Οργανώσεως Νεολαίας.

Δ' «Τά βιβλίον τών παιγνιδίων» της Ε.Ο.Ν. Περιλαμβάνον περι τά 400 ψυχγωγικά παιγνίδια διά μικράς και μεγάλας ομάδας, διά τούς Φαλαγγίτας και Σκαπανείς.

Ε' Διάφοροι κανονισμοί της Οργανώσεως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.—Ο Περιφερειακός Διοικητής συνοδεύμενος από το Δ' Επιτελούς και το Υ. πασιπτοῦ τοῦ ἐπεθεώρησε τὰ γραφεῖα καὶ τὴν λέσχην τοῦ λόχου ἐργαζομένων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως συνεκέντρωσαν ἅπαντας τοὺς βαθμοφόρους τοῦ λόχου, πρὸς οὓς ἐδῶσε πλείστας ὁδηγίας σχετικὰς μετὰ τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως, τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων θεμάτων καὶ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς ὑποταγμένους τῶν.

—Ο λόχος ἐργαζομένων ἐξέδραμεν εἰς Περίθλια, ὅπου καὶ διημέρευσε. Τὸ ἀπόγευμα ὁ Περιφερειακός Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ὑπασιπτοῦ τοῦ, τοῦ Φαλαγγάρχου τῆς 248 Φάλαγγος καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Ψυχαγωγίας τμητάρχου ἐπισκέφθησαν τοὺς ἐκδρομὰς γενομένους δέκτοί με ἀκρατὸν ἐνθουσιασμόν. Ο Ὑπασιπτος καὶ Διοικητὴς παρηκολούθησαν ἐκ τοῦ σύγγυς τοὺς Φαλαγγίτας ψυχαγωγούντων.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου Ἀνωτέρων Βαθμοφόρων τῆς Ε. Ο. Ν. ἐγένετο εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Ρεθύμνης ἀγασμός, εἰς τὸν ὅποιον παρέστησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γενικός Ἐπόπτης τῆς Ε. Ο. Ν., ὁ Περιφερειακός Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελίου τοῦ καὶ πολλοὺς κόσμος.

—Πρωτοβουλία τῆς Ε. Ο. Ν. Ρεθύμνης ἐδόθη εἰς τὸ «Κρητικὸν Θέατρον» θεατρικὴ παράστασις μετὰ τὸ ἔργον τοῦ Χορτάτου «Ἐρωφίλη». Ἡ παράστασις ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐφθασαν εἰς Ρεθύμνον 160 Φαλαγγίταις τοῦ ΙΙΙ Τάγματος Ἀτσιποπούλου καὶ 70 Φαλαγγίταις τοῦ Τάγματος Λούτρας. Αἱ Φαλαγγίταις Ρεθύμνης ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιάζοντες τὰς συναγωνιστρίδας τῶν.

—Ἐπίσης ἡ Διοικήτρια τοῦ Τάγματος Ρουσίκων μετὰ 65 Φαλαγγίτισσας ἐξέδραμον μέχρι τοῦ χωρίου Σπηλίου.

—Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Ρεθύμνης συνοδευομένη ἀπὸ τοῦ Ἐπιτελίου τῆς ἐπισκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὸ τμήμα Θηλέων Σελλίων Ἀγίου Βασιλείου.

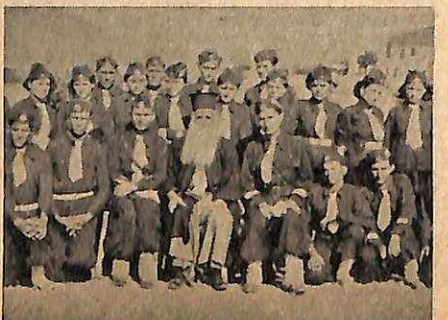
ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Τὴν Κυριακὴν 28ην παρ. ἡμῶν ἐγένετο ἐπιθεώρησις τοῦ τμήματος Ε. Ο. Ν. Θηλέων Ἀχαρνῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης ἐξέδραμεν εἰς Ἀρχάνες καὶ ὁμάς ἀνωτέρων βαθμοφόρων, αἱ ὁποῖαι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὰς Φαλαγγίτισσας τῆς ὑπαίθρου.

Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἐγένετο ὁμιλία ἀπὸ τῆς Ὑποδιοικήτριας Ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὸν πολιτισμὸν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, τὴν ὅποιαν παρηκολούθησε μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐνδιαφέροντος πᾶσα ἡ κοινὴ τῶν Ἀρχανῶν.

Ἐπίσης κατεβῆναι στέφανος ἐκ μέρους τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ μνημεῖον τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων Ἀρχανιωτῶν καὶ ἐπηκολούθησε δεξιόσκιος τῆς τῆς λέσχης τοῦ μορφωτικοῦ Συλλόγου Ἀρχανῶν, καθ' ἣν πλείστα μέλη ἐνεγράφησαν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν.

Αἱ Σκαπανίσσαι τῆς 254ης Φάλαγγος Ἡ.

Μικτὸν Τμήμα τῆς 323ης Φάλαγγος Μονοφάσιου — Κρήτης.

ρακλείου ἐπισκέφθησαν τὸ Ἡλεκτρικὸν Ἐργοστάσιον, ἐνθα ἐγένετο εἰς αὐτὰς σχετικὴ ἐξηγησις περὶ ἡλεκτρισμοῦ καὶ διάφορα ἄλλα ἐργοστάσια τῆς πόλεως. Ἀκολούθως αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς αὐτῆς Φάλαγγος μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἐπισκεφθέντων τὸ βρεφοκομεῖον καὶ προσέφερον δῶρα εἰς τὰ μικρά. Τὰ μαθήματα τῆς νοσηλείας συνεχίζονται ὡς καὶ ἡ Σχολὴ Βαθμοφόρων.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.—Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήξαντος μηνὸς ἤρξατο προκαταρκτικὴ ἐργασία προκειμένη κατὰ τὴν 21 Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. ἐπείκειν τῆς ὁλώσεως τῶν Ἰωαννίνων νὰ δοθῇ θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων ἀπὸ τῶν μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν. τῶν ἐνταῦθα σχηματισμῶν.

Τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναθεωρηθῶσιν εἶναι τὰ «Χελιδόνια» καὶ τὰ «Σουλιόπουλα». Ἐὰν λάθῃ κανεὶς ὅτι τὴν τῆν ἐπιτυχίαν τῆς προηγουμένης δοθείσης παραστάσεως, ὡς καὶ τὴν προθυμίαν μετ' ἧς τὸ κοινὸν ἐτίμησε ταύτην δύναται νὰ θεωρήσῃ ὅτι καὶ αὐτὴ θὰ στεφθῇ ἀπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Πλὴν τὴν ἀνωτέρω γίνεταί καὶ διδασκαλία μονοπρακτῶν ἔργων διὰ ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν ἐκάστην Τετάρτην.

ΛΑΜΙΑ.—Εἰς τὰ περισσότερα Τμήματα τῆς ΙΥ Διοικήσεως ἐφημερίστῃ τὸ πρόγραμμα, πλὴν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐδοκιμάσθησαν ἀπὸ τῆς κακοκαιρίας καὶ τῶν πλημμυρῶν.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Λοκρίδος τὴν 28ην π. μ., ἐδόθη μουσικοφιλολογικὴ παράστασις ἀπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγισσῶν ὑπὲρ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Νομαρχίας Φθατιδιοφωκίδος κ. Θεοχάρη.

Εἰς τὴν αὐτὴν Ὑποδιοίκησιν ἔγινε σειρά διλέξεων, ἀπὸ ἀξιωματικῶν τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ Συνεργάτας Ἐκπαιδευτικῶς.

Ο Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Δωμοκοῦ ἐπεθεώρησε τὴν ΙΙ Τετραρχίαν καὶ ὁμίλησεν εἰς συγκέντρωσιν βαθμοφόρων.

Ο βορ Λόχος τῆς ΙΙ Τετραρχίας (Νέας Μάκρης) ἐκαλλιέργησεν ἔκτασιν ἐνὸς στρέμματος, δωρηθέντος ἀπὸ τῆς Κοινότητος.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Φθιώτιδος ἐξηκολούθησε κανονικῶς ἡ γενικὴ καὶ εἰδικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν. Ἰδιαίτερον πρὸς ἐνθουσιασμόν τὸ Μουσικὸν Τμήμα, τὸ ὅποιον ἐπαυτοῦσθαι καὶ μετὰ ἄλλα ὄργανα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις Θηλέων Λαρίσης ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ ποιητοῦ Κρυστάλλη. Φαλαγγίτισσαι ἀπήγγειλαν ποιήματα καὶ κατεβῆναι στέφανος ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐξέδραμε καὶ μὴ ὁμάς Φαλαγγισσῶν τοῦ Τυρνάβου καὶ παρηκολούθησε τὴν ἐορτήν.

Ἡ προθυμία μετὰ τῆς ὁποίας ἡ Ε. Ο. Ν. Θηλέων προσφέρει νὰ λάθῃ μέρος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ὁμίλου ἐκδιδόμενον ὁργανοθεσίαν ἐορτὴν προεκάλεσεν εὐμενέας κρίσεις διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν μελῶν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν ἐπίπεδον. Ο Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἀπήντησεν θερμῇ ἐνθουσιάζοντι ἐπιστολῇ εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν.

Ὁμάς Φαλαγγισσῶν ἐξέδραμεν εἰς Τρίκαλα, ὅπου ἔτυχεν ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως Τρικκαλῶν.

Κατὰ τὰς συγκεντρώσεις τῆς Τετάρτης γίνονται μαθήματα ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη καὶ μαθήματα ὕγιεινῆς καὶ χοροδίας εἰς τὰς εἰδικευμένους Φαλαγγίτισσας. Ἐπίσης δὲν παραλείπεται ἡ σωματικὴ ἀγωγή καὶ ὁ ἀθλητισμός.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίας εἰς τὰ μαθητικὰ συσσίτια. Ἡ Ὑποδιοίκησις Λαρίσης ἔλαβε τὴν ἀνάδοχον συνασπτήριον ἐπιστολὴν διὰ τὴν κοινωφελὴ δράσιν τῆς ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης.

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον Δεσποινίδα ΠΗΝΕΛΟΠΗΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Ὑποδιοικήτριαν τῆς Ε. Ο. Ν. ἐν Λαρίσῃ

Ἐδοκιμάσαμεν μεγίστην συγκίνησιν ἐκ τῆς ὁφ' ἡμῶν διαθέσεως Δραχ. 3000 ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ὁφ' ἡμῶν προεδρευομένου Ἰδρύματος «Ο Φίλος τοῦ Μαθητοῦ» ὡς ἐπίσης καὶ ἐτέρων Δραχ. 3000 διὰ τὴν ἀγορὰν ἐνδυμάτων καὶ καλῶν διὰ τὰ ἄπορα παιδιὰ, ὅπερ ποσὸν εἰσπράχθη ἀπὸ ὁμάδων Φαλαγγισσῶν αἰτίνας ἔβαλαν τὰ κάλαντα.

Ἡ ἀπὸ 17 παρ. μ. ἐπιστολὴ σας ἡ ἀνακοινούσα τὴν ἀνωτέρω ὑμετέραν ἐνέργειαν ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς εὐσεβείας ὡς τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον μίας ἐργασίας συμφώνου πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τῶν Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν κανόνων τῆς Κοινωνίας.

Ἡ ἀξίειναι αὐτὴ ἐνέργεια ὡς τὴν τιμᾶται καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀραίου διδύγατος πρὸς τὰς Ἑλληνίδας, αἰτίνας εἰς τὸ μέγα αὐτὸ κοινωνικὸν Σχολεῖον τῆς Ε. Ο. Ν. διδασκόντων οὕτω παρ' ἡμῶν τὸν ἑμπρακτὸν Χριστιανισμόν σὺν ταῖς λοιπαῖς ἀνθρωπιστικαῖς καὶ ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥστε ἐπ' αὐτὴν δικαίως ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πατρίς νὰ ἀποδίδωσι μετὰ πεποιθένως διὰ τὴν αἰρίαν.

Ἐργάτας καὶ ἐργάτιδας τοιοῦτους καὶ ζηλωτὰς ἀφοσιωμένους πρὸς τὰ χριστιανικά ἔργα ὡς τὸ παράδειγμα σας ζητεῖ καὶ θέλει σημερον ἡ Χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ Κοινωνία δεικνύοντας ἀγάπην διὰ τὸν ἔργον.

Ἐκφράζοντες πρὸς ὑμᾶς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ Ἰδρύματος «Ο Φίλος τοῦ Μαθητοῦ» καὶ διαβεβαιώντες τὴν ἐνθουσιάζοντων τῶν μικρῶν τούτων φίλων μας, οὓς περιλαμβάνει τὸ Ἰδρυμα καὶ οὓς ἀφορᾷ ἡ δωρεὰ σας εὐχόμεθα ὅπως ὁ θεὸς τῶν οὐρανῶν ἀνταποδίδῃ ὑμῖν καὶ ταῖς ὁφ' ἡμῶν διδασκομέναις Φαλαγγίτισσαις εἰς εὐλογίαν καὶ χάριν οὐράνιον ὅτι ὑπὲρ τῶν δυνάτων καὶ τῶν ἐνδεῶν ἐνθουσιάζετε, τὸ δὲ παράδειγμα σας νὰ εὐρὴ καὶ ἄλλους μιμητὰς σὺν τούτοις δὲ ἐνίσχυῃ ὑμᾶς ὁ Κύριος εἰς τὸν ἀραίων καὶ εὐγενὲς ἀγῶνα εἰς τὸν στίβον τῆς οὐρανολογίας, τῆς κατ' ἐξοχὴν αὐτῆς χριστιανικῆς ἀμα δὲ καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
† Ο Λαρίσης ΔΡΩΦΟΕΩΣ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ.—Τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα παρετηρήθη ζωνρὰ κινήσις μετὰ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Σπάρτης. Ἐλαβον χώραν διάφοροι μορφωτικοὶ ὁμίλοι, στρατιωτικὴ προαιδέυσις, ὡς ἐπίσης καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες μετὰ λαμπρὰς ἐπιδόσεις.

Οἱ Φαλαγγίταις Γυθείου ἐφύευσαν διάφορα δένδρῳλα εἰς τὴν θέσιν Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Τὴν Κυριακὴν ἔλαβον ἐπίσης χώραν εἰς Γυθεῖον Συναυλία, ἡ ὁποία ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

Ο σχηματισμὸς Παπαδιονίκας διαγράνωσεν ὁρασιότατην θεατρικὴν παράστασιν, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησεν ἀρκέτος κόσμος.

Ἡ Σχολικὴ ἐφορεῖα τοῦ χωρίου Ἐλίκας παρεχώρησε πρὸς τὸν ἐκεῖ Σχηματισμὸν κτήμα, τὸ ὅποιον οἱ Φαλαγγίταις ἐσπείραν διὰ αἶτου.

ΑἶΓΙΟΝ.—Μετὰ πᾶσαν ἐπισημότητα ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Νέου Κέντρου τῆς Ε. Ο. Ν. Αἰγίου.

Τὸ Κέντρον ἀπὸ τῆς παραμονῆς εἶχε προσ-

Ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Κέντρου Ε. Ο. Ν. Αἰγίου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

λάδει πανηγυρικὸν χαρακτῆρα χάρις εἰς τὸν ἀραίων στολισμὸν τοῦ καὶ τὸν ἁπλετον φωτισμὸν τοῦ. Ὁ μέγας ἐξώστης τοῦ Κέντρου εἰχεν διακοσμηθῇ διὰ σημαίων, θυρεῶν, φωτογραφιῶν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ διὰ αἰσῶντων. Ἐπίσης ὁλαί αἱ αἰθούσαι εἰχον στολισθῇ μετὰ φωτογραφίας πλασιασμένας μετὰ φοινίκας, δάφνας καὶ ἄλλα.

Τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαίνων προσήλθον εἰς τὸ Κέντρον ὁ Δήμαρχος Αἰγίου μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὁ Διοικητὴς τῆς Χαροφυλακῆς ὡς καὶ ἅπαντα αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

Ἐξώθῃ τοῦ Κέντρου εἰχον παραταχθῇ δύο λόχοι τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τοὺς ἀξιωματικούς τῶν, εἰχον δὲ συγκεντρωθῇ πλὴθὺς λαοῦ. Εἰς τὰς 5.15 προσήλθεν ὁ Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας Νομάρχης κ. Ἀθ. Πέππας γενόμενος ἐνθουσιάζων δεκτός ἀπὸ τοῦ συγκεντρωμένου πλήθους.

Ἀμα τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Νομάρχου ἐβῆλθον ἀγασμός καὶ ἀντεπρόσωποι δέσεις ὑπὲρ ὕψους τῶν Ἀνωτάτων ἀρχηγῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Ἐπιπροσκόπων εἰς τὴν Ε. Ο. Ν., μετ' ὧν ὁ Ὑποδιοικητὴς Αἰγίου ἐξεφώνησεν ἐνθουσιάζων λόγον προκαλέσας θεαλλοὺς ἐκδηλώσεις τῶν συγκεντρωμένων ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου.

Ἀκολούθως αἱ Φαλαγγίταις καὶ οἱ σκαπανεῖς ἔβαλον τοὺς ὕμνους τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου, ὡς καὶ διάφορα ἄλλα πατριωτικὰ ἄσματα, μετ' ὧν δὲ προσεφέρθησαν ἀναμνηστικά. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελέσεως τῶν ἐγκαίνων ἡ Φιλαρμονικὴ ἐπαίανιζε διάφορα ἐμβατήρια.

Ο κ. Νομάρχης ἐπεθεώρησε τὸ Κέντρον ἐκφράσας τὰ συγχαρητήρια τοῦ διὰ τὴν καλὴν διαρρύθμισιν τούτου.

—Ο Περιφερειακὸς Ὑποδιοικητὴς Ε. Ο. Ν. Ἀχαΐας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πανηγυρεῶς τοῦ χωρίου Κουλούρου ἐξέδραμεν ἐκεῖ συνοδευόμενος ἀπὸ τῶν ἐπιτελῶν τοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ΙΙΙ γραφείου Ε. Ο. Ν. Αἰγίου καὶ ὁμίλησε πρὸς τὰ τμήματα Φαλαγγιτῶν καὶ σκαπανεῶν τοῦ χωρίου περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἐπιτελῶν τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὴν παρελθούσαν Πέμπτην δὴν τρεχ. εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ε. Ο. Ν. Αἰγίου ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν τοῦ ἐργοστασίου τῆς Χαροφυλακῆς Αἰγίου πρὸς οὓς ὁμίλησεν ὁ Διευθυντὸς τοῦ ΙΙΙ γραφείου τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Αἰγίου μετὰ: «Πῆ ἐπράξε τοῦ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τὴν ἐργατικὴν ταύτην».

Εἰς τὴν συγκέντρωσιν παρέστησαν ὁ Διευθυντὸς τοῦ ἐργοστασίου κ. Δόρμης μετ' ὁλοκλήρου τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Χαροφυλακῆς κ. Εὐαγγελάτος καὶ ὑπερπαιδαγωγὶς ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν τοῦ ἐν λόγω ἐργοστασίου. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διαλέξεως αἱ μετὰ τὸ πέρας ταύτης οἱ ἐργάται ἐξέσπασαν εἰς ἐνθουσιάζοντες ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κ. Δημητράτου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΖΑΝΗ.—Τακτικῶτα ἐξακολουθεῖ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγισσῶν καὶ Κυριακῇ βάσει τοῦ καταρτιζομένου προγράμματος. Πρὸς τὰς Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανίσσας αἱ συνεργατρίαι τῆς Περ. Δίσεως Θηλέων διδασκόντων διάφορα μαθήματα ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως, Κοινωνικῶν, Τεχνικῶν καὶ Οἰκονομικῶν. Ἐπίσης διδασκόντων καὶ διαφόρους Ἐθνικοὺς τοπικοὺς χορούς ὡς καὶ Ἐθνικὰ ἄσματα.

Ἡ ὁμάς τῆς προνοίας διέγεμε διάφορα τρόφιμα, καύσιμον ὕλην ὡς καὶ χρηματικὰ ποσὰ εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως μας. Αἱ Φαλαγγίτισσαι ἀδελφαὶ τοῦ παραρτήματος Ε. Ε. Σ. Κοζάνης μεταβαίνουν εἰς τὰς οἰκίας πτωχῶν οἰκογενειῶν καὶ περιποιοῦνται τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν.

ΔΡΑΜΑ.—Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Ι Τάγματος 243 Φάλαγγος ὁ ἱεροκλήρης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμης Ἀρχιμανδρίτης κ. Χριστόδουλος Παπαγιάννης ὁμίλησε μετὰ θέμα: «Ἐννοια καὶ ἀναγκαῖότης τῆς Πίστεως».

Ὑπὸ τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεται-

ρισμοῦ Προσωπῶν «Ἡ Ἀναμόρφωσις» διετέθησαν ὑπὲρ τῆς Ε. Ο. Ν. κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως δραχμὰι χίλια διακόσια πενήκοντα (1250) διὰ τὴν ἀγορὰν ἐπιπλῶν διὰ τὸν Οἶκον Φαλαγγίτου Προσωπῶν.

Ὡς αὐτὸς ἡ εταιρία Ἡλεκτροφωτισμοῦ Προσωπῶν ἐχορήγησε δωρεάν τὸν ἡλεκτροφωτισμὸν τοῦ Οἴκου Φαλαγγίτου Προσωπῶν.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.—Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κληματογράφου τῆς πόλεως καὶ ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῶν διαλέξεων τῶν Συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ ὁμιλήτην τὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην Σιδιόστρου κ. Βασιλείου. Ἡ δευτέρα διάλεξις θὰ πραγματοποιηθῇ ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ μετὰ ὁμιλήτην τὸν Ὑποδότην κ. Παπασπύρου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐδόθη ἡ δευτέρα κατὰ σειράν διάλεξις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Βασιλείου πρὸς τοὺς μαθητὰς Φαλαγγίτας μετὰ θέμα «Ο Θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ο Σεβασμιώτατος συνεχίζει τὸ ἐθνικὸν καὶ θερησκευτικὸν ὅρον ἐργον μετέδῃ εἰς Ν. Πετρίτσιον ὅπου ὁμίλησε πρὸς τὴν ἐκεῖ Φάλαγγα.

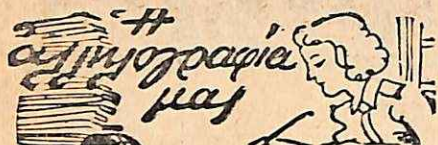
—Συνεχίζονται κανονικῶς τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς Βαθμοφόρων. Ὅλτῳ ὁ μὲν ἀνθῶς κ. Παπαβασιλείου εἰδίδαε τὰς προκαταρκτικὰς διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαιδεύσιν γνώσεις, ὁ δὲ ἐπιτελὴς τῆς Ὑποδότης κ. Δημητράτης τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν προσόντων τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἐπίσης ὁ ἐπιτελὴς κ. Σωτηρίου ἀνέπτυξε ἐπ' ὀλίγων τὴν χρησιμότητα τοῦ ὅτι αὐτοῦ διδασκόμενον μαθήματος. Ἀπὸ τοῦ Νέου Κράτους.

—Ἀφικνόντο εἰς τὴν πόλιν μας οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐπιτελικῶν γραφείων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Σερρών ἀπὸ τῶν ὑποφάλαγγων κ. Μπουζιάνη ἰνα ἐνεργήσωσιν ἐπιθεωρήσιν τῶν γραφείων τῆς Ὑποδότης καὶ ἀνταλλάξωσι μετὰ τῶν ἐνταῦθα ἐπιτελικῶν σκέψεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὀργάνωσεως. Ο Συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. ἱατρὸς κ. Σταυρουλάκης ἐδῶρσεν εἰς τὴν Φάλαγγα Ν. Πετρίτσου μεγαλὸν ἀξίαν 1000 δραχμῶν. Ἡ Ὑποδότης, εἰς ἣν ἀνεβρέθη ἡ δωρεὰ, ἠχαρίστησε αὐτὸν ἐγγράφῳ τῆς.

ΤΑΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΑΗΝΗ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Νομοῦ Λέσβου συνεχίζουσα τὴν προπαιδεύσιν τῆς διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῆς κινήσεως ἐν Λέσβῳ διαγράνωσεν εἰς τὴν αἰθούσαν «Θέμειαν» τὴν τρίτην κατὰ σειράν διάλεξιν τῆς μετὰ τὴν κατὰ τὴν τῆς Ὀργάνωσεως Ἀρρένων κ. Παν. Σαμάραν μετὰ θέμα «Ο Χάρος εἰς τὰ δημοτικά μας τραγούδια».

Τὴν διὰ τῆς παρηκολούθησεν ὁ κ. Γενικός Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. Νομοῦ Λέσβου, ὁ Περιφερειακός Διοικητὴς Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θη

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠΥΡΟΝ ΚΑΡΠΟΥΖΗΝ. Τα ποιήματά, για τα οποία μας γράφετε, δεν τα έχουμε υπ' όψιν μας. Το ποίημα «Δάκρυ» έχει αντιποιητικούς στίχους:

— Έν' το δάκρυ σημείον δόνης
— Για της δόλαιας ζωής μας τις φάσεις, κλπ.
Το «είμαστε μες» θυμίζει... ονοματολόγιον.
Το «Ο θάνατος του ναυτή» υπερβολικά τραγικό και μαζι... τρομακτικό. Είναι δυνατόν να δώσουμε στα παιδιά να διαβάσουν ποιήματα με «κουφάρια», «εκούφικα», «εχώματα νεκροταφείου», «εκυρσίσις», «εμύρσις σταυρούς» και άλλα τέτοια; — ΑΡ. ΝΑΥΤΗΝ. Το «Η τιμωρία μου» νόστιμο. Βλέπεις τί παθαίνει κανείς όταν είναι λαίμαργος; — ΒΥΡ. ΜΠΟΥΡΕΛΙΑΝ. Σε συγχαίρουμε για την αγάπη και τον σεβασμό σου προς τον 'Αρχηγό μας κ. 'Ιωάννην Μεταξά. Προτιμούμε να μας γράψης, όπως μπορείς, κανένα παραμυθάκι του τόπου σου. — ΜΑΙΡΗΝ ΛΥΡΙΤΣΑΚΗ. Το ποίημά σου «Στην πεθαμένη φίλη μου» δεν μπορεί να δημοσιευθεί στη «Νεολαία». 'Ορατότατα γραμμένο. Παρακάλεσε να το δημοσιεύσουν σε καμιά εφημερίδα του νησιού σου. Ξέρουμε ότι αυτό βγαίνουν πολλές και μάλιστα καθημερινές. — ΒΑΣ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ. 'Εδώσαμε τις πνευματικές ασκήσεις σου στον αρμόδιο συντάκτη. Το διηγημάκι «Οι παρθένοι και ο τόπος» δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον «Εκπαιδευτή» των Σκαπανέων. — ΑΝΝΑΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ. Σ' ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια. Μας γράφετε ότι έχεις έτοιμο «ένα τρίπρακτο θεατρικό έργο, εμπνευσμένο από τα σοφά λόγια του μεγάλου μας Κυβερνήτη» και μας έρωτας τι θα μπορούσες να το κάμης. Τι να σου πούμε; Κάλεσε στο σπίτι σου τις συμμαθήτρίδες σου και διάβασέ τους το. Παρακάλεσε τον έλληνα φίλο σου να το διαβάσει. Αν αξίζει, ζητήστε την άδεια από τον Γυμνασιάρχη σας να οργανώσετε μία σχολική παράσταση με το έργο σου αυτό. 'Αν θέλεις, στείλε το και σε μας να το διαβάσουμε. Πάντως όχι για να δημοσιευθεί, γιατί όπως ξέρεις δεν δημοσιεύουμε θεατρικά έργα. — Α. ΔΡΑΝΙΑΝ. Δημοδιόσκαλον. 'Αγ. Γεώργιον. Σας ευχαριστούμε και σας συγχαίρουμε για το περιεχόμενο των επιστολών σας. 'Ελάσαμε τα ποιήματά σας από το «Στην 'Ελληνική Νεολαία» δημοσιεύουμε τους παρακάτω στίχους:

Χρυσούλη κι' άνοιξε οδοροσάτη
δυοφύα, λουλούδια: φως και ήλιος
ευωδία, πουλιά, λαλούν κι' άφρόνια
αρμονία, συμφωνία, ήχος και χρώμα
'Ελληνική Νεότης έτσι είναι σύ
πεντάμορφη, γενναία, γελαστή
κρίνο, τριαντάφυλλο, που ξεφυτρώνει
από το άγιο χώμα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΒΑΡΚΑΡΑΚΗ. Το διήγημά σου «Ο 'Άγιος Βασίλης» άρκετά καλό, αλλά τώρα πιά — δεν μπορεί να δημοσιευθεί. Το ίδιο και για το «Χριστουγεννιάτικο δέντρο». — Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΝ. 'Από το ποίημά σου «Μέσ' από το σκότος»:

...
Ός το σκαπανίτη το μικρό
όλοι εργαζόμενοι με ένα πόθο
για της πατρίδος το καλό.

ΜΕΤΕΩΡΑ

(Συνέχεια από την σελίδα 650)

ζουν τρόφιμα και αντικείμενα ή κανένα φιλοπερίεργο επισκέπτη, που θα ήθελε να δοκιμάσει τη συγκίνηση από μια παρόμοια ανάβαση.

Το Μοναστήριον τούτο, το τελευταίο αλλά και μεγαλύτερο των Μετεώρων, μόλις πρό ολίγου ανακαινισμένο, απόχτησε νέον ευχάριστο και πάμφωτο ξενώνα. 'Ο μεγάλος και ευρύχωρος ναός του (κτίσμα του 1544) περιλαμβάνει παλαιό επιχρυσωμένο τέμπλο μ' αντίστοιχο αρχιερατικό θρόνο και φυτευτά από έλεφαντοστούν αναλόγια, τους τοίχους του δέ, όπως όλα τα καθολικά των μονών, κατακόσμητους από θεμελιών μέχρις οροφής με λαμπρόχρωμες τοιχογραφίες, κρητικής Σχολής. 'Ο ναός αυτός είχε την καλή τύχη να κρατήσει εως την ανατολική πλευρά του, χρησιμοποιώντας το ως ιερό βήμα, το παλαιό από των πρίγκηπα μοναχό 'Ιωάσαφ κτισμένο στα 1388 καθολικό. Είναι ένας κομψότατος ναός με τρούλο, κατάκοσμος με υπέροχης και λεπτής τέχνης τοιχογρα-

φια, παιδί μου, σκαπανίτης; Λέμε σκαπανεύς, σκαπανάκι, αν σου άρεση. 'Οχι όμως σκαπανίτης. Το έγγραφέμε φορές και φορές: δεν έχει κανέναν το δικαίωμα να παραμορφώνει τις λέξεις για χάρι του στίχου, αν και στη δική σου περίπτωση ούτε ο λόγος αυτός συντρέχει. — ΣΠ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Καλό ως έκθεσις. — ΣΠ. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΝ. Το ανέκδοτο «Ο 'Εμψυος θοάτης» έδωθε στον αρμόδιο συντάκτη της σελίδος «Για να μαθαίνετε διασκεδάζοντας». Οι πνευματικές ασκήσεις το ίδιο. — ΝΙΚ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Το ποίημα προχειρο-

ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΕΣ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Κατά τον έορτασμό
της 25ης Μαρτίου
είναι:

«ΤΑ ΣΟΥΛΙΩΤΟΠΟΥΛΑ
ΔΕΝ ΠΕΘΑΝΑΝ»

(Η μεγάλη επιτυχία
της 'Υποδιοικήσεως Θη-
λών Πρωτεύουσής κα-
τά τον περυσινόν έορ-
τασμόν).

Πωλείται εις όλα τα κεντρικά
Βιβλιοπωλεία των 'Αθηνών προς
δρχ. 25. Εις τας επαρχίας απο-
τέλλεται με επί πλέον 5 δρχ. διά
ταχυδρομικά υπό του κ. Ν. Τσε-
κούρα, Λεωχάρους 19, 'Αθήναι.

γραμμένο. Ξαναδιάβασέ το, αν έχεις κρατήσει αντίγραφο. — ΔΗΝ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΝ. Το διήγημά σου «Μετανάστες» πρέπει να το επεξεργασθής ακόμη. 'Αν το ξαναστοίλης σημείωσε Π143. — ΔΗΜ. ΦΩΤΕΙΝΟΝ. 'Υπερλήθη στην 'Επιτροπή συντομευμένο. — ΙΩΑΝΝΗΝ Κ. ΘΑΝΟΝ. 'Από το άρθράκι σου — και όχι διήγημα, όπως το λές — δημοσιεύουμε τ' ακόλουθα: «Η 4η Αυγούστου είναι ένας ιστορικός σταθμός. Πριν και μετά την 4η Αυγούστου α-
νοίγονται δύο ιστορικές σελίδες: η πρώτη είναι

η προαγουσιανή εποχή, η δεύτερη η μετα-
γουσιανή εποχή, που είναι δημιουργήμα του
'Αρχηγού μας. 'Εξετάζοντας τις δυο αυτές ε-
ποχές βλέπουμε μεγάλες διαφορές. Στην πρώ-
τη, την προαγουσιανή εποχή, βασιλεύει η α-
ναρχία, στη δεύτερη η πειθαρχία. Στην πρώτη
βασιλεύει η σπατάλη, στη δεύτερη η οικονομία.
Στην πρώτη η νεολαία είναι άπειθαρχη, στη
δεύτερη υπακούει, σέβεται και εκτελεί τις δια-
ταγές του 'Αρχηγού της. 'Ολες αυτές οι μετα-
βολές είναι έργο του 'Αρχηγού μας κ. 'Ιωάννη
Μεταξά. Μά για να γίνει το έργο αυτό από ένα
και μόνον άνθρωπο θα πη ότι ο άνθρωπος αύ-
τός έχει κάποιο μυστικό. Το μυστικό του μας
το είπε: 'Ισχυρά θέλεις! Γι' αυτό κι' εμείς
ας έχουμε ισχυρή θέληση και να είμαστε βέβαιοι
ότι θα πάμε μπρός συνεχίζοντας το Μεγάλο, το
'Ωραίο, το Καλό έργο του σεβαστού 'Αρχηγού
μας. — ΛΕΩΝΙΔΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Για-
τί και στις δυο όψεις του χαρτιού; Το έγγρα-
ψαμε επανειλημμένως: όταν γράφετε κάτι και
το προορίζετε για το τυπογραφείο πρέπει να
είναι γραμμένο μόνο στη μία όψη του χαρτιού.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κ. ΛΕΙΒΑΔ. Σχετικά με το θεατρικό σας
έργο απευθυνθήτε στην Κεντρ. Διοίκηση της Ε.
Ο.Ν. (Γραφείον ΙΙΙ, Τμήμα Καλλιτεχνικών),
για να λάβετε όλες τις πληροφορίες που σας
χρειάζονται. — ΓΕΩΡΓ. ΨΑΡ. Καλογραμμένο
το διήγημά σας, αλλά θα προτιμούσαμε να ε-
παίρνατε το θέμα σας από την αντίθετη πλευρά,
ώστε, αντί να μας περιγράφετε με υπερβολικό
μάλιστα τρόπο το θάνατο, να μας πητε για τη
ζωή του Δένδρου. — ΝΙΚΟΛΑ. ΚΡΗΤ. Καλή
ή περιγραφή σας, αλλά μας ήλθε τόσο άργα,
που έχει χάσει την επικαιρότητα και το ενδια-
φέρον της. — ΙΩΑΝ. ΑΛΟΓΟΔ. Τα θέματα αυ-
τά αποτελούν βέβαια πολυήμερες πηγές έμπνευ-
σεως, αλλά απαιτούν και ξεχωριστήν δύναμιν
λόγου και περιγραφής, που ακόμη δεν την έ-
χετε. — ΣΠ. ΣΙΣΚΟΝ. Μας ενδιαφέρουν τα
ανέκδοτα, για τα οποία μας γράφετε, αλλά
πρέπει να διαπιστώσουμε τις πηγές, από τις ο-
ποίες τα έχετε άντλησει. Γράψτε μας λοιπόν
σχετικώς ή καλλίτερα περάστε από τα Γραφεία
(12 — 1 ή 6 — 7 μ. μ.) — ΔΕΣΠ. Π. ΠΑ.
ΝΑΓ. Μην καταπιάνεσθε με τέτοια θέματα. Εί-
ναι άνωτέρα των δυνάμεών σας. — ΠΕΤΡ. Κ.
ΚΟΛΟΚ. Και σε σας λέμε το ίδιο. Για να δια-
πραγματευθήτε ένα ιστορικό θέμα, δεν αρκεί
να δώσετε ξηρά τα σχετικά γεγονότα, που είναι
πιά γνωστά και χρησιμοποιημένα από τους Ι-
στορικούς: πρέπει να έχετε μετουσιώσει μέσα
σας το θέμα και να το δώσετε μ' έναν νέον
παλμό και νέο φώς και αυτό είναι πολύ δύσκο-
λο. — Ι. ΠΕΡΔ. Πολύ ενδιαφέρον το Έγγρα-
φον, που παραθέτετε, αλλά θέλουμε να εξακρι-
θώσουμε την προέλευσιν του. Μπορείτε να μας
προσκομίσετε το κείμενον, απ' όπου το πήρα-
τε; — ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓ. Τίνος είναι η μετάφρα-
σις του όρκου που παραθέτετε; Γράψτε μας
από που την πήρατε, για να το δημοσιεύσουμε.
'Επίσης θα δημοσιεύσουμε και τις 'Εκρίσεις.
Το ιστορικό θέμα όχι. — ΔΙΔΑ ΕΛ. ΚΟ-
ΤΣΑΦΤΗ. Θεσσαλονίκην. Δεν είναι και τό-
σον εύκολον. Προτιμότερον να του γράψετε
απ' ευθείας έκθέτουσα εν τη έπιστολή την κα-
τάστασιν σας λεπτομερώς.

«ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΙΔΕΩΝ»

'Ο καθηγητής κ. Π. Χατζής έχει εκδώσει
πέντε τεύχη «'Εκθέσεις 'Ιδεών», περιεχομένου
πατριωτικού και κοινωνικού, χρήσιμα διά τους
μαθητάς και τα μέλη της Ε.Ο.Ν.
Α' τεύχος δρχ. 50, Β', Γ', Δ', Ε' δρχ. 25
έκαστον. 'Απευθυνθήτε Π. Χατζήν, Σόλωνος
81, 'Αθήνας.

φίες, μακεδονικής Σχολής, που είναι οι αξιολογότερες
από όλες των Μετεώρων.

Το σκευοφυλάκιο καθώς και η μικρή βιβλιοθήκη
φυλάγονται μέσα στη σκοτεινή κρύπτη του απόκρυφου
πύργου του Μοναστηριού. Και τα δύο, όχι ξείρι-
στικώς πλούσια, περιέχουν μία μεγάλη σειρά από ευ-
λόγητα ιδίως, καλής τέχνης χρυσοϋφάντα, μερικά
μικρά εικονίσματα, καθώς και 610 χειρόγραφα της άλ-
λοτε ποτε περίφημης βιβλιοθήκης των Μετεώρων.

'Η διαμονή μέσα στο Μοναστήριον σήμερα είναι πλη-
κτική. Μά ή από το πίσω και ψηλότερο μέρος του βράχου
θέα με την άπλωμένη κάτω πεδιάδα, στεφανωμένη εις το
βάθος με τις παρατασσόμενες κορυφές της 'Ορθρου, της
'Οσσης και του Πηλείου, που τις χρυσώνει ο ήλιος καθώς
βασιλεύει πίσω από τις κορφές της Πίνδου, άποζημινεί
τόν ευαίσθητο επισκέπτη που την ώρα τούτη μελαγχολεί
για την σημερινή έρήμωσιν των ιστορικών τούτων Μονα-
στηριών των Μετεώρων.

Στρατής Χ. Δούκας

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3% μέχρι δρχ. 125.000.—

ΟΥΨΕΩΣ πρὸς 3% ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3 1/2% — 4 1/2%

'Ο τόκος του Ταμιευτηρίου υπολογίζεται από της επομένης της καταθέσεως. 'Απασαι αἱ καταθέσεις
είναι ἐξ ὀλοκλήρου ἡγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.

Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! 'Αποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οἰκονομίας σας εἰς τὸ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Οὕτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αἰρίον διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν
ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.

**ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 30-601, 30-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος.— Βελτίω-
σις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος.— Οἰνοποιήσις γλωρᾶς σταφίδος.— Δια-
φήμισις τῆς σταφίδος εἰς τὸ 'Εξωτερικὸν καὶ τὸ 'Εσωτερικόν.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. 'Ο πλέον εὐθηνός, ὑγιεινός καὶ εὐγευστος ξηρὸς καρπὸς τῆς παγκοσμίου
γεωργικῆς παραγωγῆς.— Εἶναι πλουσιωτάτη εἰς σάκχαρον καὶ βιταμίναν.— 'Εχει μεγίστην θερ-
μαντικὴν δύναμιν.— Περιέχει μαγνήσιον, ἐνδεικνόμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας
ὠφελίμους εἰς τὸ αἷμα, σίδηρον, ἄλατα κλπ. ὠφέλιμα εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου.
Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὑγείαν σας, ἔχετε οἰκονομίαν καὶ ἐνισχύετε
τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν.

Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 'Ιουνίου 1939) 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δρχ. 'Αγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸν
'Αθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχρῶν δημοσίων χρεωγρά-
φων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παγνῶν εἰδους. 'Εκμι-
σθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαφῶν ἀντικειμένων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΟΥΨΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Λειτουργεῖ συνεχῶς ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 7ης μ. μ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: Κολοκοτρώνη 13

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: Στὰ Σπυρομήλιον (Μέγαρον Μ.Τ.Σ.)

Λεωφόρος 'Αλεξάνδρας καὶ Σπυρίδωνος Τρικοῦπη

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΣΦ' ΑΕΙΑΣ:

ΖΩΗΣ, ΠΥΡΟΣ, ΘΑΛΑΣΣΗΣ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀπὸ τῶν Γραφείων μας ἢ ἀπὸ τῶν εἰς τὴν πόλιν σας
Πράκτορά μας νὰ σας ἀναπτύξουν πάντα συνδυασμὸν ἀσφαλείας.
ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ, ὅπερ διακανονίζει ταχέως
καὶ ἀπ' εὐθείας πᾶσαν ζημίαν σας.
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ ἐξυπηρετεῖτε τὴν
'Εθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ τὰ ἴδια σας συμφέροντα.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αθήναι, Κολοκοτρώνη 13.

Τηλ. 21-144, 29-331.

